

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A nagy készülődés.

Budapest, szeptember 3.

Azt a hirt, hogy Láng Lajos meglátogatta volna Eberhardon gróf Apponyi Albertet: persze a békevágy szülte. És ez az egy hír persze nem igaz. Mert a békevágyról még egy hírre való sem igaz. A békevágy vagy egyáltalán nincs is, vagy pedig sokkal gyöngébb egyelőre, semhogy egy komoly lépés teljék tőle.

Ellenben a nagy harci készülődések, azok igazak. Ha nagy harci készülődésekről beszélünk: nem gondolunk éppen a kormányra és a többségre. Nem, mintha azok nem készülődnének, mert nagyon is készülődnek a hónap második felében kiújuló küzdelmekre, de mert a kormány és a többség vajmi hamar készen van minden nekigyürkőzésével. Egyszerűen intézkedik, hogy mire a parlamentnek össze kell ülnie, legyen a fővárosban elegendő szurony és kakastoll: ez az egyik intézkedés. És másodsor a jogaitól ugyanis megfosztott törvényhozás helyett a mindenható belügyminiszter kiad egy drákói rendeletet, mely megrendszabályozza a sajtót és gondoskodik róla, hogy az újságok a kiújuló erőszakról már ne írhasanak az igazságnak megfelelően, mert azzal a közrend ellen véténének s így árusításukat megtiltanák. Ez a második intézkedés. Többre pedig a kormány-

nak nincs is szüksége. S ez érthető. Ha a katonai kordon biztosítja a munkapárt zártkörű parlamenti paródiájának zavartalanságát s ha a belügyminiszteri rendelet biztosítja a sajtókritika megfélemlítését, akkor egyébre igazán nincs szükség. Ha az utca a demokratikus választójogot akarná sürgetni, most még azzal is elhenczeg majd Tisza István, hogy mit akarnak ezek a megvadult modernnek, mikor még Strausz Richárd, a „Salomé“ és „Elektra“ ultramodern komponistája is hülyének mondja az általános titkos választójogot? S ha nem elég nekik Strausz Richárd, talán hivatkoznak majd az utca ellenében a teremtő szent istenre is, aki szintén nem az általános, egyenlő és titkos alapján osztotta el a jogokat és javakat. Minek itt még tovább is készülődnie a kormánynak?

De igenis nagyban készülődik a szövetkezett ellenzék. A nyarat kihaszalátlanul hagyta, de annál lázasabban és tudatosabban készülődik most. Ennek a készülődésnek van egy technikai oldala és egy politikai alapfogalata. A technikai oldal részletei persze még nem valók a nyilvánosság elé, de éppen elegendő tudni, amit legmagyarabban gróf Károly Mihály mondott ki, hogy később lesz az ellenzék elmenni a börtönig, később lesz elszenvedni a mandátumfosztó javaslat törvényerőre emelését, később lesz megvárni azt a bizo-

nyos nyomort és szenvedést, melyre Tisza István már akkor is hivatkozott, mikor az erőszakba először akart beugrani, de arra sohasem lesz kapható, hogy a juniusi erőszak hőseivel szóba álljon, velük tárgyaljon s pláne békét kössön. Ehez képest ki fogja meríteni az ellenzék az ellentállás egész technikai arzenálját s nem fogja a magyar történelem lapjait azzal befoltozni, hogy annyi megtorolt alkotmányrombolás után föl legyen bennük jegyezve olyan alkotmányrombolás is, melynek elkövetői a merénylet után se bűnhődtek, a merénylet után is megmaradtak vezető helyükön. Az ellenzéki készülődés technikája tehát arra megy ki, hogy azok az emberek, akik a parlamentet meggyalázták, ebből a parlamentből vagy kotródjanak; vagy ne legyen az igazi parlament, ha ők tovább is garázdálkodhatnak benne.

A politikai alapfogalata pedig, melyet az ellenzéki készülődés szolgálni kíván: egy olyan népparlament megalapozása, mely már azért se juthat a néppel s a nép gondolkodásával ellentétbe, mert annak a népnek szabad elhatározásából és hamisítatlan akaratából sarjadzott. A demokratikus választói reform, mint a jövődöntő törvényhozás tisztaságának, munkaképességének és szociális lelkiismeretének garanciája: ez a politikai készülődés legfontosabb tartalma. Erre a demokratikus reformra

Mike Balázs furfangja.

(Utánnemzés tilos.)

Harmadik esztendeje már, hogy Mike Balázs elkerült dunántúli kis falujából Amerikába. Odahaza kocsi-fényezőlegény volt, de miután a városban, ahová a sors keze vezérelte, az esztendő felét elcsavarogta, hiszen a kocsi-fényező mesterség csak aféle ideig-óráig tartó foglalatosság, gondolt egy merészet és átvitorlázott az újvilágba.

Szörnyen megbecsülik ott a munkáskezet. Balázsunk sem ténfergett sokáig munka nélkül a newyorki utcákon. A helyszerező fényesen jövedelmező munkához jutatta. Reggeltől estig régi, megkopott teherhajókat mázolt feketére a kikötőben.

Nehéz sóhajok között teltek el napjai. Hiszen ugyancsak komisz volt az a munka, amit rá bízta. Egész napon át derekára kötött kötélén függött és folytonosan azokat a szörnyű nagy hajóoldalakat mázolgatta. Kutyanak való munka biz az.

Ámbár a munka, akármilyen nehéz is volt, csak megjárta volna. De egész nap, némán, pipázva mázolni, ezt már nem bírja ki az ember. Körülötte mindenki csak tótul, németül, meg angolul karattyolt. Szegény Mike Balázs búsan hallgatott, kinjában nagyokat szerzentett a tenger sós vizébe.

Megkönnyebbült szívvel tette le esténként az ecsetet és boldogan sietett a lakásába, amit mister Kovácsnál bérelt. Rajta kívül

még nyolezan voltak ágyarajró magyarok és így az esték többé-kevésbé búbanattal elegy vigáság közepette teltek el.

Szombat este azután, hogy a fizetését felvette, magyar pajtásaival bebetért a hazai csárdákba, ahol jó pénzért, szép magyar szóval, meg híg amerikai árpaléval fogadják a vidáni készülő, bánatnak ereszkedett magyar polgárt.

Ilyenkor azután ital és pipaszó mellett dalra is fakadnak. Sorjába elénekelik a legszebb hazai nótákat, egészen addig, míg a yankee policeman be nem kukkant a „szalon“ ajtaján, hogy jó lesz ám egy kissé csendesebben vidadni, mert éjjel közeledik. Ilyenkor már be is zárják a „bar“ ok ajtaikat. Igaz, hogy belül tovább lehet azért folytatni az ivást.

Teltek, multak a hetek és a hónapok. Mike Balázs, akire ráragadt a tudás vágya, beiratkozott az ingyenes esti tanfolyamba és lassan-lassan tömni kezdte a fránya angol szavakat.

A hazai gunyából lassanként kikopott. Egy napon azon vette észre magát, hogy már nem süti le a szemét az amerikai leánykák előtt sem. Mike igazi yankee-öltönyt vásárolt magának, amint ez egy gentlemanhoz illik.

Borotvált arczával, kétsoros, kék öltönyében bizony kitűnően festett Mike Balázs. Nem is esoda, hogy vasárnaponként a kapuk előtt álldogáló girl-ök barátságos szemmel méregették végig Mike Balázs termetét.

Mister Mike, vagy a hogy őt amerikai

barátai nevezték, Mister Máj, egy este elhatározta, hogy bekukkant egyik nyilvános táncsterembe.

Kipirult arczal keringtek ott már a párok. Mindenik fiúnak megvolt ott a maga sweetheartja, „édes szíve“, ahogyan ott tul a vizen a barátnőt nevezik.

Bátortalanul, elfogódottan állott meg mister Máj a terem szélén. Elszorult szívvel nézegette a vidáman keringő párokat. Vajjon nem éri-e őt valamelyes csufság, ha a leányok egyikét-másikat tánczra kérné fel.

Hiszen alig ismerte az ottani szokásokat. Merengéséből egy vállára csapó női kéz riasztotta fel.

— Well, öreg fiu, hát maga nem tánczol. Mister Máj riadtan tekintett az előtte álló leányra, majd összeszedve bátorságát, mosolyogva válaszolt:

— Tánczolnék, de bizony én még nem vagyok valami kitűnő tánczos.

— Well, majd meglátjuk.

A következő pillanatban Máj a nem éppen fiatal és nem is valami nagyon szép leánnyal — aki hamarosan azt is elmondotta, hogy Hettie a neve és hogy egy keztügyárban dolgozik — már ott forgott a többi tánczó pár között.

Eleinte bizony esetlett-botlott, de Hettie utbaigazitásai és tanácsai hamarosan beavatták a „boszton“ összes titkaiba.

Rövidesen összebarrították. Azután ugy tizenegy óra felé, amikor a táncznak vége szakadt, még betértek egy „fagyaltos szalon“-ba, ahol Mike Balázs, összeszedve

nézve az összes ellenzéki pártok meg-
egyeztek s hogy ennek a reformnak
hívei a júniusi erőszak óta mennyire
elszaporodtak, arról beszélhetne az
abaujszántói és a zombolyai kerületek
két munkapárti képviselője. Hiszen Bár-
czay Ferencz és Pirkner János egyene-
sen választóik nyomása alatt szegődtek
a demokratikus választói reform zász-
lója alá. S mentül konokabban szegi
mellét Tisza István a demokratikus re-
form ellen, annál elszántabban tömör-
rülnek a reform követelői. S az ellen-
zéknek nem lesz valami nagyon nehéz
dolga azzal a Tisza Istvánnak szemben,
aki vak dühében egész Európa parla-
mentjeit megrágalmazza s a sárga föld-
dig lesajnálja az osztrák, az angol és a
francia parlamenteket, mintha ezeket
az általános választói jog elzüllesztette
volna, holott a Tisza által meggyalázott
magyar parlament boldog lehetne, ha a
nemzeti védekezés és a szociális gon-
dolkozás terén az osztrák parlamentnek
csak a térdéig is érhetne. Eppen az álta-
lános választói jog emelte fel ezeket a
parlamenteket s az ellenzék nem is fog
megnyugodni, míg a magyar törvény-
hozás színét, erejét és tekintélyét az
általános választói joggal fel nem fris-
sítette.

Lehet, hogy az erőszak vigasztalan
látványosságai még jó ideig keserítik
ezt a szegény magyar nemzetet. De a
vége mégse lehet más. Az erőszak hő-
seinek pusztulniok kell s a parlamentbe
be kell vonulnia a demokrácia friss és
termékenyítő levegőjének. Erre a kettős
eredményre törekszik az ellenzék és
győzelme nem maradhat el.

Budapest, szeptember 3.

Gróf Zichy János hazaérkezése. Gróf Zichy
János vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki né-
hány nap óta móri birtokán tartózkodik, holnap
visszatér Budapestre.

minden angol tudását, elég bőbeszédűen me-
sélte el élete történetét.

Az amerikai „girl”-ök első dolga, ha
megismerkednek egy „fiu”-val, hogy meg-
kérdezik, mennyi a heti keresete. Hettie is
ezekből a fajtájú leányokból került ki.

— Mit hoz a biznisze? — kérde Hettie.

— Tizenöt dollárt hetenként.

— This is a very nice thing. Ez nagyon
szép kereset — jegyezte meg a leány.

A fagyaltos szalonból már karöltve tá-
voztak és a ház előtt, amelyben a leány la-
kott, még elbeszélgettek egy kicsit.

— Miss Hettie — szolt Mike Balázs —
mikor találkozhatunk megint.

— Várjon reám itt a kapu előtt. Holnap
este nyolcz órakor találkozhatunk.

A leány forrón szoritotta meg mister
Balázs kezét, úgy, hogy annak melege ke-
rekedett.

— Miss Hettie, miss Hettie — Jadogott
Balázs — szeretnék valamit kérni.

— Kérni? — mosolygott Hettie — tő-
lem, ugyan mit?

— Egy csókot!

— Ohó, fiu, ez korai volna még.

— Másfél éve vagyok már ebben az or-
szágban és még egyetlen egy nőt se csókol-
tam meg.

Hettie, akinek tetszett a fiu, már akkor
elhatározta, amikor megtudta, hogy meny-
nyit keres hetenként mister Balázs, hogy
nem engedi ki őt a karmai közül. Látta,
hogy tapasztalatlan, becsületes fiuval van

260-ból — 40.

— Gyászos kormánypárti akció. —

Akik nem számoltak be.

— Hírek a politika világából. —

Budapest, szeptember 3.

A kormány könyomatosa és egész sajtója
boldogan büszkélkedik azzal, hogy a munkapárt
egy csomó tagja beszámolt mert tartani
kerületében. (Az igaz, hogy kölcsön elhallgat-
ják a különböző botrányokat, a csendörök el-
maradhatatlan közbelépéseit vagy az olyan
fiaskókat, amikor összesen három választó je-
lent meg egyik-másik gyűlésen.) De ettől elte-
kintve sem oly tulnag a dícsőség. Hiszen a
260 tagu pártból Lukács László miniszterelnök-
ön kívül eddig összesen csak negyvenen vál-
lalkoztak a nyaktörő feladatra s ezek is egy-
két kivétellel a Tisza-gárda elvakult csatlósai,
s hallgatnak a párt korifeusai. De egyébként
itt a névsor, ez igen tanulságos, — ime, beszámoltak a következők:

Beóthy Pál, Bornemissza Lajos, Ertsey Pé-
ter, Telegdi József, Kozma Andor, Hantos Ele-
mér, Sárkány Ferencz, Kállay Tamás, Mis-
kolczy Imre, Csuzy Pál, János Vilmos, Lukács
György, Münnich Kálmán, Cserny Károly, Kál-
mán Gusztáv, ifj. Szász Károly, Jákóy Géza,
Magyar Károly, Antal Géza, Szabó János, Szu-
hányi Ferencz, Herczeg Ferencz, Jankovich
Béla, Szinyei-Merse Félix, id. Erdély Sándor,
gróf Tisza Kálmán, Szankovics Imre, Hu-
szár Károly (nagyorlenci), Kammerer Ernő,
Pirkner János, báró Léway Lajos, gróf Wor-
cziczky János, Vermes Zoltán, Farkas Pál, Ra-
kovszky Irán, báró Láng Mihály, Bárcaay Fe-
rencz, Scitovszky Béla, Siegescu József és ifj.
Molnár Viktor.

De nem beszélt Berzeviczy Albert, Návay
Lajos, Kabos Ferencz, Láng Lajos báró, gróf
Khuen-Héderváry Károly, Issekutz Győző,
Nagy Ferencz, Plósz Sándor, Várady Zeig-
mond, Sándor Pál, Hencz Károly, Szüllő Géza,
és nem beszélt gróf Zichy János, meg a többi
miniszter sem. Vajjon ezek miért némultak el?
Talán a nagy lelkesedés vette el a szavukat!

Hireink itt következnek:

dolga. Mi tagadás, az ő célja is csak a férj-
hezmenés volt. A fiatal emberek pedig ma-
napság nagyon huzódoznak a házasságtól.
Hiszen a vérbeli amerikai „boy”-ok tudják,
hogy a Kathie-k, a Mary-k, meg a Hettie-k
férjhezmenésük után már csak áruházakat
látogató, nyalánkságokat eszegető és színház-
bajáró asszonyok kívánnak lenni. Főzési tu-
dományuk a leggyengébb alapon áll. Eppen
ezért, újabb időben az amerikai munkásleá-
nyok a bevándorolt fiatalembereket szemel-
ték ki, mint alkalmas médiumokat, a türelmes
a heti keresetet szépen hazahordozó férj sze-
repére.

— Holnap, holnap este, mister Máj, majd
beszélünk erről. De pontosan itt legyen. Ezzel
mosolyogva csókot intett és eltűnt a kapu
alatt.

Amíg Mike Balázs hazaballagott, maga
elé képzelte a leány alakját.

— Hát bizony nem is nagyon szép, meg
már nem is valami idej csirke, de hát nem vá-
logathatok a fajtájukban. Cziczázgatásra,
meg hogy valamiképpen el ne feledjem a
csokolódzást, majd csak megjárja.

Amint másnap este találkoztak, rövid
séta után a leány barátságosan felhívta a
mister Májot a lakásukba. Ott fejn bemu-
tatta őt a szüleinek, akik szívélyesen rázták
meg a fiatalember kezét.

Máj azután bement a leánnyal együtt
annak szobájába. Csak arra várt Mike Ba-
lázs, hogy egyedül legyenek. Pár szó váltá-
sa után amugy jó magyarosan átölegette
és megcsókolta a leányt.

A miniszterelnök hazaérkezése.

Lukács László miniszterelnök előrelátha-
tólag a jövő hét elején érkezik vissza nyaralá-
sából Budapestre. A miniszterelnök a fővárosba
való hazaérkezése előtt Bécsben fog egy-két na-
pot tölteni, ahol tanácskozások lesznek különö-
sen a delegációval kapcsolatos ügyek dol-
gában.

A jövő évi költségvetés.

A jövő évi költségvetés összeállításával — mint
értesülünk — az összes minisztériumok elkészül-
tek s azoknak kinyomatásáról is gondoskodás tör-
tént. A kiszedett anyagok a kefelevonatait most
vizsgálják felül a pénzügy- és a szakminisztériu-
mok s így valószínű, hogy a költségvetés össze-
állításának munkája rövidesen befejezést nyer. Az
eddig dispoziciók szerint a kormány a jövő évi
költségvetést a képviselőház első formális ülésén
nyújtja be.

Kossuth Ferencz nyilatkozata.

Egy hírlapíró fölkereste ma Kossuth Fe-
renczet, a függetlenségi párt illusztris vezéré,
aki most Solton időzik utókura czéljából.
Kossuth a helyzetről ez alkalommal így nyi-
latkozott:

— A jövő hét elején már Budapesten
leszek. Persze, ha az orvosom beleegyezik.
Mert a mi korunkban az orvosnak súlyos
szava irányítja cselekvésünket, akciónkat.
Ha ugy érzem magam, mint most, hétfőn
vagy kedden okvetlen fönn leszek. A szövetség
kezelt ellenzék intéző bizottságának főadata,
hogy irányt szabjon és ez kötelező lesz mind-
nyájunkra. Ezt be kell várni. Addig minnek is
nyilatkozom? De mindenesetre: helyre kell
állítani a rendes parlamenti viszonyokat,
visszatérni a jogrendhez, a szigorú alkotmá-
nyos szellemhez. Ez mindennél fontosabb,
mert alkotmányunkon csorbát, sérelmet, fol-
tot nem tűrhetünk.

Apponyi Andrásynál.

A szövetségelt ellenzék intézőbizottságának
tizedik ülése lőtt, amely döntő jelentőségű lesz
a kormány és az ellenzék harcára, a szövette-
zett ellenzék vezetési nagy tevékenységet fejte-
nek ki, hogy egymás között már most minden-
ben megállapodjanak. A tárgyalásokba — mint
hírlík — most bevonják gróf Andrassy Gyulát

Hettie sikoltozni kezdett, amire berohant
az apja, meg az anyja.

— Mi az! — kiáltották a szülei.

— Oh, semmi — szolt Hettie mosolyogva
— hiszen mister Máj, ugyis a férjem lesz,
hát csak egy kis előleget vett fel a jövőndő
férji jogaira.

Most kezdett csak derengeni Mike Balázs
kissé sötét agyában a világosság. Hiszen ezek
be akarják őt ugratni a házasságba. Ohó,
nem ugy verik ám a kutyát. Majd ha ő egy-
szer arra szánja magát, hogy az oltár elé
lépjen, akkor első sorban is nem ily sovány,
vényülő leányt fog élete párjául választani.
Másodsorban pedig, ha már majd egyszer
megnősül, akkor csakis magyar leány lesz a
felesége.

— All right — szoltak az öregek. — Ak-
kor semmi jogunk sincs beleszólani a mulat-
ságba — és kimentek a szobából.

De Mike Balázsnak egyszerre keserű lett
a szájaize Hettie csókjától. Már csak immel-
ámmal válaszolt annak kérdéseire, sőt ami-
kor Hettie fonta át vállát, szégyenlősen hu-
zódott odább.

Csak az nem ment a fejébe, hogy miért
mosolygott Hettie folyton olyan gyanusan és
olyan gúnyosan.

Bucszáskor Hettie még kierőszakolt egy
csókot. Mike gondolatokba mélyedve inult
haza és otthon azután kitört belőle a keserű-
ség és az egész históriát elmondotta szállást-
adó gazdájának.

Mister Kovács, aki már ide s tova husz
esztendeje élt Amerikában, gondtelten vonta
össze a homlokát.

is, aki hajlandó együtt harcolni az ellenzékkel a kormány ellenében. Az Andrássyval való tárgyalást, amelyet gróf Károlyi Mihály kezdett meg, gróf Apponyi Albert fogja folytatni, aki ebből a célból legközelebb meglátogatja Tiszadobon Andrássy Gyulát. Apponyi és Andrássy tanácskozása szeptember 8-ika és 10-ike közt fog megtörténni. Ugyancsak Apponyi szeptember 10-ike előtt még más ellenzéki politikusokat is felkeres, hogy velük több kérdésben előkészítse a végleges megállapodást.

Megzáfolt találkozás.

Pozsonyból érkezett jelentések nyomán tegnap mi is megírtuk, hogy báró Láng Lajos, Khuen-Héderváry bencs barátja, a delegáció elnöke Eberhardon meglátogatta gróf Apponyi Albertet és vele a kibontakozásról, illetve a delegáció sima lefolyásának biztosításáról tanácskozott volna. Ezt a hírt ma báró Láng megegyeztetve és kijelenti, hogy ő nem volt Eberhardon Apponyinál. Más oldalról vett értesülés szerint Láng Lajos Pozsony vidékén a Hunyady grófokat látogatta meg.

A Kossuth-párt könyvmatosa a következő közlönyt adta ki: „A lapokat bejárta a hír, hogy báró Láng Lajos Eberhardon találkozott gróf Apponyi Alberttel és vele a kibontakozásról tárgyalt. A Magyar Tudósító illetékes helyen úgy értesült, hogy ez a hír egészen alaptalan. Báró Láng Lajos nem járt Eberhardon és gróf Apponyi Alberttel sem ott, sem másutt nem tárgyalt.”

Ellenzéki előértekezlet.

A szövetséges ellenzék intéző-bizottsága Justh Gyula betegsége miatt tudvaleg szeptember 10-re halasztotta első ülését. A bizottság ama tagjai, kik Budapesten időznek, ma délelőtt bizalmas megbeszélésre jöttek össze. A tanácskozásokon, mely nem volt formális értekezlet és határozatot nem is hozott, Földes Béla, Polónyi Géza, Justh János, Molnár János, Rakovszky István, Huszár Károly és Szmezsányi György vettek részt. A képviselők a szeptember 10-iki ülés elé kerülő ügyeket beszélték meg. Justh János bejelentette, hogy edes atyja egészségi állapota annyira javult, hogy esetleg meg is jelenthet a szeptember 10-iki ülésen.

Apponyi Mádon.

Bernáth Béla, a mádi kerület országgyűlési képviselője, vasárnap, e hó 8-án, délután fél 3 órakor tartja meg beszámoló beszédét, amellyel kapcsolatos népgyűlésre a szövetséges ellenzékhez

— Baj van a kréta körül, Balázs öcsém. Az a leány kivetette rád a hálót és én bizony Tamás vagyok benne, hogy meg birsz szabadulni majd tőle.

— Hiszen csak én volnék a legény, rajtam a sor, hogy kell-e nekem a leány, vagy sem!

— Nono, öcsém, csak hátrább az agarakkal, te még nem ismered az itteni szokásokat. Sok legényből lett itt már akarata ellenére is házasság.

— Szeretném én látni — hetvenkedett Mike Balázs — azt a leányt, aki engem az oltár elé tudna kényszeríteni.

— Visz az még téged a bíró elé is — szólt a gazdája.

— Vagy úgy — szólt Mike és elhallgatott. Hiszen hallott ő már arról, hogy ebben az országban néha akarata ellenére is meg-házassítják a legényeket. Még csak az kéne. És éppen ezzel a nem nagyon kívánatos külsejű leánynyal.

Keserves sóhajok között feküdt le Mike. Sokáig nem jött az álom a szemére. Ahg hogy végre elszenderült, arra ébredt fel, hogy valaki erőteljesen rázogatta a vállát.

— Hej, fiu, ébredj fel.

— Mi az, mit akar tőlem! — riadt fel az álmából Mike Balázs.

— Öltözzél fel gyorsan, azután jössz velem a bíróságra.

— A bíróságra? Miért?

— Azért, mert házasságot ígértél egy leánynak és az panaszt tett még tegnap este, hogy te most cserben akarod őt hagyni. Hát csak siess, öltözködjél fel hamar.

tartozó képviselők közül többen kísérik le. A mádi beszámoló gyűlésre Bernáth Bélán kívül leutaznak gróf Apponyi Albert, Szentiványi Árpád, Hammersberg László, Meczner Béla, Eitner Zsigmond, Zboray Miklós, Buza Barna.

Az ellenzék akciója.

Baranya vármegye szövetséges ellenzékének az egész vármegyére kiterjedő intézősége szeptember hó 7-én, szombaton, Harkányon tartja első értekezletét. Az értekezleten részt vesznek gróf Benyovszky Móricz elnökletével a megye ellenzéki képviselői is.

A csongrádmezei Mindszent község függetlenségi és 48-as pártja elhatározta, hogy szeptember 15-én délelőtt a szegvári kerület bevonásával nagy népgyűlést rendez, hogy tiltakozzék a kormány és Tisza István önkénykedései ellen s követelje a parlamenti rend helyreállítását az ellenzék követelésének teljesítése alapján. Korom Lajos elnök vezetésével egy küldöttség kérte fel dr. Nagy György volt országgyűlési képviselőt a népgyűlés szónokául. A mindszenti népgyűlésre meghívták a szövetséges ellenzéki pártokat, a szociáldemokrata pártot, a Választójog Országos Szövetségét, az Országos Diákszövetséget s a kerület országgyűlési képviselőjét, Pallavicini György ögrófot. Elhatározta még a mindszenti függetlenségi párt, hogy mihelyt Justh Gyula felépültével megtartják a hódmezővásárhelyi népgyűlést, azon küldöttségileg fognak megjelenni.

Gróf Benyovszky Móricz, a siklői kerület függetlenségi képviselője most vasárnap kezdte meg beszámoló körutját. Először Nagyharsányon mondott nagy közönség előtt beszámoló beszédét, e hónap 8-án, vasárnap pedig Vaiszlon fog beszámolni választói előtt.

A székelyudvarhelyi függetlenségi és 48-as polgári párt e hónap 1-én nagy lelkes közönség jelenlétében mondotta ki megalakulását. Az alakuló közgyűlést Gáspár Balázs nyug. főgimnáziumi tanár, törvényhatósági bizottsági tag nyitotta meg. Utána dr. Valentín Ferencz orsz. képviselő mondott beszédet. Hangsúlyozta, hogy a békének híve, de addig békét nem köthetnek még sem, míg Lukács és Tisza helyeiről el nem távoznak. A hazafias küzdelem folytatására hívja fel a polgárokat. A képviselő beszéde után a nagyszámú jelen voltak 340 beiratkozott taggal kimondták a párt megalakítását, utána mindjárt elfogadták az alapszabályokat is.

Legközelebb a beszámoló gyűlések mellett tervebe van véve a következő helyeken tartandó ellenzéki népgyűlések: Hódmezővásárhely, Komárom, Nagyszalonta, Zilah, Mindszent és még számos más helyen.

Mit akar Cserny Károly?

Hire jött, hogy Cserny Károly, a zurányi kerület képviselője, beszámolójában azt is fejtegette, hogy az új választójogot a munkapárt nem engedí hosszú vitával halasztani, hanem egyszerű

Széles, ravasz mosoly jelent meg most Mike Balázs ajkán. Nem szólt többé egy szót se az érte jött szűles detektívhez. Öltözködés közben zsebre vágott egy fényképet, felkapta a kabátját s odaszólt a detektívhez:

— Mehetünk!

A bíró előszobájában már ott várakozott Hettie, az apja, meg az anyja.

Hettie rögtön odament Mikéhez, kezét nyújtotta és kérdezte:

— Are you angry? Haragszik?

— En? Dehogy, miért haragudnám, hiszen nincsen reá semmi okom.

Hettie boldogan ujságolta a szüleinek, hogy mister Májik milyen aranyos, jó fiu. Egy cseppet sem haragszik. Egész biztos, hogy a házasságot rögtön megkötheti vele benn a bíró előtt.

Egy félórai várakozás után végre reájok került a sor.

— Well, mister Májik — szólt a bíró — maga azzal van vádolva, hogy ennek a tisztességes hajadonnak házasságot ígért és most az ígértét nem akarja betartani. Igaz ez?

— Nem igaz.

— Nem igaz? Jegyezze meg, mister Májik, hogy egy amerikai hölgy nem szokott hazudni. De mindegy. Mondja el, miért nem igaz.

— Bíró uram — kezdte Mike Balázs a védőbeszédét — igaz, hogy én ezt a tisztelt hajadont, miss Hettiet jól ismerem, haza is kísértem párszor, fenn is voltam náluk, sőt meg is csókoltam egyszer. De hát bíró uram, ez nem az én bűnöm. A kisasszony szólított

szavazással dönt a dolog felett. Cserny most kijelenti, hogy sem ezt, sem ehhez hasonlót egyáltalában nem mondott, hanem igenis kijelentette, hogy nagy bajnak tartaná, hogyha az új választójog, amely alapos megvitátást és kritikát igényel, esetleg az ellenzék passzív magatartása mellett úgy tárgyalhatnék, mint a legutóbb elintézt törvényjavaslatok. (A munkapárt büneiért azonban az ellenzék nem tehető felelőssé sem a múltban, sem a jövőben. A szerk.)

Nagyszalonta tiltakozása.

Nagyszalontáról jelentik: Gróf Tisza Kálmán legutóbbi beszámolója alkalmából gróf Tisza István olyan pohárköszöntőt tartott, melyből a szalontai viszonyokkal nem ismerősök azt a hitet meríthették, hogy Nagyszalonta népe kezd a Tiszák hívei közé sorakozni. A valóság azonban az, hogy talán sehol az országban nem viseltetnek olyan nagy ellenszennvel a Tisza-rendszerrel szemben, mint éppen Nagyszalontán, hol legközelebből látják a rendszer nyomasztó hatását, mely annyira meggyőzte már, hogy semmiféle ellenzéki népgyűlést nem tűr meg, mely kritikát gyakorol felettük. Ezért a nagyszalontai függetlenségi és 48-as párt vasárnap a függetlenségi körben Szathmáry Sándor elnökletével értekezletet tartott, miután a polgárok száza sürgették, hogy a nagyszalontai függetlenségi párt adja meg a máltó feleletet az elbizakodott uralkodó pártnak. Balogh Mihály volt országgyűlési képviselő vázolta a helyzetet s szükségesnek mondotta, hogy a nagyszalontai választókerület független polgársága fölemelje tiltakozó szavát ama törekvések ellen, amelyek célja a kerületet olybá tünteti fel, mintha elhagyta volna a függetlenségi zászlót. Többek hozzászólása után az értekezlet egyhangú lelkesedéssel kimondotta, hogy szeptember végén vagy október elején tiltakozó nagygyűlést rendez s arra meghívja az ellenzék vezetőit. A nagygyűlés előkészítése céljából szeptember hó 14-én újabb értekezletet tartanak. Az értekezlet végül üdvözlő táviratot intézett Justh Gyulához.

Munkapárti fiaskók.

Páparól jelentik: A munkapárt Antal Géza beszámolójának hírére az utolsó precíz titokban tartotta, a falragaszokat csak nagykesőn próbálták elhelyezni a kirakatokban, de nem akadt egyetlen kereskedő sem, aki teljesítette volna a kérést. Vasárnap délelőtt 11 órakor tömegesen vonultak föl a vasuti munkások a vasuti állomáshoz, hogy a Pestről érkező kormánypárti képviselőket fogadják. Mikor Antal Géza látta a tömeg ellenzéki magatartását, kezdte kérlelni a tömeget, hogy a magyar vendégszeretet nevében ne tüntessenek a képviselők ellen. Tizenegy óra után megérkeztek Almássy László és Németh Károly képviselők, akiket rettenetes abuzugkiáltás fogadott. Száz és száz torok ordította feljűk: Le a Tisza-huszárokkal! Gamemberek! A rendőrség csak nagy erőfeszítéssel

engemet meg, ő vitt engem a tánczba, ő hitt fel engem a lakásukra, onnan be a saját szobájába. Csoda-e tehát, hogy megfedekeztem magamról és megcsókoltam. De amikor őt megcsókoltam, akkor nem őt csókoltam meg, hanem ezt ni, a menyasszonyomat, aki otthon él még, szép Magyarországon.

Mike Balázs most kivett a zsebéből egy fényképet és oda adta a bírónak.

Pedig az, akit ez a fénykép ábrázolt, dehogyan volt a menyasszonya. Egy fényképes levelezőlap volt, amely egy szép budapesti színésznőt ábrázolt.

A bíró nézegette a képet, nézegette Hettiet, majd megint a képet.

— Hát mister Májik, ez a nő igazán a menyasszonya?

— Igazán! Jövő hónapban utánam jön ide Amerikába.

A bíró még egyszer gyönyörködve tekintett a fényképre, majd kimondotta az ítéletet.

— Mister Májik Balázs a házassági ígértet be nem tartásának vádja alól felmentetik, mert a fényképen bemutatott és jelenleg Magyarországon élő menyasszonya százsorta szebb, mint miss Hettie, akinek, hogy mister Májik házasságot ígért, magam se hiszem el. Elmehetnek!

Mike Balázs udvariasan meghajolt a bíró előtt, azután kaján mosolylyal Hettie felé fordult és odasugta neki:

— Hanem azért ma este találkozhatunk ám a tánczteremben.

Székely Dávid

tudta megakadályozni, hogy a képviselő urak hintáját föl ne fordítsa a tömeg. A kocsit csak lépésben tudott előrehaladni és mellette gyalogosan haladt a tüntető tömeg. Délre már a környék egész csendőrségét berendelték Pápára. Amidőn 1/2 órákor sűrű tömegek kezdtek fölvonulni az óvodaépület felé, ahol a beszámoló akarták tartani, mintegy 20 rendőr és 20 szuronyt szegező csendőr állta el az utat. Az udvarba mintegy 40 munkapártit becsátottak be, de bejutott körülbelül ugyanennyi ellenzéki is. Amikor Antal Géza 10 csendőr kíséretében megérkezett az épülethez, ezernyi öklől emelkedett a levegőbe és ezernyi hang kiáltotta a fülébe: *Le vele! Aljas gazember! Ugyanekkor röpködni kezdett a tojás és a kő Antalra és képviselő társaira.* A csendőrök nekivadultan rátörttek a tömegre, de ez nem akadályozta meg, hogy szeretett képviselőjüket a pápaiaknak egy jól irányzott tojás szemén ne találja. Ezalatt *izzé-porrá törték az épület ablakai és ajtaja.* A csendőrség erre attackot intézett és igyekezett szétszoritani a tömeget az óvoda mellől. Dulakodás közben most már *olyan közép hüllött az épületre, hogy a helyiségekben butorok is törték szét.* Amikor sikerült a tömeget a Széchenyi-tér felé kiszorítani, ott Antal Géza házat vették ostrom alá. Beszámoló közben egyes ellenzékiet karhatalommal akartak eltávolítani, de a jelenlevők nem engedték. Amikor elvégződött a czéczó, az utczán *ujra közép zudult Antalra és társaira.* Több munkapártit ért ködörös. Egy munkás kezét *harddal* hasították föl és ruháját is összeszaggatták.

Zombolyán Pirkner János, a zombolyai kerület munkapárti képviselője, vasárnap délelőtt tartotta teljesen bihari mintára rendezett beszámolóját. Az államhatalom minden rendelkezésre álló eszközével sem sikerült a kerület községekéből két száznál több választót összehozni, akik a községi bírák és jegyzők vezetésével erős rendőri és csendőri fedezet mellett jöttek be előre megállapított fuvar- és napidíj ellenében. Annál imponzansabb számban jelentek meg a kerület ellenzéki érzelmi választói, hogy számon kérjék a képviselőtől alkotmánytörvény magatartását. Amint beszámolójában a Tisza-Lukács-féle politika és a gyászos emlékü június 4-ike dícsőítésébe fogott, elemi erővel zúgott a választók titakozása és csak a készenlében álló nagyszámu karhatalom durva és a személyes szabadságot mélyen sértő intézkedése tette lehetővé Pirkner beszámolójának folytatását, azonban ő is jobbnak látta a munkapárt törvény- és alkotmánytörvény magatartásának dícsőítését abbahagyni és tisztán helyi vonatkozású ügyekkel foglalkozni. Időközben a polgárság észrevette, hogy a karhatalmi közegek hat választópártit, akik a képviselő beszámolójával szemben nemtetszésüknek adtak kifejezést, a községházra kísérték. Emiatt újabb elégtelenség keletkezett az ellenzéki polgárság körében és a munkapártiak a keletkezésben levő vihar láttára csendben ellillantak, úgy, hogy a beszámoló végén már csak a képviselő személyes hívei és a nagyszámu ellenzéki választók voltak jelen. A gyűlés elnöke ezt látva, föltette ugyan a bizalmi kérdést, de be sem várva a választók ez irányú megnyilatkozását, egyszerűen kimondta a határozatot, hogy a kerület egybegyűlt választói egyhangulag bizalommal viseltetnek képviselőjük iránt. A hallgatóság hatalmas tiltakozása arra készítette az elnököt, hogy a gyűlést hirtelen befejezze és így esett, hogy a munkapárti gyűlésekből se a kormányt, se Tiszát nem tudták üdvözölni. A munkapárt a fiascoja után a különben is tulnyomóan ellenzéki kerület polgársága nagy lelkesedéssel tekint a szeptember 22-iki tiltakozó gyűlés elé.

Észékenyben Szeitovszky Béla képviselőt nagy fogadtatásban szerették volna részesíteni, de mire a vonat beérkezett, csak hárman üdvözölték: a gyógyszerész, egy ambiciózus járásbíró és a városi jegyző. A város egyhangúságát csak a kivézenyelt nagyszámu csendőrség zavarta. A csendőri kordon mögé szorított mintegy 250—300 vidéki ember részvételével megkezdődött a beszámoló, előbb azonban a főszelegabíró, aki a képviselőnek apósa, csendőrökkel távolította el azokat a szécsényi polgárokat, akikről tudta, hogy ellenzékiek. A beszéd után ebéd volt.

Beszámolókat tartottak még vasárnap a már említett kerületen kívül Szabó János Nagyvásonban és Voracsi János Oreczfalván.

Budapest, szeptember 3.

Miniszterek Mezőhegyesen. Mint jelentik: gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter pénteken érkezik vissza külföldről Budapestre, ahonnan Mezőhegyesre megy a hadgyakorlatokra és itt mint házigazda lesz jelen. Vasárnap utazik Mezőhegyesre Hazai Samu honvédelmi miniszter is, aki szintén jelen lesz a hadgyakorlatokon. Serényi és

Hazai miniszterek képviselik a mezőhegyesi manővereken a kormányt.

Justh Gyula állapota. Tornyaról jelentik: Justh Gyula állapotában tartós a javulás. Fájdalmi megszüntek, úgy hogy előreláthatólag már szombatán elhagyja az ágyát. Tornyára naponként sok sürgöny és levél érkezik, amelyekben a beteg pártvezér állapotáról érdeklődnek politikai hívei és barátai.

Némethy államtitkár Budapestén. Dr. Némethy Károly belügyi államtitkár nyári szabadságáról visszatérve, átvette hivatala vezetését.

A nők választójoga. Az angol nők választójogi szövetsége lelkes átiratban értesítette a Feministák Egyesületét, hogy a szeptember hó 16-án a Vigadó nagytermében tartandó nagygyűlésre Budapestre kiküldi egyik tagját. Az angol szövetség azon lesz, hogy Miss Cicely Corbetet, az angol és a magyar nőmozgalom agitatorát nyerve meg arra, hogy az angol nők képviselőjében 16-ára Budapestre jöjjön.

A török válság.

— A béketárgyalások. — Kiamil pasa nyilatkozata. — Harczok Montenegró határán. — Örmény megszárlások. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 3.

Az olasz-török béketárgyalások Svájcban még egyre tartanak, egyelőre mindennemű eredmény nélkül. Diplomáciai körök véleménye szerint azonban már optimistikusabban lehet felfogni a helyzetet, amennyiben a két állam kiküldöttei kezdenek az elvi kérdésekben közeledni egymáshoz.

Nagy érdeklődéssel tekintenek most Törökországban az ifju-törökök kongresszusa elé. A kongresszus, amely az Egyesült Törökországot érintő kérdésekkel foglalkozik, erős hatással lehet a török olitikai helyzetre, mert mindenáron arra törekszik, hogy a török-olasz békét minden föld-áldozat kikapcsolásával hozzák létre. Ellenkező esetben pedig az ifju-török párt teljes erejével veszi fel a harcot a kormány ellen.

Maj táviratainkat a törökországi helyzetéről itt adjuk:

A török-olasz béketárgyalások.

Konstantinápoly, szeptember 3. Hivatalos és más jól informált körökből származó értesülések szerint Svájcban még tartanak a béketárgyalások, melyeknek kimenetelét azonban előre megjósolni nem lehet. Mindazonáltal úgy látszik, hogy az első napokban uralkodott teljesen pesszimistikus felfogás már eloszloban van. Mint az „Alemdar“ értesül, Olaszország vezető körei azon kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a török külügyminisztérium vezetését egy muzulmán vegye át, hogy ennek következtében a tripolisziak nagyobb bizalommal legyenek az iránt, hogy jogaik kellő figyelemben fognak részesülni. Egy híresztelés szerint *Noradunghian*, a mostani külügyminiszter állást cserél Rásid kereskedelemügyi miniszterrel, a volt bécsi nagykövettel.

Kiamil pasa a háborúról.

Páris, szeptember 3. A „Matin“ intervjut közöl Kiamil pasával, aki azon kérdésre, hogy ajándé-e a nagyvezérséget elvállalni, azt felelte, hogy nem akar az az ember lenni, aki a békét megkötöti. Azt sem szeretné, hogy még egyszer vádolhassák azzal, hogy muzulmán területet engedett át a külföldnek. Még ha a török kormány hajlandó is volna engedelményekre, akkor sem tudná a szultán az arabokat akadályozni abban, hogy a háborút folytassák. A tripoliszi török csapatok 3—3 ezer emberre apadtak le, az olaszok ellenben nagyon sokan vannak. Hódítsák meg tényleg a tartományt és akkor meghajlunk. Vane azonban olyan kormány, amely azt kívánhatja a török hitsorsosoktól, hogy ne támogassák pénzzel és fegyverrel az arabokat?

A török-montenegrói határharcok.

Konstantinápoly, szeptember 3. A porta több felhivatalos táviratot tesz közzé a török-montenegrói határon július 8-tól augusztus 19-ig történt incidensekről, amelyekben mindig a montenegróiakat, illetve a keresztény lakosságot vádolják a támadással. A tegnapi minisztertanács behatóan foglalkozott a török parancsnokok erre vonatkozó jelentéseivel és hír szerint elhatározta, hogy a nagyhatalmak figyelmét felhívja Montenegróra. Híre jár továbbá, hogy a kormány elhatározta, hogy újabb bizottságot küld ki a török-montenegrói határ kijelölésének végleges megállapítására.

A török-montenegrói konfliktus a béke megoldás utján halad. Tegnapi ült össze *Nuradunghian* külügyminiszter elnöklése alatt a montenegrói határ kijelölésére kiküldött bizottság, amelynek tagjai *Giers* orosz nagykövet, *Poniatowski* ezredes, osztrák-magyar katonai meghatalmazott, *Klamecz* montenegrói meghatalmazott, több török tiszt és polgári szakértő.

Az ifju-török kongresszus.

Konstantinápoly, szeptember 3. Az ifju-török kongresszust tegnap a stanbuli központi klubban megnyitották. Jelen volt 27 volt képviselő, mint az Egység és Haladás bizottság képviselői, az ifju-török pártból tartózkodó összes volt miniszterek és mintegy 100 vidéki delegátus.

Az ifju-török kongresszus a következő pontokról tanácskozik:

1. A béke kérdése és gróf Berchtold javaslata.
2. Az új választások és a kormányváltozás.
3. Az állami pénzügyek.

4. A komitépárt egyesítése és állásfoglalás az alkotmány megváltoztatásával szemben.

Az utóbbit illetőleg egy tekintélyes csoport az indítványozza, hogy a parlamentáris rendszerről térjenek át az egyszerű alkotmányos rendszerre, melynek értelmében a képviselők addig, amíg a megbízásuk tart, miniszterséget nem vállalhatnak.

A kongresszus elsősorban elfogadta a vezetőség jelentését, mely a múlt év eseményeit ismerteti és kifejezést ad a bizottság azon elhatározásának, hogy minden eszközt felhasznál, melyet törvény megenged. A választásokban való részvétel illetőleg a jelentés javasolja, hogy indokolt indokolt határozat hozassék. Erre vonatkozólag a kongresszus elhatározta, hogy valamennyi volt ifju-török képviselőnek részt kell vennie azon az ülésen, amely a választásban való részvétel kérdésében határozni fog. A jelentés elítéli a jelen kormány által politikáját. A béke kérdését illetőleg a jelentés elismeri, hogy az előbbi kabinet Olaszország kívánságára tárgyalásokba bocsátkozott, de ragaszkodott Törökországnak Tripolisz és Benghazai fölött való szuverenitásához. A komitő kívánja, hogy a mostani kabinet is ragaszkodjon ehhez az elvhez. A komitő teljes erőfőből öllent fog állani annak, hogy a békekötés Törökország valamely birtokának feldarabolása vagy eladása árán jöjjön létre. A kongresszus Hadzi Ali bej. volt török belügyminisztert választotta elnökévé és szerdáig elnapolta üléseit.

Lemészárolt örmények.

Konstantinápoly, szeptember 3. Kurd bandák a rani vilajetben megölték 14 örményt, elrabolták és asszonyt, kifosztottak egy falut, egy másikat pedig felgyújtottak. Az örmény püspök intervenciójára a váli a portához fordult azzal a kércsével, hogy hirdesse ki az ostromállapotot, mert különben megszárlásoktól lehet tartani.

KÜLFÖLD.

Izvoleszki — berlini nagykövet. Diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett *Izvoleszki* volt orosz külügyminiszternek a jelenlegi párisi orosz nagykövetnek látogatása *Fürstenberg* Emil hercegnőnél, a bukaresti osztrák-magyar nagykövethől, ennek stróbeli birtokán. Tudvalevőleg az orosz nagykövet gróf Berchtold külügyminisztert is meglátogatta Berlinben. A különböző körök ázóciókkal az arabok

ugy hirdik azonban, hogy ez a látogatás csupán udvariassági aktus s arra való, hogy Izvolszki elossa azt a róla táplált véleményét, hogy ellensége a hármasszövetségnek Ennek dokumentálására Izvolszkinak azért van szüksége, mert a párisi orosz nagykövetséget szeretné feicsérelni a berlinivel.

Lengyelország függetlenségeért. Lembergől jelentik: *Zakopánében* tegnap este az utcán több ezer nyomtatványt terjesztettek, amelyben *Lengyelország függetlenségeért* ajánlják és felszólítják a lengyel népet, hogy *forradalmi harcra készüljön*. Az izgatás elsősorban *Oroszország ellen* irányul.

Egyiptom átalakítása királysággá. Londonból érkezett az a feltűnést keltő hír, hogy tárgyalások indultak meg Egyiptomnak angol protektorátus alatt királysággá leendő átalakítása tárgyában. Általában az angol kormány a tervhez már megkapta Franciaország és Olaszország hozzájárulását. Anglia kész Törökországnak kárpótlásul huszmillió font sterlinget fizetni. Az angol kormány a mostani khedivét akarja királynak megtenni s arra számít, hogy ezzel hizelegni fog Egyiptom nemzeti büszkeségének.

EGYHÁZAK.

— (Az új püspökség székhelye.) Megirtuk, hogy a hajdudorogi hitközség vasárnap tartott gyűlésén elhatározták, hogy a görög-katolikus magyar püspökség létesítésére vonatkozó pápai bullát és királyi dekrétumot örömmel veszik tudomásul és ezért a miniszterelnöknek és a vallás- és közoktatásügyi miniszternek üdvözlő feliratot küldenek. A gyűlés a Hajdudorogon felállítandó görög-katolikus gimnázium céljaira 10.000 koronát szavazott meg, egyben gyűjtést indított a költségek előteremtésére. A gyűjtésnek már eddig is szép eredménye van, amennyiben 25.000 korona gyűlt össze. Mint hajdudorogi tudósítónk jelenti, a közgyűlés megütközéssel vette tudomásul a székhely kérdésében az országos bizottság tanácsának a pápai bulla és a királyi elhatározás ellenére Hajdudoroggal szemben Nyiregyháza érdekében újból megindított mozgalmát és az ellen tiltakozását fejezte ki, az országos bizottság tanácsának bizalmatlanságot szavazott és tőle az adott megbízást megvonta.

— (Püspöki jelentés.) Scholtz Gusztáv püspök a bányai evangélikus egyházkerület Budapesten folyó hó 12-én tartandó rendes évi közgyűlésen fogja jelentését előterjeszteni. A jelentés sok érdekes és figyelemre méltó momentummal szolgál. A jelentés az egyházi élet élénkebbé és bensőbbé tétele érdekében egyházas jellegű egyesületek alakítására hívja föl a lelkeseket. Felsorolja az év folyamán a püspök által végezett teendőket, referál a törvénykezési ügyekről, a tanügyről és végül érdekes statisztikai adatokat tartalmaz.

— (Az eucharisztikus kongresszus.) Bécsi tudósítónk közli. Az eucharisztikus kongresszusra jelentkezettek száma eddig a hatvanezret meghaladja, nem is említve azokat, akik csupán egy nap részvételre váltották meg jegyüket. A kongresszus az ujkor legnagyobb és legnagyobbszámban vallási manifesztációjának ígérkezik. A résztvevők között képviselve van a világ valamennyi nemzete a főnemestől a középosztályig. Így Belgiumból többek között a *miniszterelnök* és egy *miniszter* ígérte meg megjelenését. A *norfolki herceg* nagy kísérettel fog megjelenni. Megjelenik továbbá *Kopp* párisi bíboros-érsek, a *landoni* és *irlandi* érsekekkel. *Van Rossum* bíborosnak, a pápa követének fogadtatása 9-én lesz. Hogy éppen *Van Rossum* bíboros jön, az főleg a *trónörökös kivánságára* történt, aki *námetül beszélő követ jövetelét óhajtotta*. — A pápai követet külön udvari vonat hozza Rómából Bécsbe. Az osztrák határon Pentafelnél lesz az első ünnepies fogadás. Mihelyt a pápai követ vanata a bécsi főegyházmegye határát érinti, Reka-winkel állomástól kezdve a vasut mellett levő községekből baranzugással fogják üdvözölni. A vasut mentén álló házak mindenütt föl lesznek díszítve. A bíborost a nyugati pályaudvaron *katonai díszszáza fogadja* és itt üdvözölik őt a királynak, Nágel herceg-érseknek és a *bécsi tanácsnak* képviselői.

Van Rossum bíboros udvari diszfogaton vonul be a városba a Kaertner-Ringig, ahonnan aztán egyházi menetben halad a Szent István-templomig, ahol az egyházi fogadás történik Nágel bíboros részéről. A pápai követ a templomból a Hofburgba megy, ahol a *király egész udvartartásával fogadja*. A pápai követ a király vendége. Eddig még meg nem határozott napon és időben az udvarnál ugynevezett *Parádés audiencia* lesz, melyen a király a királyi hercegekkel, diplomatákkal, egyházi és világi előkelőségekkel együtt fogadja a pápa követét. Ezen az audiencián 1600-an fognak résztvenni. — Rómából jelentik: A pápa ma kihallgatáson fogadta Van Rossum bíbornokot, ki mint pápai delegátus utazik a bécsi eucharisztikus kongresszusra. A pápa a delegátusnak levelet adott át, melyet a kongresszus megnyitására fognak felolvasni.

A bevádolt augusztus.

Budapest, szeptember 3.

Szerencse, hogy a nyomorultnak nincs emberi teste, mert nem viúné irháját szárazon a Nirvána mélységeibe. Elvernék rajta a port irgalmatlanul mindazok, akik napsütésére, kedvverítő melegére, enyhe, holdvilágos estéire, derűs napkelteire számítottak... a Svájcban, a Tátrában, Norvégiában vakációzóknak.

Borus napok járták mindenfelé, az eső zuhogott és a hőmérő esett, esett, esett. Habzó sűr helyett párolgó teára vágytunk, a fagyaltunk nem volt kelete és a fő hullámaiban való lubizkolás helyett inkább a fűtött kályha körül — alsóztunk.

Ama kevesen, akik utópodgyásukat téli gunyakkal is sulyosították, diadalmasan nézték azokat a szerencsétleneket, akik szellős nyári ruhában dideregtek a strandokon és a fenyvesek kanyargó ösvényein. A nők áttört csipkebluzokban, a férfiak fehérradrágosan!

Akárhova fordítottuk a fülünket, mindenütt csak ilyenféle kifakadásokat hallottunk:

— Átkozott idő!... És bílyed dáthás vagyok!

De ez még semmi. Utóvégre mi közönséges halandók arról vagyunk híresek, hogy örökösen békétlenkedünk. Ha más bajunk nincs, hát az időjárást szidjuk. A jó isten sehogyan se tehet nekünk eleget: Ha a gazdáknak kedvez, a korosmárosok panaszkodnak; ha a színigazgatók dörzsölik a kezüket, az üzletemberek vakarják a fejüket... És így tovább!

Eddig csak a meteorológusok mutatkoztak optimistáknak. Az ő hivatásuk, hogy a csillagok járását figyelve, hőmérőt, légmérőt ellenőrizve, a nap sugarait elemezve, a szél irányát tanulmányozva, a felhőket boncolva, a múltból összeállított statisztikák alapján megnyugtassák a háborgó kedélyeket.

Először járt ebben az emberbaráti tevékenységben Mr. Angot, a párisi központi meteorológiai intézet igazgatója, kinek a francia tudósvilágban nagy a tekintélye, holott nem bizonyos, vajjon fia-e a *Lecocq* mester által megzenésített világhírű „Angot asszony”-nak.

Egyáltalában nem is hiszem, hogy rokonságot tartana a kissé ledér famíliával, ő soha se száll le vásárosnoki körökbe vizsgálótornya magasából s onnan mond ítéletet a lefolyt napok hőviszonyairól és jóslásokat a jövőben várható csapadékokra nézve.

Ha a közönség köréből azzal a kérdéssel fordultak hozzá:

— Mit szól igazgató ur erre a tartós szárazságra?

Szelid fejbólgatással felelte, — Édes uram, éppen nem nyugtalanító ez a szárazság. Lássá 1842-ben, 1763-ban, sőt 1512. nyarán is hatvanöt napig nem volt eső... és ime, a világnak még se lett vége.

A nagy esőzések idején viszont így oszlatta el az aggodalmakat:

... Először, ez a nedves időjárás felel meg leginkább a jelen évszaknak... Ez egészen rendes dolog.

Mindezeket és az ezekhez hasonlókat Mr. Angot úgy adta az érdeklődők tudtára, hogy ki se mozdult meteorológiai obszervatóriumából. Nem

kellett az utcára leereszkednie, mikor az egész világúr nyitott könyvként tárult fel előtte.

Ez idén azonban történt valami. Az történt, hogy Mr. Angot, a párisi központi meteorológiai intézet tudós igazgatója, rokonok látogatására a Bretagnebe utazott. Ott töltötte az augusztust.

És az ez idei augusztus a Bretagnet se kimélte meg. Nem volt tisztelettel a direktor ur iránt. Ott is napról-napra zuhogott az eső, fújt a szél s oly hideg volt, mint november végén.

Mr. Angot eleinte előszedte minden meteorológiai optimizmusát, bot helyett az ő idegesillapító statisztikai adataira támaszkodott és környezetét is csitította. De a végén elhagyta anyagi türelme s féktelen haragjában így kiáltott fel:

— Sapperlipopette! Ez a soknál is több! Ez az augusztus csakugyan abnormális! Még az 1896-ikén is tul tesz!

No hát ennek a fele se tréfa, ha egy olyan tekintélyes meteorologus is abnormisnak találja az időjárást.

Ezer szerencse, hogy a vádlott megugrott. Senki se hívja vissza.

TÁVIRATOK.

Mongol-kínai háború.

London, szeptember 3. Ideérkezett jelentések szerint újabb *Mongolország hat déli és belső fejedelemsége szakadt el Kínától és a független Mongoliához csatlakozván, megindították a háborút Kína ellen*. A kínai hivatalnokok nagy veszedelemben forognak, mert a mongolok azzal fenyegetik őket, hogy ha el nem távoznak, valamennyit lemészárolják. Az elszakadt fejedelemségek állítólag 200.000 embert bocsátanak a kutuchta (Mongolia kikiáltott királya) rendelkezésére. A mongol hadsereg vezérévé *Udaj* herceget nevezték ki. *Osaltaj* fejedelemség egy német ügynöknél 15 ezer rubel ára fegyvert rendelt, de az ügynök a pénzzel együtt megszökött. Nyilvánvaló, hogy a mongol függetlenségi tervek mögött Oroszország áll.

Az egyesült haderők megtámadták *Kobda* városát és elkeseredett harc után bevették. Amikor a mongolok behatoltak a városba, *szörnyű mészár-lást vittek véghez a kínaiak közt. Négyezernél több kínait öltek meg és a sebesültek száma ugyanannyi*. Hogy más nemzetiségű ember nem vesztette életét, az tisztán Kosminski orosz konzul érdeme. A kínai kormány által Mongoliába küldött büntető expedíció nem indulhatott el, mert a hiányos zsoldfizetés miatt a katonák megtagadták az engedelmességet. Most a Kobda körül fekvő összes városok a fölkelők kezeiben vannak. Azt beszélnek, hogy a *mongol hadak élén egy orosz ezredes áll és Udaj* herceg csak névleges hadvezér.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Szerda, szeptember 4. — Róm. kath.: Rozália sz. — Prot.: Rozália. — Görög-orosz: augusztus 22. Agatonik vt. — Zsidó: Elul 22. — A nap két reggel 5 óra 22 perczkor, nyugszik este 6 óra 34 perczkor. — A hold két este 9 óra 48 perczkor, nyugszik délután 1 óra 52 perczkor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.

A Kefaludy Társaság felolvasó-ülése délután 5 órakor a Tudományos Akadémia üléstermében. — Az Egyetértés Sport Club nyári táncmulatsága az Asboth-féle vendéglő összes helyiségében (VII., Szabó József-utca). — Japánkiállítás a Teréz-körut 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2 óráig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum állat-tára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Ernst Múzeum (Nagyuzsácutca 8.) 9—6-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Néprajzi Múzeum 3—7-ig. — Tanszermúzeum 3—7-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9—2 óráig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2 óráig. — Pedagógiai Könyvtár 2—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő kórtárak: A Nemzeti Szalon nyári kiállítása, Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Vegyes

kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37-39.) Nyitva 9-7-ig. Belépődíj nincsen. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10-2-ig.

A legnagyobb probléma.

* * *

Az ember legnagyobb és semmivel sem megmérhető kince az élet. Ezt a tételt, amely oly régi, mint maga az ember története, orvosilag is megállapították már, kétségtelen bizonyítékokat halmozva össze. És miután orvostermészettudományi szempontból kétség nem férhet hozzá, kimondották, hogy orvosnak ölnie nem szabad.

Ne tessék ezen mosolyogni, vagy ezt a törvényerővel felruházott tételt, úgy, amint be van állítva, naivitásnak tartani. Igenis, nem olyan magától értetődő, természetes dolog ez. Vannak esetek, amikor az orvos kénytelen szóba állni a lelkiismeretével, akármilyen érzékeny is az és kérdezni magától, vagy a tudománytól, vagy pedig éppenséggel attól a egyszerű problémától, melyet életnek neveznek, nem volna-e jobb, erkölcsösebb és emberibb, ha gyorsan ölé, pillanat alatt ható méreggel fájdalomtalanul örökre elaltatni a beteget?

Tragikus és megrázó kérdés ez, amelyre csak artikulatlan választ kaphat minden lelkiismeretes orvos. Az ő feladata kimondottan az, hogy az embert gyógyítsa és ha már erre a tudomány minden eszközeivel is képtelen, az életet legjobb tudása szerint meg kell hosszabbítani.

A legnagyobb probléma azonban, amely az élet és tudomány felvetett, hogy szabad-e beteget, aki iszonyu és leírhatatlan kínokat szenved és rajta már segíteni nem lehet, a halálnak nevezett orvossággal megszabadítani kinjaitól?

Az egyetlen argumentum, amelyvel erre a kérdésre a tagadó választ megadták, az volt, hogy amíg élet van, addig remény is van. Csodákban ugyan a mai kor felvilágosodott embere nem hisz; az orvos még kevésbé. De hisz igenis abban, hogy idővel eddigi gyógyíthatatlannak vélt betegségek ellen is megtalálja az orvosságot. És amíg ez a hit él az orvosban, addig remélnie kell, hogy ez az időpont minden pillanatban bekövetkezhetik. És akkor meggyógyíthatja a beteget, ahelyett, hogy megölné.

Mégis diskutálták a kérdést. Számos orvos körben és gyülekezeten szóba került már. Most kinlódó és gyötrődő betegek könyörögve kérték az orvost, hogy adjon módot a mondent felszabadító halálra.

Most azonban a távoli New-Yorkból érkezik egy erre vonatkozó rendkívüli híradás. A törvényhozó testülethez egy kérvényt intézett, amelyben a kérvényező (Harries nevű aszszony) arra kéri a parlamentet, engedje meg házi orvosának, miután az orvosok gyógyítani nem tudják, hogy neki fájdalom nélkül ölé mérget adhasson be.

A kérvény a bizottság elé került, s a törvényhozó férfiak zavartan néztek egymásra. Mit csináljanak ezzel a kérvénnyel? Honnan vegyenek jogot ilyen engedélyre? Csak nem mondják ki, hogy tessék az orvosnak megölni a beteget, miután azon segíteni úgy sem lehet már és az maga kívánja a halált!

De volt egy tagja a bizottságnak, aki azt mondotta, hogy ne tegyék ad acta ezt a kérvényt, hanem terjesszék a parlament plénuma elé. Annyi embert ölnék meg háboruban a hadi tudomány minden eszközével!... És egyetlen katona sem akar meghalni. Hát akkor, ha háborúra kerül sor és ezerszámra öldözik az embereket, alszik talán a sokat emlegetett humanizmus? És annak ne szabadjon fájdalom nélkül meghalni, aki önként akar a halálba menni, mert gyógyíthatatlan betegségétől szabadulni akar?...

Nincs híradás még arról, hogy mit határozott a bizottság. A világ méltán kíváncsi lehet arra, hogy mi lesz a megfajtése a törvényhozók részéről a legnagyobb problémának?

(L.)

— Az Egyetértés jubileumi emlékalbuma.

Az Egyetértés, amely negyvennyolcz évfolyamán keresztül a magyar nemzeti állam szószólója volt, örökméltú vezériünk, a hallhatatlan Kossuth Lajos szellemében, fennállásának közel félszázados évfordulójára csodaszép albummal lepi meg olvasóit. Ez az emlékalbum tükre lesz a mai irodalomnak és művészetnek. Mert benne lesz a világ ma élő minden művésznének és művésznőjének, írójának, festőjének, szobrászának, színpadi nagyságának arcképe, még pedig mindegyiknek autogrammos ajánlásával. Lesznek azonkívül az emlékalbumban színes műmellékletek és zeneműmellékletek a világ legnagyobb élő mestereitől. Az album bolti ára 60 korona. A gyönyörű albumot összes előfizetőinknek teljesen ingyen küldjük. Az album első lapján az illető előfizető neve lesz benyomtatva.

— A király Bécsben. Bécsi tudósítónk jelenti: Ő felsége holnap délután ül vonatra Ischlben és este hét órakor érkezik meg Bécsbe a penzinger pályaudvaron. A király kíséretében lesznek gróf Paar főhadsegéd, a szárnysegédek, báró Schiessl kabinetirodai igazgató, dr. Kerzl udvari orvos, stb. — Mária Valéria főhercegnő asszony holnap utazik el Ischlből Alseeba gyermekeivel, Hubert főherceggel és Hedwig főhercegnővel.

— Vilmos császár svájci utja. Berliin jelentés szerint a patsdami pályaudvarról tegnap este indult Vilmos császár Svájcba. Az elutazás óráját szigorúan titkolták, mert még estefelé is tartani lehetett tőle, hogy a császár rekonvalescens állapotára való tekintettel, az orvosok nem fogják megengedni a nagy utat. A pályaudvar délután elzárták s ebből értesült a közönség arról, hogy a császár mégis elutazik. Nagy tömeg gyűlt össze és lelkesen üdvözölte az uralkodót, amint automobilon a vasúthoz ért. A császár mellé ült Fürstenberg herceg, a császár bizalmas barátja, és a főhadsegéd. A császári család is kiment a pályaudvarra búcsúzni. — Zürichből jelentik, hogy a hadgyakorlatok amelyeken Vilmos császár is részt fog venni, tegnap délután 4 órakor kezdődtek meg. Összesen 1309 tiszt, 23.627 altiszt és katonára, továbbá 5735 ló vesz részt a hadgyakorlatokon. Az idő esős. A gyakorlatokat Wille Ulrik ezredes, Svájc legkitűnőbb katonatisztje vezeti, akinek személyisége azért is érdekes, mert rokonságban van a Bismarck-családdal. Felesége ugyanis Bismarck Klára grófnő, Bismarck Frigyes gróf volt német lovastisztnek leánya, aki regényes módon nősült meg. Hádnagy korában ugyanis Nassauban szolgált és megszőktette az uralkodó nagyhercegnék, néhány hónappal előbb Lajos hessen-homburgi hercegehez nőül ment leányát. Augustia hercegnőt; ennek halála után pedig elhunyt feleségének az ápolónőjét vette feleségül. Ő maga már régen meghalt, de özvegye még életben van. — Baselből jelentik: Délután félnégy óra felő ügydörgés jelezte a császári különvonat közeledtét, mely röviddel azután virágokkal és füzérekkel díszített pályaudvarra érkezett. Közvetlen a vonat berobogása után Vilmos császár kíséretével elhagyta a kocsit, üdvözölte a személyesen ismert urakat és bemutatatta magának a többi fogadtatására megjelent személyiségeket. Háromnegyednégy órakor a császári különvonat Zürichbe robogott tovább.

— Az Árpád-ünnep Pusztaszerezen. Vasárnap folyt le Pusztaszerezen lelkes, nagy érdeklődés mellett az Árpád-ünnep. Az alföldről több mint ötezer főnyi ünnepelő közönség gyűlt össze, hogy kegyelettel áldozzon a honfoglaló vezér szobra előtt. Várhelyi József kanonok tartott szent misét s mondott magas szárnyalású beszédet. Kiss Ernő, Nagy Szabó Pál hazafias költeményeket szavaltak. Danner János régi magyar dalokat adott elő. Az ünnepi beszédet dr. Nagy György, a „Magyar Köztársaság” szerkesztője mondotta. Az ünnepet dr. Becsey Károly volt országgyűlési képviselő, a pusztaszerei Árpád-egyesület elnöke zárta be magas szárnyalású beszéddel. Ünnep után ősi magyar szokás szerint a sátrakban lakoma volt s délután népiünnepély.

— Vasúti szerencsétlenség Olaszországban. Bolognából jelentik: Riola állomáson ma délelőtt a Flórenz felől jövő expresszovonat összeütközött egy tehervonattal. Három ember meghalt, tizenkettő megsebesült. Mindannyian olaszok.

— Erzsébet királyné emlékezete. Szeptember 10-én, kedden lesz tizennégy esztendeje annak, hogy boldogult Erzsébet királyné Genfben meghalt. Ebből az alkalomból szeptember 10-én, kedden délelőtt 9 órakor a királyi palota Szent István-templomában gyászmise lesz, amelyet Kanter Károly prelátnak, apátplébános fog tartani. A hivatalos főistentisztelet délelőtt tíz órakor lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban, ahol dr. Nemes Antal prelátnak, a templom apátplébánosa mondja a misét az Erzsébet királyné millenniumi gyászruhájából készült egyházi ornátusban. Erre a főistentiszteletre hivatalosak a kormány tagjai, az országgyűlés mindkét háza, az idegen államok budapesti képviselői, valamint a polgári és katonai méltóságok.

— Török Aurél meghalt. Egy Zürichből érkezett távirat azt a szomorú hírt jelenti, hogy Török Aurél, a hírneves orvosprofesszor, a magyar tudományegyetem egyik kiválósága svájci utazása közben váratlanul elhunyt. Hozzájártozói ma elutaztak Svájcba, hogy tetemének hazaszállításáról gondoskodjanak. Az elhalálozás körülményeiről minden közelebbi adat hiányzik, de valószínű, hogy régi szervi baja ölte meg az agg tudóst.

Török Aurél, orvos és antropologus, Pozsonyban született 1842-ben. Atyja Ponori Thewrewk József író és polihisztor volt. Maga Török Aurél ejtette el régi családjának történeti helyesírását, mert a praktikus irányú orvosi pályára lépett. Az orvosi tanfolyamot Bécsben végezte. 1867-69-ben Jendressik tanár eldala mellett a pesti egyetem élettani tanszékénél mint tanársegéd működött, 1869-ben kinevezték a kolozsvári volt orvossebész akadémiahoz az elméleti orvostan rendes tanárának; 1872-ben pedig ugyanez Kolozsvárra az élettan nyilvános rendes egyetemi tanárának. Az 1880. évet Párisban töltötte, hol a Broca Páltól alapított embertani intézetben dolgozott. 1881. ésenz őt nevezték ki arra az embertani tanszékre, melyet a budapesti egyetemen akkor szerveztek s amelyen Török élte végéig működött. Tanári működésével kapcsolatban buzgó irodalmi és társadalmi tevékenységet fejtett ki, melynek eredményét nem csupán az, hogy az általa berendezett budapesti embertani intézet és múzeum külföldön előnyösen ismeretes, de az is, hogy a modern antropológiát hazafias felfogása által a magyar társadalom körében ismeretessé tudta tenni. Igen sok nagyírú és nagy alaposágu orvosi munkát írt, de nemcsak magyar nyelven, hanem németül és francziául is. Különösen koponyatanulmányai keltettek nagy feltűnést. Behatóan foglalkozott az Árpád-házi királyok antropológiájával. Lefordította Topinard Pál antropológiai kézikönyvét és Darvinnak az ember származásáról írott művét. — A most Pethő Gyulával, amatt Entz Gézával együtt. A külföldi tudós társulatok egymással versenyezve választották be tagjaik közé, a Magyar Tudományos Akadémia 1891-ben szintén tagjainak sorába iktatta. Török fivére volt Ponori Thewrewk Emilnek, a jeles filologusnak és műfordítónak, a tudományegyetem egykori rektorának. Török halála az egész művelt Nyugat tudós világában mély részvétet fog kelteni, de különösen nagy veszteség éri Magyarországot.

— A megfenyegetett román király. Bukaresti jelentés szerint a román államrendőrség hetek óta szennyezési ügyben nyomoz. Károly román király kabinetirodájára ugyanis leveleket kapott, amelyeknek ismeretlen írói a királyt halállal fenyegetik meg. A fenyegetőzések olyan komolyságot tulajdonítanak, hogy a király abbahagyta a színiai fenyegekben való sétát s ha elhagyja nyaralóját, detektívserge lepi el a kastély körül az erdőrezerket. A fenyegetőzés visszhangja annak a dinasztiaellenes áramlatnak, amely újabban kapott lábra Romániában és amelynek színtője a „Fábla” című lap. Ez az időszakai sajtótermék időről-időre polgárra állítja az egész dinasztia s a tulliberális romániai sajtótörvények jóvoltából mindezt bántatlanul teheti.

— Viczinális Biharmegye és Aradmegye között. Nagyváradról jelentik a Magyar Tudósítónak: Három budapesti vállalkozó Csermőtől Derecskéig vasutat akar építeni és a két érdekelt megyének, Biharnak és Aradnak támogatását kérte. A viczinális Csermő állomástól kiindulón Apátin, Talpason, Nagyszalontán és Berettyóújfalun át érne Derecskéig, amivel egyben az Arad-Debreczen közti közvetlen vasúti összeköttetés kérdését is megoldaná. A kérelemmel a törvényhatósági bizottságok legközelebbi ülésükön foglalkoznak.

— Egy régi magyar műemlék elcsufítása. Vas megye egyik nevezetessége a *monyorókeréki vár*. Az Erdődyek fészke volt ez és most, évszázadok múltán is csaknem teljesen ép még. Román stílusban épült és hazánkban e kor legkiválóbb példái közül való. Két évvel ezelőtt a vár hat szobáját berendezték gróf Erdődy Sándornak és Bergmann, a vár akkori tisztje, sok műtárgyat talált ott, értékes festményeket, fegyvereket, amelyeket két szobában muzeumszerűen rendezett el. A hét egy meghatározott napján a közönség is megtekinthette a muzeumot. De egy napon a gróf Erdődyek *Vépre* vitették el a műkincseket és így ezek a legtöbb magyar műkincs sorsára jutottak, minden nyilvános érdeklődéstől távol magánkastélyokban rejtőzködni. — De ez még hagyján. Sokkal szomorubb az, hogy ezidén a monyorókeréki vártól elveszik a legértékesebbet, amit még az idő meghagyott neki: a *stílusát*. Aki ismeri a várat, annak a szíve összeszorul, hogy milyen módon nyulnak ehhez a műremekhez. Az átalakítást vagy a hogy ok hívják, „a renoválást” egy falusi építőmester végzi, akitől e sorok írója elkérte a terveket.

— A fejében vannak — felelte mosolyogva. Nemsokára aztán kiderült a valóság. A nemes épület egyik sarkára a pesti bérházakéhoz hasonló kis tornyocskákat építenek, amely hegyes, zagya és stílustalan. Az építőmester nagyon csodálkozott, mikor megkérdezték tőle, hogy miért csinálják ezt és azt válaszolta:

— Így sokkal csinosabb. A várkastély egyik oldalán az ablakokat *tevakolják*, a másikon *új ablakokat törnek* és az épület főbejáratától az új toronyig *terrást építenek*, hogy „a méltóságos urak szép kilátása legyen.” Holott a méltóságos ur minden évben legfeljebb ha egy hétig van ott. És nincsen senki, aki ezt a vandál pusztítást, a régi magyar műemlék elcsufítását megakadályozhatná.

— Félbeszakított fegyvergyakorlat. Bécsből táviratozzák: A betegség miatt félbeszakított fegyvergyakorlat pótlására nézve, amely tekintetben eddig a fennálló rendelkezéseket különbözőképpen magyarázták, a hadügyminisztérium legutóbb a következőleg döntött: Ha a fegyvergyakorlatot teljesítőnek szolgálatképtelensége a gyakorlat első napjaiban áll be, a gyakorlat feltétlenül ismétlődő. Ha azonban a fegyvergyakorlati idő ezen eset beálltakor nagyobb részében már lelelt, akkor az illetőnek képzettségi fokára, magaviseletére, stb. való tekintettel a csapatparancsnok dönt afelett, vajjon a nagyobb részében leszolgált fegyvergyakorlat teljes gyakorlatnak számítassék-e.

— A Tisza István bandája. Nem politikai vonatkozással használjuk a „banda” szót. Tisza István debreczeni kedves muzikus cigánybandájáról, a régi híres Magyar-bandáról esik ezúttal érdekes szó. A banda primásával, *Magyary Imrével* „komás” is Tisza István, aki fiatalabb éveiben (mikor még nem foglalta el annyira a parlament) gyakrabban megfordult Debreczenben és sokat mulatozott ott „*Magyary testvérek*” gyönyörű muzikája mellett. Ugyálszik, hogy a régi rokonszenve megmaradt és mivel most talán nem érnek rá a csendőrök, hogy Debreczenbe is elkísérjék Magyarországot nagyurát, így hát legszűkebb pátriájában, *Geszten akar a cigányynyal mulatni* Tisza István. Magyary Imréhez a napokban meleg, baráti hangon, „*Kedves Imre!*” megszólítással levelet írt Tisza István s ebben a levélben elpanaszolván, hogy *régen mulatott jó magyar muzika mellett*, megíntalta *Gesztre Magyaryt és bandáját* szeptember 4-étől kezdve *három napra*. A levélnek kétségtelenül legérdekesebb passzusa az utolsó, amelyben arra kért választ a bihari ezer holdak ura, hogy — *milyen fizetés mellett vállalkozik a vendégszerelésre Magyary Imre?* A debreczeni cigányprimás azonban gavallér-ember s azt válaszolta, hogy Tisza Istvánnak annyiszor élvezte már uri bőkezűségét, hogy *nem szab díjazást*. Debreczeni jelentés szerint Magyary Imre ma indult utnak *Gesztre huszlagu bandájával*, hogy a parlament ülése előtt *jókedvre hangolja* Tisza Istvánt. A képviselőháznak szüksége van erre. . .

— Ladikállomás beszüntetés. A Dunagőzhajózási Társaság közhírré teszi, hogy Vének ladikállomását a további intézkedésig beszüntette.

— Zanella volt képviselőt megverték. Fiumében csunya botrány történt. Tegnap éjjel féltizenkettőkor a kormányzói palota mellett, ahol egy lépcsőzetes utca a Via Pomeriával találkozik, megverték Zanella Richárd volt országgyűlési képviselőt a Voce del Popolo társszerkesztőjét, aki csak néhány nappal ezelőtt szabadult ki az államfogházból. Zanella Richárd éjszaka hazafelé tartott, amikor a Via Pomerión szembe találta magát Celligoi Venczel mérnök négy fiával. Celligoi Venczel a fiumei legapárt vezetője és már régóta hírlapi polémiát folytatott Zanella Richárddal. Az ellentét különösen az utóbbi időben élesedett nagyon ki közöttük. A fiumei sajtóban heves cikkek jelentek meg a lega-párt ellen és mellett. A Celligoi-fiuk bosszúra határozták el magukat apjuk megamadása miatt. Amikor szemben találkoztak Zanellával, Celligoi Sándor, a Magyar Általános Hitelbank könyvelője, botját felemelve, hatalmas ütést mért Zanella Richárd fejére, akinek arcát a vér azonnal elborította. A *három testvér* ezután szintén a támadó segítségére sietett, *tovább ütlegelték Zanellát*, aki eszméletlenül és véresen bukott a földre. Zanella még tegnap éjjel büntető feljelentést tett a négy Celligoi testvér ellen. Zanella Richárd így adta elő a megtámadtatás részleteit:

— Ma éjjel féltizenkettőkor Celligoi mérnök kormányzói főembernek négy fia *politikai okokból orvul megtámadtak*. Én egyedül voltam egyszerű sétapálcámmal. A kormányzói palota egyik sötét sarkán találkoztam támadóimmal, az utcán egy lélek sem volt. A Celligoi-fiuk sértő szavakat röptettek felém, én szembeszálltam velük és visszatartottam őket és hangosan kiáltottam: — Bitangok, most bátrak vagytok? Bátrak, mert négyen vagytok. Rátok ismerek. Holnap majd találkozunk! . . . — Ezzel folytattam utamat, alig tettem azonban néhány lépést, amikor a négy Celligoi-fiu hátulról orvul rámrohant. Én kissé visszafordultam. Ekkor hátulról a fejemen ért egy botütés, amely a halántékom felett suhant el. Arczomat a vér elborította. A sötétség dacára nekimenem négy támadómnak és pálcámmal visszavonulásra kényszeríttem őket. A támadók dr. Celligoi Nándor fiumei törvényszéki jegyző, Celligoi János építési hivatalnok, Celligoi Sándor, az Általános Hitelbank fiumei fiókjának tisztviselője és egy Celligoi egyetemi hallgató. Sebesülésem abszolút nem súlyos, a rendőrségen büntető feljelentést tettem a támadók ellen.

— Az alkoholista színész tragédiája. Makói jelentés szerint egy Nagy Sándor nevű színész, aki tegnap vetődött Makóra, az egyik kosermában deliriumos rohamában megtámadta Lökő János makói gazdálkodót és agyonütötte. Nagy Sándor a rendőrség letartóztatta. Az egyszerű hír mögött egy egész emberélet sötét tragédiája rejlik. Nagy Sándor évekig volt kardalos Deák Péter szintársulatánál, ahol óriási erejű mindenki rettegett tőle. A hatalmas termetű, széles vállu fiatalember olyan erős volt, hogy egymaga felvitte az emeletes színházba a zongorát vagy a jelmezekkel megtömött, súlyos vasasládát. Primitív képzettsége miatt a színészegyesületbe sohase vették fel és Deák Péter is inkább szolgálának tekintette és csak feltűnő szép tenorhangja miatt állította be a kórusba, ahol atléta termetével mindig egy fejjel kimagaslott többi társai közül. Rendkívül ragaszkodott gazdájához és megvédte minden támadás ellen, amiért aztán, Napoleon híres mamelukja után elnevezték „Rusztán”-nak. De a szerencsétlen ember folyton ivott és mindig csak pálinkát, meg rumot, úgy hogy csak nagyritkán volt beszámítható állapotban. Egy alkalommal megtörtént vele az is, hogy egy népszínműelőadás alkalmával a nyílt színpadon leest a fa tetejéről és magával rántotta a kásirozott fát, a közönség hangos kacagása közben. Deák Péter — akitől nagyon félt — mindent elkövetett, hogy végzetes szenvedélyéből kigyógyítsa és a becsület útjára térítse, sőt, amikor a „Magyar Színház” megnyílt, a Deák protekciójával, mint kardalost, oda ezerzöttették, de onnan is csakhamar eltűnt és folytatta csavargó életét, amelyik, miat most a hír mutatja, tragikusan végződött rá nézve.

— Mészáros- és hentesegédek a záróórától. A fővárosi mészáros és hentesegédek Losszabb idő óta mozgalmat szerveznek a munkaviszonyuk, de főképpen a munkaidejük szabályozása érdekében. A szerződéseknél eszentul tartalmazniok kell henteseknél, mészárosoknál a 7 órai záródót, valamint azt, hogy csak a szakegylet követítése igényelhető és csakis szervezett munkások alkalmazhatók.

— Tifuszos katonák. Bécsben már napok óta rémületet okoz a hír, hogy a brucki katonai táborban *fellépett a tifusz*. Hivatalosan titkolni akarták, de pár nap alatt *hatra szaporodott a halottak száma* és nem lehetett tovább titkolódzni. A kórházakban és barakkokban *sok halálos beteget ápolnak*. A veszedelem oka a rossz ivóvíz és a rossz tej.

— Köpösdý Dezső öngyilkos lett. Siófokról jelentik: Dr. Köpösdý Dezső, a kolozsvári jogi szeminárium tulajdonosa, tegnap éjjel 12 óra tájban a siófoki Fogas-szálló egyik szobájában agyonlőtte magát. Az öngyilkosságot csak reggel vették észre. Minthogy Köpösdý sokáig nem jött ki szobájából, a szobaleány benyitott, s úgy akadt rá az akkor már teljesen kihűlt holttestre. A golyó teljesen átfurta a koponyát. A szobában számos levelet találtak, amelyeket az öngyilkos Köpösdý hagyott hátra; ezeket a csendőrség vette magához. Köpösdý Dezső valamikor krakéler híreben állott és mint az egyetemi nemzeti pártnak, s az ezer magyar ifju nevű klerikális szervezetnek vezére, a kereszt-heczerek idejében sokat beszéltetett magáról. Különösen a dr. Pályi Edével 1901-ben vívott pisztoly-párbajakor emlegették. Golyója életveszedelmes sebet ejtett Pályi szerkesztőn. Később Köpösdý örökre kitiltották a budapesti egyetemről, ahol *Kecskeméthy Győzővel*, a főváros sikkasztójával együtt nagyon hangos szerepet vitt. Köpösdý azután Debreczenbe került, ahol *Mandel Sándorral*, a többszörös pisztoly- és kardbajnokkal támadt afférje. *Mandel Sándor* több embert küldött már a másvilágra és csak föltételeesen engedték el egy évre terjedő államfogház büntetését. Ha *Mandel* megsebesítette volna ellenfelét, nyomban letartóztatták volna. Hogy tehát Köpösdýnek elveggye a kedvét a párbajtól, kint a debreczeni Nagyerdőn, egy a segédje által megjelölt falevelet puffantott le tekintélyes távolságból annak igazolására, hogy golyója nem szokott tévedni. A lecke használt, Köpösdý kibékült *Mandel*lél vérontás előtt. Debreczenből Köpösdý Kolozsvárra ment, ott elvégezte az egyetemet és jogi szemináriumot alapított. Azóta is ebből tengette életét. Utóbbi években teljesen elcsendesedett. Most váratlanul öngyilkosságot követett el, amelynek tulajdonképpeni okára a megindult vizsgálat van hivatva fényt deríteni.

— Nagy automobilkatasztrófák. Párisból nagy automobilkatasztrófákat jelentenek. *Sentis* mellett gróf *De Nelly Hubert* autója, amelyet huszonöt éves fia vezetett, összeütközött egy tehervonattal. A karambol rettenetes volt: a fiatal gróf kifordult a kocsiból és *halálos sérüléseket szenvedett*. Az autónak egy másik utasa, a fiatal gróf vendége, szintén *életveszélyesen megsebesült*, a soffőr pedig könnyebb sebet kapott. — Bretagneban Dinar közelében *Karamandzsina* autója összeütközött egy Epernay társas-autóval, amelyben tíz ember ült. A herceg autója kivágódott az utra, de csodálatosképpen három utasa sértetlen maradt, a társasautó azonban *felfordult és itt mind a tíz utas súlyosan megsebesült*.

— Gyilkosság a rendőr előtt. Komáromból jelentik: A tatabányai nagyvendéglőben Scholtz Károly és Kovács Károly mulattak az elmúlt éjjel. Éjfélkor távoztak a vendéglőből, melynek ulvarán Res János motorkezelő és Perepatios István kőműves megtámadták őket. A megtámadottak nagy lármát csaptak. A nagy zajra egy rendőr jött a helyszínére. Mialatt a rendőr a verekedők neveit följegyezte, Res János revolvért rántott elő és rálőtt Scholtz Károlyra, aki azonnal meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— Csendélet a betegsegélyzőben. Szentestől jelentik: *Lévai Antal*, a szentesi munkásbetegsegélyző pénztár igazgatója és *Dóczy Imre* pénztári ellenőr tegnap este súlyos feltételi kardpárbajt vívtak, amelyben *Lévai* fején és arcán súlyosan megsebesült. A párbajra az szolgáltatott okot, hogy *Lévai Dóczyt* a hivatalban pénztárátadás közben arculütötte. *Dóczy* az inzultust viszonozta, mire az ellenfelek székel és vasbotokkal mentek egymásnak.

— Elgázolt boy. Az éjszaka a Teréz-köruton a 295-ös számú gépkocsi, amelyet Tamás József soffőr vezetett, elgázolta *Bárász Henrik* husz éves herékpárosküldőnczöt, aki a Gentry Boy alkalmazottja. A fiu életveszélyes sérüléseket szenvedett. A Rókus-kórházba szállították.

— **Rablóvezérből köztársasági elnökjelölt.** Newyorki tudósítónk írja: A diplomatakat és még inkább a tőkepénzeseket, akiknek óriási összegeik vannak a mexikói üzemekbe, iparvállalatokba és fekvőségekbe betáblázva, most csak az a kérdés foglalkoztatja, hogyan fognak végződni a mexikói zürzavarok? A mexikói jelentésekben következtetve, a jelenlegi kormányt előreláthatólag Zapata, a hírhedt rablóvezér elnöksége fogja fölvaltani, mert ez a vállalkozó szellemű ember, aki a mellett, hogy eszes, agyafurt ember és hihetetlenül vérszomjas, értette a módját, hogy részben a lekötélezés fegyverével, részben a megfélemlítéssel, aránylag rövid idő alatt minél több kivet szerezzen magának. Ellenségei is vannak ugyan szép számmal, Zapata azonban mindaddig még minden kelepécét ki tudott kerülni messze szétágazó érdekösszeköttetései és az egész országra szétterjedő kémhálózata révén. Ezenkívül a 600 főből álló „halál légió”-jában olyan testőrséggel bír, amelynek szervezete az egykori világhírű janicsárokéhoz hasonlít és amelynek minden egyes tagja a tűzbe is elmenne vezéréért; hiszen Zapata bőségesen részesíti őket a zsákmányból, asszonyokat juttat nekik, szóval mindazzal a jóval ellátja őket, amikért szívük vágyakozik. Zapata egyébként vakmerő ember, Mexikó fűtezáin egyesegyedül mer mutatkozni és elfogatására még csak kísérletet sem tesznek. Híveinek száma pedig a Huerta tábornoktól szivedett veresége óta egyre jobban szaporodik. *Mezít ma Zapata kezében van.* Az egyik vagyoni érdekéből, a másik csodálatból követi, mások ismét rettegésből mutatják magukat híveinek. Egész Mexikóban nincs olyan zug, ahova Zapata keze el ne érje. Mindeütt ő a zsarnok és így az elnöksége ki sem maradhat, — ho csak egy véletlen gölygő hamarabb ki nem oltja életét.

— **Két koporsó egy halottnak.** Debreczenben pénteken halt meg özvegy Pongor Jánosné. Vasárnap temették el a halottat, de a végtisztességadást botránnyá dagasztották a testvérek és két temetkezési intézet. Pongorné bátyja ugyanis Fodor testvérek „Bizalom” című temetkezési intézetben rendelte meg a temetést. Ám a halott nővérei, akik ellenséges viszonyban vannak a bátyjukkal, a Gebauer-féle temetkezési intézetet bízták meg a halott eltakarításával. Vasárnap délután megjelentek a gyászháznál Fodor emberei és letették a megrendelt koporsót. Csakhamar a helyszínen termett a másik temetkezési intézet három embere a koporsóval és ravatalra helyezvén a halottat, eltávoztak. Most jöttek Fodorék, levették a halottat a ravatalról és a maguk koporsójába helyezték. Gebauerék sem hagyták magukat, kiemelték a halottat a koporsóból s az általuk szállított koporsóba helyezték. Közben botránnyos jelenetek játszódtak le, melyeknek csak a temetést végző lelkész tudott véget vetni. A halott fölötti veszekedésben végül is Gebauerék maradtak felül, ők temették el a szegény halottat. A rivális temetkezési intézet azonban szintén követeli a temetés díját.

— **Sikkasztó statisztikai hivatalnok.** A rendőrségen ma délben félegy órakor megjelent Csillag Gyula, a fővárosi statisztikai hivatal helyettes vezetője s elmondta, hogy nagyon nehéz a lelkiismerete, mert sikkasztott. Csillag Gyula július huszonharmadika óta helyettes vezetője a statisztikai hivatalnak, egyébként ugyanott számtanácsos is. Valamásna során elmondta, hogy ő kezelte a hivatalnak néhány takarékbetét könyvét s ezekből a könyvekből apránként nyolcezer koronát vett ki. A pénzzel a lóversenyre járt ki abban a reményben, hogy majd nyerni fog s akkor a hiányzó összeget visszahelyezi, de sohasem volt szerencséje. Legutóbb szombaton vett ki kétezer koronát, de az egész összeget elvesztette a lóversenyen s így nem talált más menedéket, mint hogy önként jelentkezze a rendőrségen. Csillag Gyula a fia néhai dr. Csillagnak, a betegsegítő nénytár főorvosának, aki anyagi bukása miatt ez előtt két esztendővel öngyilkos lett és testvére dr. Csillag Hugó fővárosi ügyvédnek. Csillag Gyula nő ember, két gyermeke van s régebben zugbukmélér volt. A főkapitányságon Sándor László rendőrtanácsos hallgatta ki s a sikkasztásról azonnal értesítette a fővárost, hogy megállapítsák, mekkora a hiányzó összeg. Két óra után megjelent a főkapitányságon Pikler Gyula, a statisztikai hivatal vezetője is, hogy átvegye Sándor Lászlótól a Csillagnál talált hivatali kulcsokat. Akkorára megállapították, hogy a hivatal pénztárából 7300 korona hiányzik. Egynegyed háromkor Csillagot letartóztatták.

— **Baleset a kovácsműhelyben.** Az Erzsébet királyné-ut 54. szám alatt lévő kovácsműhelyben egy furógép levágta Nikolics Milán tizenhárom éves kovácstanonc jobbkezének három ujját. A súlyosan sebesült fiút a Bethesda-kórházba vitték.

— **Mi történt a galicizai magyar huszárokkal?** Megemlítettük, sőt közben czáfolatát is közöltük annak a galicizai eredetű hírek, hogy az ott gyakorlatozó 11. huszárezred egyik őrzőjével nagy szerencsétlenség történt. Az őrző a San folyót akarta átvágni, de a sebes víz elragadta a súlyos felszereléssel gyakorlatozó huszárokat, akik egy hadnagy kivételével valamennyi en a vízbe fulltak. Akkor a hadvezetőség részéről leczáfolták, illetőleg a 6-ik dragonyosezred egyik őrzőjének a kalandjával fizték össze ezt a hirádat. — **Mig most a galicizai magyar huszárok esetéről újabb adatok és hírek kerültek nyilvánosságra.** Egy vas megyei származású huszár azt jelentette haza, hogy a San folyónál történt szerencsétlenségénél egy fejérmegyei fiú, Büky János is elpusztult. Most végre megérkezett a hadügyminisztériumhoz a 11. huszárezred jelentése, mely megczáfolja a szerencsétlenség híreit. A San folyónál csak annyi történt, hogy egy ló majdnem a vízbe fulladt, de egy szakaszvezető saját élete kockázatásával azt is kimentette. Büky János nevű közhuszár ényleg meghalt Galicziában, de nem a San folyóban, hanem Ptielonka állomáson, ahol egy fáról, melyen mókust akart fogni, lezuhant és halálos agyrázkódást szenvedett.

— **Amikor az asszony pénzei a házibaratot.** Néhány hét előtt Budapesten járt Kittenreiter berlini ékszerész és drágaköveskereskedő. Nagy mintakollekcióval érkezett, két nagy sárga bőröndje valóságos vagyon képviselt. Kittenreiter több ékszerész-czéget látogatott meg s néhány napi itt tartózkodás után tovább utazott Bécsbe. Ott azután rémülettel konstatálta, hogy tízezer korona értékű gyöngye hiányzik. Rögtön visszautazott Budapestre és följelentést tett a rendőrségen. A nyomozás megindult, de a detektívek a legnagyobb erőfeszítés árán sem tudtak eredményre jutni. Már-már úgy látszott, hogy az ellopott gyöngyök ügyében nem derül világosság, amikor a napokban érdekes fordulat történt. A nádor-utcai fiókpostán megjelent egy elegánsan öltözött hölgy és egy közönséges papirborítékban nyolcezer korona értékű gyöngyöt akart feladni. A postatiszt megmagyarázta neki, hogy csak vászonborítékban lehet a küldeményt feladni, mire a hölgy eltávozott és elment Steiner nádor-utcai papirkereskedő üzletébe, ahol egy vászonborítékot vásárolt. Visszatér a postára és feladta az ékszer Kittenreiter berlini címére. Amikor az ékszerész a küldeményt megkapta, nyomban Budapestre utazott és a rendőrségnél elmondta, hogy mint jutott az ellopott ékszer egy részének birtokába. Innen kezdve már könnyen haladt a nyomozás. A Steiner-féle papirgyárban alkalmazott segéd pontos személyleírást adott a vászonboríték vásárlójáról s így a detektívek hamarosan megállapították, hogy a gyöngyöt Sz. József Károly-utcai ékszerkereskedő felesége adta fel. Ő lopta el a mintakollekcióból, amikor Kittenreiter náluk járt. A bűnös asszony a főkapitányságon mindent bevallott és elmondta, hogy a hiányzó ékszereket elzalogosította s a pénzt barátjának adta. A férj a kárt megígértette s így nem lesz bünygy a dologból. De válópör igen. A férj már meg is indította.

— **A mezőőr rendet teremt.** Komáromból jelentik: Köpf Márton felsőgallai mezőőr elvette Kovács János 19 éves legény kalapját, mert rajta-kapta, hogy luczernát lopott. Kovács bieskát rántott és rárohant a mezőőrré, hogy visszazerezze kalapját. A mezőőr azonban fokosával háromszor úgy vágta hátba, hogy Kovács azonnal meghalt.

— **Házasság.** Tegnap esküdtött örök hűséget iff. dr. gr. Üchtritz-Amadé Emőll cs. és kir. kamarás, a Johannita-rend lovagja, id. gróf Üchtritz-Amadé Emil nagybirtokos és báró Üchtritz-Steinkirch Viktória fia Bánhidy Stefánia báróné, báró Bánhidy Antal és neje, szül. gurahonczí Remekházy Józsa leányának az egyetemi templomban. Az esketési szertartást Csernoch János kalocsai érsek végezte fényes segédlettel. Az esküvőt a Park-Clubban ebéd követte.

— **Elvesztette emlékezőtehetségét.** Déváról jelentik: Jelentették, hogy Orbán Kis Lajos felvázai gazdag kereskedő több nappal ez előtt rejtélyes körülmények között eltűnt. A jelentés nyomán a fővárosi rendőrség is erélyes nyomozást indított ez ügyben, amely sikerre is vezetett. A fővárosi rendőrség ugyanis értesítette a felvázai előjáróságot, hogy az eltűnt embert tegnap délután czéltalan utcai bolyongás közben razia alkalmával elfogták s minthogy igazolni nem tudta magát, a tolneczházba szállították, ahol később sikerült személyazonosságát megállapítani. Orbán Kis Lajost, aki gondolkodási képességét teljesen elvesztette, hazaszállítják falujába.

— **A spanyol zsebtolvajok.** A rendőrség tegnap dél óta őrizetben tartja azt a három gyanús idegent, akiket — mint megirtuk — azzal gyanúsítanak, hogy nemzetközi kalandorok. Ma délelőtt tolmács segítségével kihallgatták őket. A kihallgatás során mindegyik másképpen vallott. Az egyik azt mondta, hogy Barcelonából utaztak Budapestre, a másik azt vallja, hogy Milánóból jöttek a fővárosba. Az egyik szerint utazásuk czélja tanulmány, a másik szerint üzletkötés volt. Azt mondják, hogy tegnap reggel érkeztek csak meg podgyász nélkül s szállásuk még nincs. Bemondásuk szerint a nevük a következő: Calvo Carreras kávéházi üzletvezető, tudelai születésű harminczhétéves, a másik Eduardo Pons, az apja posttőgyárában utazó, szanszebasztiani születésű, huszonhároméves, a harmadik Antonio Comas Sanchez portorikói születésű, harminczöt éves utazó. A rendőrség lefényképezte őket és fényképeiket elküldi az európai városok rendőrségeinek, akikről adatokat kérnek a rejtelmes spanyolokról. A detektívek ma elvitték a három spanyolt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Ferencz József-téri főintézetébe és a Leszámitoló Bank főintézetébe s ott a szembesítés után határozottan megállapították, hogy ezek a spanyolok már hetekkel ezelőtt jártak mind a két intézetben, tehát ezzel megdőlt az az állításuk, mintha tegnap érkeztek volna a fővárosba. — Az éjszaka a detektívek megállapították, hogy a le-tartóztatott spanyolok a József főherceg-ezállodában laknak. Három bőröndöt találtak ott, amiket bevitték a rendőrségre. A negyedik spanyolnak nyomában vannak.

— **Halántékon szurták.** Mátészalkáról jelentik: Miczu Mihály mátészalkai lakos betért egy koresmába, ahol Betéri Ferencz mátészalkai lakos mulatott Vetés Mihály janki lakossal. Vetés kötekedni kezdett s Miczunak az arcát kifogásolta, majd többször arcüzlötötte. Miczu védekezni próbált, mire a másik társaságból valaki késsel halántékon szurta, úgy hogy eszméletlenül esett össze. Az esetről értesítették a csendőröket, akik az épp most folyó sorozásnál voltak elfoglalva s ők is kötöztek be először Miczu sebt. Vetésnek a zavarban sikerült megszöknie. A mátészalkai csendőrség utasította a gázsalyi csendőrséget, hogy a körzetében lakó Vetést kerítse kézre. Miczu állapota súlyos.

— **A német szocialisták a huszorosások ellen.** Berlini jelentés szerint a német szocialisták népszerű agitációja a türehetetlen drágaság ellen egyre nagyobb méreket ölt. Tegnap este Berlinben, Frankfurtban és Münchenben tartottak tiltakozó gyűléseket, melyek ugyan rendezavarás nélkül, de elég zajosan folytak le. Mialatt a szónokok a drágaság okait fejtegették és sürgős intézkedéseket követeltek a kormánytól, többször felhangzott ez a kiáltás:

— **Le a huszorosásokkal. Éhes gyomorral nem dolgozhatunk.** Hír szerint az illetékes körök komolyan fontolóra vették azt a kérdést, hogy a drágaság tartama alatt a husnak Mandzsuriából való behozatalát megengedjék.

— **A kassai vörheny.** Kassáról jelentik: A kassai vörhenyjárvány ügyében tegnap délután rendkívüli tanácsülés volt Eder Ödön polgármester elnöke alatt. A tanács elhatározta, hogy a középiskolák felsőbb osztályaiban sem kezdődjenek meg az előadások. A kórházban két új termet endeztek be tisztán vörhenybeteg számára.

— **Egy bankigazgató botránnya.** Gyöngyösről jelentik: Károly Lajos heves megyei bankigazgatónak ismételtelen voltak becsületbeli afférei. Legutóbb egy másik bankigazgatót, Grüssner Ernőt sértett meg, aki elégtételt nem nyervén, Károly Lajost a korzón nagyszámu közönség jelenlétében arcüzlötötte. A nagy feltűnést keltett ügynek bírósági utójátéka is lesz.

— **A szülész nő büne.** A rendőrség ma délelőtt letartóztatta Dedinszky Béláné, született Béres Julia szülész nőt, aki a Nagymező-utca 41. szám alatt lakik s akit már tegnap este bevitték a főkapitányságra, mert kiderült róla, hogy egy fiatal leányon műtetet követett el. Tegnap ugyanis megirtuk, hogy a Szemere-utca és Markó-utca sarkán az őrszemes rendőr észrevette, hogy Kaczburg István kereskedőség egy koraszülött csecsemő holttestét a Dunába akarja dobni. Kaczburg kihallgatása során megtagadott minden felvilágosítást, de a rendőrség konstatálta, hogy a fiatalembernek H. Sarolta nevű magánzó nő volt a kedvese és a koraszülött gyermek a viszony következménye volt. Miután Kaczburgról kiderült, hogy semmi része nem volt a manipulációban, elbocsátották a leánygyal együtt.

— **Elgázolt aggastyán.** A Teréz-körut 41. számú ház előtt Németh István fuvaros kétfogatu kocsiával elgázolta Albrecht Emil hatvanéves napszámot. A mentők a Rókus-kórházba vitték.

— A koresmák vasárnapi szünete és a debreczeniek. Az Alkoholelleses Egyesületek Ligája tudvalevőleg az egész országra kiterjedő mozgalmat indított a koresmák vasárnapi munkaszünetének kivívására. Vasárnap a debreczeni kerületi munkásbiztosító pénztár kezdeményezésére Debreczen népe tartott e tárgyban sikerült gyűlést, amelyen az Alkoholelleses Egyesületek Ligáját dr. Timár Miklós képviselte. A gyűlés nagy közönség jelenlétében folyt le a városháza dísztermében. Elnöknek Kormos Gyula számtanácsost, jegyzőnek Handler Gyulát választották az egybegyűltek. Dr. Timár Miklós előadása után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben utasítják a vezetőséget, hogy intézzen a kormányhoz fölrítót a koresmák és kávémérések teljes vasárnapi munkaszünete tárgyában. Érdekes, hogy a kiküldött rendőrtisztviselő volt az első, aki az alkoholelleses ligába való belépésre jelentkezett.

— Szabad-e a gyógyíthatatlan betegnek mérget adni? Newyorki jelentés szerint nagy zavarban van Newyork állam törvényhozó testülete. Megtörtént az a ritk eset, hogy egy kérvény döntésre hívja fel a parlamentet abban a kérdésben, vajjon szabad-e az orvosnak gyorsanölő mérregel megszabadítani kinjaitól gyógyíthatatlan betegét? Harries asszony — még fiatal, alig 33 éves — aki tehetetlen béna lett s elfajult rajta a tüdősorvadás, kérvényt intézett a törvényhozáshoz, hogy engedje meg házi orvosának, aki öt elveszettnek tartja, hogy fájdalom nélkül ölt mérget adjon be. A bizottság, amely elé a kérvény jutott, azt ajánlja, hogy a parlament ne tárgyalja azt érdemben s tegye irattárba, de akadt a bizottságnak egy tagja, aki úgy vélekedett, hogy a rendőrhatalom útján meg kell adni az engedelmet a házi orvosnak.

— Állatkerti hírek. Az állatkertnek a mostani hűvös időjárásban is sok látogatója van. Az utolsó vasárnapon 11.000-en voltak ott. Érdekes kis majomfajjal gyarapodott a majomkertet lakóinak a száma. Ez egy nagyszerű félmajom Ceylon szigetéről, amelynek neve Karcus Lorisz. Egész nap alszik és fázik, ezért ágyat csináltak neki ketreccében fehér vattából. Estefelé felébred és azután élénken mozog és keresi eledelét, amit banán és gyümölcsök alakjában adnak neki.

— Egy javasasszony üzemel. Kaposvári tudósítónk jelenti: Bíró Zsófia 21 éves barcsi leány szerelmre lobbant Geisler Mátyás barcsi lakos iránt. Geisler azonban nős ember volt. A szerelmes leány, hogy szerelme utjából elhárítsa az akadályt, megállapodott Laki Julia asszonnyal, hogy tegye el láb alól Geisler Mátyás feleségét. Ezért a munkáért 40 koronát ígért Laki Julianak. Az asszony átvette a pénzt a leánytól, felkereste Geislerné és elmondotta neki, hogy mit forral ellene Bíró Zsófi. Kijelentette, hogy a gyilkosság végrehajtására képtelen, de egyszersmind ajánlatot tett Geislernek, hogy tiz koronáért meg fogja szüntetni Bíró Zsófi szerelmét Geisler iránt. Geislerné át is adta Laki Julianak a tiz koronát s azonkívül még egyéb ajándéktárgyakat is. Miután azonban hosszú idő elmúltával Geislerné meggyőződött róla, hogy Bíró Zsófi szerelme férje iránt nem szűnt meg, följelentést tett Laki Julia ellen. A csendőrség előtt Bíró Zsófia azzal védekezett, hogy Laki Julia maga ajánkozott a gyilkosságra; Laki Julia pedig azt állította, hogy csak a 40 koronát akarta megkapni és eszeágában sem volt a gyilkosságot végrehajtani. A titokzatos ügy előreláthatólag kis szélhámosági ügyvé fog összezsugorodni.

— A multság vége. Szekesfehértvári tudósítónk jelenti: Eresi községben a koresmai verekedések ugyszólván napirenden vannak: A község határában vasutat építenek s az ott dolgozó munkások és a falubeli legények között napirenden van az összeütközés. Az elmúlt vasárnap a vasuti koresmában mulattak a falusi legények. Az egyik a szeltnál a ráczalmási legények ültek, akik szintén a vasutépítésnél dolgoznak. Ezek már ittas állapotban voltak és belekötöttek Söntés Bálint, Söntés György és Söntés József kubikosokba. Ez utóbbiak, hogy a verekedést elkerüljék, távozni akartak. A ráczalmásiak azonban utjukat állták, kést rántottak elő és a három testvért annyira összeszurkálták, hogy Bálint és György sérüléseikbe belehaltak. Söntés József sérülése életveszélyes. Ezután általános verekedés támadt, melyben még sokan megsebesültek. A csendőrség eddig hat ráczalmási legényt letartóztatott.

— Eltűnt emberek. A rendőrségben bejelentették, hogy a múlt hónap 26-án eltűnt Rothschild Béla huszonhét éves írrok Rökk Szilárd-utca 21. számú lakásáról. — Pakszinó Angilia harmincz éves magánzó a múlt hónap 26-án eltávozott Városmajor-utca 64. számú lakásáról és azóta nem adott életjelt magáról. A rendőrség az eltűnteket nyomozza.

— A keleti expresszvonat veszedelme. A bécsi szocialisták lapja, az Arbeiter Zeitung jelenti mai számában a következő esetet: — Augusztus 24-én, szombaton, a marhegg-dévényújfalui vonal osztrák oldalán a Morva hidjánál a 101. számú keleti expresszvonat majdnem összeütközött az 5302. számú gyorsvonattal. Az expresszvonat, mely Bécsből Pozsony felé ment, teljes gözzel a Morva hídja felé tartott. A vonatvezető nem vette észre a szemafor tilos jelzését, miközben a Budapestről jövő gyorsvonat szintén a hidnak tartott. A pályáor vette észre a fenyegető veszedelmet. Ezen a helyn ugyan a bécsi pálya nem kettős vágányu, mert a hid oly keskeny, hogy csak egy vágány visz át rajta. Sikerült a pályáornak a két vonatot egymástól alig 250 méter távolságra megállítani. A lap még hozzát teszi, hogy ezen a veszedelmes helyen igen könnyen történhet szerencsétlenség, főképen azért, mert nincs elegendő szemafor.

— Följelentés egy szakszervezet ellen. Még emlékeztető a kéményseprőegységeknek a mozgalmára, amely kora tavasszal az egész országon végigvult. A kéményseprőegységek, akik nemrégiben kezdték meg a szervezkedésüket, a bérharcaikat mindenütt egyezséggel zárták be. Akadtak azonban munkaadók, akik az egyezséget nem tartották be és a segítők ezekre kimondták a bojkottot. A belügyminiszter felhívta a szakszervezetet, hogy a bojkottok rendezését hagyja abba, mert ellenkező esetben szigorubb rendszabályokat alkalmaz. A szakszervezet a fenyegető átiratot nem hagyta válasz nélkül. Fölír a miniszterhez, hogy a bojkottokat nem ő, hanem a szabad szervezet rendezte.

— Aki jól érzi magát a bolondok házában. Tegnap reggel a Városmajorban teljesen meztelenül találták Hajós Ferencz kádársegédét. A rendőrség elmondotta, hogy Budakeszről befele jött, s az uton megismerkedt egy nővel és egy férfival, akik kifosztották. A rendőrség megállapította, hogy a meztelen ember előadása nem igaz. Hajós a ruháját a Városmajorban egy kunyhóba rejtette el és amint később beismerte, azért feküdt ki az utcára, hogy bolondnak higgyék és bevigyék a bolondok házába. Egy alkalommal ugyanis már volt ott, jól érezte magát és visszakivánczolt. A rendőrség Hajóst elbocsátotta.

— Életuntak. Mayer Gyula huszonegy éves közezőség a Pacsirtamező-utca 16. számú házában lügköldatot ivott. Az Irgalmasok kórházába vitték. — Bejelentették a rendőrségben, hogy Tóth János huszonhat éves kocsis a múlt hónap 28-án eltávozott rokonának, Asztalos Lászlónak Eötvös-utca 11. számú lakásáról s azóta nyoma veszett. Miután ugyanazon éjjel a Lánchidon szolgálati cselédkönyvét megtalálták és ebben bucsulevelet írt, amelyben bejelenti öngyilkosságát, azt hiszik, hogy a kocsis a Dunába ugrott.

— Fővárosi Orfeum. Minden este zsufolt ház, kaczagás, tapsvihar. Ma már nem hangzik szokatlanul, ha azt állítjuk, hogy a megkezdődő iskolai év is nagy hatással van a Fővárosi Orfeum látogatottságára, mert azok az idők már régen elmúltak, amikor gyermekeket nem lehetett az Orfeum esti előadására elvinni. A műsor mindenkor abszolút fehérsége azt eredményezte, hogy nagyon gyakran láthatunk az Orfeumban iskolás gyermekeket tanítóik vezetések mellett. Ez a legnagyobb erkölcsi siker, amit variété-színház elérhet. Keleti Juliska és Sajó Géza nagy tetszés mellett debütáltak. Aalbach és Gyárfás kupléi ujak és kiténök. Perezoffék és a többi különlegesség városzerte beszéd tárgyai. Vasárnap, e hó 8-ikán délután fél 4 órakor lesz a második délutáni előadás az idei évadban mérsékelt helyarákkal. Czészerű a jegyeket előre megváltani.

— Halálozás. Nyikos Sándor ref. lelkész 60 éves korában P.-Toldon meghalt. Frenreisz Antal életének 70. évében Budapesten elhunyt. Temetése 4-én délután félgyakor lesz a Kerepesi-úti temető halottasházából.

Nagy- és kisbarkóci Szmodiss Lajos, okleveles gazdasz 25-ik évében meghalt Gelsen.

Szeckás Mihály nyug. postaelenőr 59 éves korában Szekszárdon meghalt.

Marschalkó Tamás 72 éves korában Kiszszébenben meghalt.

Özv. Gyöngyössy Sándorné, Zérig Margit 66 éves korában Gyergyószentmiklóson meghalt.

Benkő István kádármeister, városi képviselő, a koronás ezüst érdemkereszt, a vitézségi és hadi, a polgári és katonai jubileumi emlékeim tulajdonosa munkás életének 75-ik évében elhunyt Veszprémben.

x Ha őszül a hajja, használja a Stella-vizet. Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógytárban. Budapest, V., Szabadság-tér.

x Magánudetektiv „Gloria”. Informál, megfigyel, nyomoz magánügyekben diszkrét eljár. Kosuth Lajos-u. 15. sz. Telefon: 119-66.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

Yes porcellán Puder
A VILAG LEGJOBB POWDERE
ÁRA 3 ÉS 5 KORONA.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kulisszák világából.

— Színházi csevegés. —

(Előjegyzésben.)

Fényes esküvő volt ma délben a Kálvin-téri templomban. Rákosi Macza, Rákosi Viktor országos képviselő — a népszerű, kitűnő író — szépséges leánya állt az oltár előtt szíve választottjával, Szeker Bélával.

Meghatott öröm vett erőt a megjelenteken, a Rákosi-család tagjain és nagyszámu jó barátain.

Szidi mama, a boldog menyasszony nagy-nénje, már hónapok óta fáradozott a gazdag „staf-firung” összeállításán. Mindenre kiterjedt a gondolja, így apróhirdetések útján szerzett be lány, finom, fosztott libatollat a párnák megtöltésére. Jött is ajánlat minden oldalról. A nagy művész, mint jól nevelt urinó, még akkor is felelt a hozzá intézett levelekre, amikor már bőségesen el volt látva tollal.

A legutóbbi ajánlkozóknak a többek közt ezt válaszolta:

„Sajnálattal értesitem, hogy ezidőszent nincs szükségem több tollra. De remélem, hogy később igénybe vehetem becses ajánlatát mert — hála istennek — van még két — unokahugom.”

(Hol vagy — Éva?)

A paradicsomban az Ur, mint a Bibliából tudjuk, e kérdéssel kereste a rejtőzködő ősapánkat:

— Hol vagy Ádám?

Már régen megfordított világot élünk. Most az ur... a direktor ur... ezt kérdezi:

— Hol vagy Éva?

Mert hát a Királysínházban nem tudják Lelár új operáját előadni... nem lévén a cím-szerephez megfelelő „Éva.”

Fedák Sávira számítottak. De Zsazsa még most se rukkolt be, s helyette minden nap más hír érkezik róla. Fellép Bécsben, ... nem lép fel Bécsben! Fellép Budapesten... de nem — a Királysínházban. És így tovább.

Nagyon természetes, hogy a színház nem várhat in infinitum. Keres egy olyan primadonnát, aki a slágeroperettet teljes sikerhez juttatja. Egy esti lap szerint megtalálták már a keresett Évát... egy magyar származású énekesnő személyében, akit idehaza még nem ismernek, de akinek Berlinben már nagy népszerűsége van.

Most egész Budapesten törik fejüket a színházbarátok:

— Ki lehet ez a titokzatos „Éva”?

Én csak egyetlen olyan „magyar” énekesnőt tudok, akit „idehaza még nem ismernek” és akinek „Berlinben már nagy népszerűsége van”... Ez — Németh Juliska, Németh József — a Király Színház kitűnő komikusának genialis leánya, aki e nyáron a „Tanzanwald”-ban olyan zajos sikerrel kreálta a női főszerepet, hogy egész Berlin tödült a tapsolására... Százötvenszer töltvén meg zsufozásig a Kurfürstentoper tágas nézőterét.

Ha róla szól az ének, jól jár a színház, jól jár a közönség, jól jár a fiatal művész és jól jár Németh Jóska, mert hazajön az ő aranyos lánya.

(Kényes darab.)

A Vigszínháznak ninosenek e fajta bajai. A Lipót-körut szerződés ügyei olyan csendben és simán bonyolódnak le, hogy csak akkor vesszük észre valamelyik sokat emlegetett „star” olaszszződését, amikor már a fellépését kommunikálják.

Zátony Kálmán ugyan még nem szerepel a férfistarcok névsorában, de a szegedi nők mégis nagy izgatottsággal fogják olvasni, hogy kedvencük legközelebb a Vigszínházban fog — mint szerződött tag — bemutatkozni.

Az előrelátó igazgatóság parádés szerepet jutottat neki, Sallen Ferencz „Az erősebb láncc” című darabjában. Egy kis hercezség trónörökösét fogja játszani, aki polgári nőbe szerelmes és inkább

lemondana a ráváró koronáról, mint ideáljáról. Szerencsére az udvar bölcssei találnak egy kedvező megoldást és ez a *morganatikus* házasság.

Bécsben „Das staerkere Band“ volt a darab eredeti címe és a császárváros közönsége azt sutogta, hogy a szerző egy kettős nagy állam trónörököséről vett mintát hőséhez és hogy az intrikus hercegnőben ama nagy állam uralkodó családjának egy rendkívül befolyásos nőtagjára lehet ismerni.

Igazán jó, hogy „Az erősebb lánc“ szerzője osztrák, s nem magyar író, mert különben megtörténhetné, hogy előadásán nem csupán *Zátony*, hanem *Zátony* is játszanék főszerepet.

(A cím.)

Kövesi, a Vígsház derék sugója, nagyon sokoldalú tehetség. Olyan remekül adja föl a színészeknek a szót, hogy a szereptanulás teljesen fölösleges. Amellett olyan pompás írása van, hogy a mely darabot ő szerepelt, már csak azért se kell tanulni, mert első olvasásra megmarad a memóriában.

Csak egy fogyatékosága van. Nem is annyira neki, mint a zsebének... soha sincs pénze. Örökös pillanatnyi pénzzavarokkal küzd, mint ahogy Bohémiában mondják. Alig hogy felvette a gázsiját, már is elfogyott. Ilyenkor előleget kér.

Mint hogy pedig fizetése már hónapokra elő van legezve, a másolandó darabokra kér előleget. De hogy ezt tehesse, másolandó darabra, vagy legalább is egy darabozimre van szüksége.

— Kérek egy címet! — e szavakkal állít be olyankor az igazgatói irodába. És *Faludi* Miklósnak olyan a szíve, hogy mond neki egy darab címet. Ennek alapján a pénztár kiűzi neki az előleget.

De hát már annyi másolandó darabra kapott előleget a mi jó *Kövesi*, hogy a Vígsházban minden héten kéne premiérenek lenni, ha öt esztendő alatt valamennyit elő akarnák adni. Nem is valami vig arcot vágott tegnap *Faludi* Miklós, amikor a sugó előtte megjelent.

— Nos, mit kíván, kedves *Kövesi* ur? kérdezte kissé hűvösen.

— Igazgató ur, kérem, — szolt a látogató esdő hangon, — beteg vagyok... orvoshoz kell mennem... kérek egy címet...
Faludi szeme felcsillant.

— Szívesen, — sietett mondani — dr. Farkas László... Muzeum-körut 18.

Leborgasztatt fejjel fordult a címkerő az ajtó felé... de a direktor megsajnálta és a *Heltai* Jenő megirandó új darabjának címét adta oda neki, — amelyről pedig még sem neki, sem a szerzőnek fogalma sincs.

(Fres fasiunt...)

A Népoperaának tegnap forró estéje volt. *Pázmán* Ferencz bemutatkozásának örült az a régi gárdája, mely őt még népszínházi alakításai idejéből szereti. Zúgó tapsok fogadták a színpadra lépőket s meleg tapsok honorálták minden dalát. Öltözője virágos kerthez hasonlított, annyi koszorút és bokrétát küldtek neki... még Hamburgból is.

Hamburgból, ahol rajongtak érte és ahol arany napokat élt. Hárman voltak magyarok, akik szabad óráikat az elegáns Alster-pavillonban töltötték: *Pázmán* Ferencz, *Heltai* Nándor és *Vajda* László. Jól esett nekik összeülni és szidni — Budapestet:

— Milyen kicsinyesek az otthoni viszonyok!
— Mennyi az intrika!
— Milyen kevés a kultúra!

És így tovább. De a vége mégis egy mélységes fohászokadás volt és ez a fájdalmas kifakadás:

— De azért mégis jó lenne, abban a kicsinyes, intrikus, kulturátlan városban lennünk!

Nos, azóta két év se mult el és ketten már itthon vannak: *Pázmán* Ferencz, mint a Népopera kitünő bonvivántja és *Vajda* László, mint a Népopera szemfüles titkára.

Csak *Heltai* van még Hamburgban. Egyelőre a színigazgatói gondok kötik az Alster-parti nagy városhoz, meg a szép felesége, aki hamburgi leány. De azért ő se tagadhatja meg a magyar

voltát. Ha a kávéházban, az egyetlen magyar lap hiányzik a rámából, biztos jele annak, hogy ő már ott járt... falja a honi híreket.

Egy látcsöves ur.

(*) **Népopera.** Donizetti hétfőn föllevenített *vigoperáját*, a „*Mari*, az ezred leánya“-t mai második előadásán új főszereplőkkel játszották a Népopera-ban. A czimszerepet *Ábrányi* Rózi énekelte a mult évi diadalmas estékről jól ismert pompás, csiszolt hangján és fölényes énektudásával. Természetesen ezuttal is nagy sikere volt és sok tapsot kapott. A márkiné szerepében *Hickisch* Kató debütált. Izlésesen énekelt és ügyesen játszott. A férfiak közül *Bihar* emelkedett ki, nagyszerűen érvényre juttatta szerepének öneki részét, különösen az első felvonás vidám kettősében aratott nagy sikert és régebbi szerepeiből ismert egészséges, de mindig finom humora kedves nüanszokkal ékítette a marczona őrmester alakját. A többi szerepet *Fehér*, *Vajda*, *Gyárfás* és *Hajagos* énekeltek. A zenekart ma is *Reiner* Frigyes vezényelte pompás ritmusokkal és finom stílusérzékkel. A közönség sokat és szívesen tapsolt. (—na.)

(*) **Magyar karmester Prágában.** Szenkár Jenő, a Népopera fiatal karmestere, a nyáron két estén vendégszerepelt a Prager Landestheaterben. A Forradalmi szerelmek és az augusztus tizennyolcadiki ünnepi előadást dirigálta. Mindkét este olyan sikert aratott, hogy *Heinrich Teveles*, a színház igazgatója nyomban szerződéssel kínálta meg, sőt közbenjárt *Márkus* Dezsőnél, hogy a Népopera engedje ki szerződési kötelezettségéből a fiatal karmestert. *Márkus* eleget tett a kérésnek és *Szenkár* Jenőt tegnap végleg karmesterévé szerződtette a prágai színház.

(*) **A MÉS. és az Operaház.** Az Operaház átalakítási munkálataival kapcsolatban több ízben megirtuk, hogy az indokolatlan és barbár tervek ellen, melyek teljesen kivetkőztetik *Ybl* Miklós remekét eredeti művészi formájából, a leghevesebben a Magyar Építőművészek Országos Szövetsége foglalt állást. Ez az állásfoglalás mindenestre helyes és a szövetséghez méltó volt. Ha a Műemlékek Országos Bizottsága és a főváros vezetősége, amelyeknek egyformán hivatásuk és kötelességük ily nagybecsű és európai híri építészeti műemléknek az épségére vigyázni, nem felelnek meg rendeltetésüknek, csakis a magyar építőművészek legelőkelőbbjeinek összessége kezdeményezhet egy az Operaház nemes, patinás reneszánsz-épületének megővására irányuló társadalmi akciózt. Azonban, mint nálunk minden alkalommal, most is kitűnt nemzeti jellegünk, soha el nem tagadható pató-pálságunk. A MÉS nagyhangu tervezetéseket rögzített meg egyik júliusban tartott ülésének jegyzőkönyvében, országos ankét, beadványok, küldöttségek, plakátok harci jelszavakként röpködtek a levegőben, közben pedig esakányos munkások bontogatták az Opera márványfalait, már helyre is állították mindent az átalakítási terveknek megfelelően, sőt már a színháznak a legközelebbi időben leendő megnyitásáról is mint befejezett tényről beszélnek — a MÉS akciója azonban csak nem akart tovább haladni az első ülés jegyzőkönyvének megfogalmazásánál. A mozzalom elkészült jelképe gyanánt érkezett ma hozzánk az Operaház fényképével ellátott agitációs levelezőlap, melynek kinyomatását több mint egy hónappal ezelőtt határozta el a MÉS *Jónás* Zsigmond műépítész indítványára. A levelezőlapokra ezeket a megszívlelésre méltó jelszavakat nyomtatták:

„Művészeti remeket minden nemzet feltve őrzött közkinccsel. Merényletet követ el, aki azokon változtat. A Láncshíd, az Opera világhírű remekművek. Mégis át akarják alakítani! Minden kultúr-ember tiltakozzék e barbarizmus ellen.“

Egy hónappal ezelőtt mindenestre nagy hatása lett volna ezeknek az „anzix“-oknak. De mit akar-velük a MÉS most, amikor az Opera átalakítása már megtörtént és már javában folynak a próbák is az átalakított színpadon!

(*) **Lehár ezáfol.** Nemrégiben az a hír járta be a sajtót, hogy *Lehár* Ferencz egy ujonnan alakuló zenekar vezetését venné át. *Lehár* most kijelenti, hogy ez a hír tévedésen alapul. Annyi való, hogy azzal a kéréssel fordultak hozzá, engedné meg, hogy az ujonnan alakuló zenekart a nevével nevezhessék el. Természetes, hogy ez ellen nem

volt semmi kifogása. Innen eredt a tévedés, hogy *Lehár* átveszi a zenekar vezetését.

(*) **A főváros a zeneoktatásért.** A székesfőváros a most kezdődő tanévben minden polgári és felsőbb leányiskolában rendszeres zenetanítást tart fenn. Ezzel a zenetanítással a főváros iskoláiban lesz egy külön zenetanfolyam és a heti órák számát is felemelték kettőről háromra. A főváros ezenkívül, mint értesülünk, gondoskodott arról is, hogy a zenei továbbképzésre is legyen egy külön középfoku tanfolyam, ahová olyanokat vesznek fel, akik például az akadémiai előkészítőnek megfelelnek. Ennek a középfoku tanfolyamnak a helyisége a Kálvin-téren van és igazgatója dr. *Kacsóh* Pongrácz, a főváros zenei szakfelügyelője lett. A zongorát *Keéri-Szántó* Imre a jeles fiatal virtuóz és *Duret* Czeccilia tanítja. Az énektanításra a főváros *Berzeviczy* Mária-t, a Népopera mult évben ünnepelt énekesnőjét nyerte meg, aki új alkalmaztatása folytán megvált eddigi sikereinek színhelyétől. A fiatal énekesnő egyébként az elmult télen végezte el sikerrel a Zeneakadémia operai tanfolyamát. A főváros középfoku zenei tanfolyama a későbbi években valószínűleg szintén decentralizálódni fog különböző iskolákra, az egész szervezet pedig — mint értesülünk — egy nagystilusu fővárosi zeneakadémia alapjául szolgál, amely, mihelyt a Tisza Kálmán-térre tervezett városi könyvtár palotája felépül, ugyanott megkezdí működését. A zeneakadémiának dr. *Kacsóh* Pongrácz lesz az igazgatója.

(*) **Egy néger zeneszerző halála.** Londonból írják: Tronton-Heatban tegnap meghalt *Coleridge-Taylor* Sámuel, a híres néger zeneszerző, a *Hiavata* trilógia szerzője. A néger napok óta féltő aggodással álldogáltak *Coleridge* kis háza körül s várták a híreket a nagybetűs komponistáról, aki tüdőgyulladásba esett. Általános a gyász a négerek között. A hírneves zeneszerző atyja néger orvos volt Nyugat-Afrikában és szerezcsen léte angol nőt vett feleségül.

(*) **Uj magyar operett.** Major J. Gyula egy „*Diana*“ című négyfelvonásos fantasztikus operettet fejezett be. A komponista több külföldi színházigazgatóval tárgyal a mű előadása ügyében s a bemutatás előadás még a jövő télen meg lesz.

(*) **Uj színház Aradon.** Aradról jelentik: A városi mérnöki hivatal most készült el az új színház tervezetével. A tervek szerint a színház felépítése egymilliókétszáz ezer koronába került.

(*) **Körösi Csoma Sándor szobra.** *Heinrich* Gusztáv főtitkár indítványára két évvel ezelőtt elhatározta a Magyar Tudományos Akadémia, hogy díszterme részére elkészíteti *Körösi Csoma Sándor* szobrát. A szobor költségeit *Ruszt* József udvari tanácsos vállalta magára és nemsokára ezután el is készült vörös márványból a remek szobor, *Holló* Barnabás szobrászunk kitünő alkotása. Az Akadémia e legszebb szobrával résztvett a legutóbbi római műkiállításán, ahol a szobor nagy feltűnést keltett. Rómából most érkezett vissza *Körösi Csoma Sándor* szobra és haladéktalanul elhelyeztették régi helyén, az Akadémia dísztermében.

(*) **Liszt-emléktábla Rómában.** Rómából jelentik: A Monte Marion azt a házat, amelyben *Liszt* Ferencz lakott, most emléktáblával jelölték meg. Az emléktábla felírása elmondja, hogy *Liszt* ebben a házban dolgozott „*Krisztus*“ című oratóriumán.

(*) **Operettírók versengése.** A bécsi operett-tantiém királyainak hadat izentek a francia, angol és skandináv zeneszerzők, akik nagy termékenységgel állnak ki az idén a harszterre; ők is részt kívánnak abból az aranyesőből, amely eddig főleg az osztrák zeneszerzők zsebébe töltötte meg. A jövő színházi évad tehát külföldön körülbelül olyan lesz, mint egy internacionális akadályverseny. Franciaországot elsősorban *Claude Terrasse* nagyszerű operettje, a „*Sevillai kongresszus*“ képviseli majd, amely külföldi vándorutját Berlinben kezdte meg. Egyáltalában valószínű, hogy ennek a nagy versengésnek döntő küzdelmei Németországban folynak majd le, ahová *Terrasse* nagy sikerei tömegesen csábítják a többi francia és egyéb külföldi zeneszerzőt is. A jövő szezonban a következő francia operettek kerülnek színpadra német színpadokon: *Cuvillier* „*Afgar*“ című mű operettje, *Edmond Missa* „*A Taboria leánya*“ című operettje, amelynek bemutatója is Németországban lesz, még pedig egyszerre két helyen, Berlinben és Drezdában. Szó van még egy vidám *Offenbachidáról*, amelynek „*Szemeriusz József*“ a címe. S nagyon természetesen egyik német operett-színpad felvonultatja *Henri Bresles* spanyol-

francia operettjét „A toledoi fegyverkovácsot”, melynek párisi sikere a „Vig özvegy”-ével vetekedik. Ugy látszik ugyanezekre a példákon felbuzdulva, helyet kérnek a német színpadokon a skandináv zeneszerzők is. A kölni, hamburgi és leipzigi színházak színlapján a következő északi operettekkel találkozunk majd: Juel Fredericksen és Valeur Larsen „Mikor a hold kaczag” című darabja és Palmer operettje, az „Aggregények vizsgálata”. Az angol és amerikai színeket elsősorban a „The quaker girl” és „A dicsőfő asszony” képviselik. Azonkívül az olasz származású, de amerikai Paolo Gallico szintén szóhoz jut „Művész-szerelm” című szerzeményével. A nemzetközi operettvadász tehát az idei szezonra nagyon sokat ígér s hihető, hogy ezek az ígéretek beváltódnak.

(*) A Nemzeti Múzeum helyszüke. Mióta a magyarországi nyomdatermékek köteles példányainak beszolgáltatását törvényes uton rendezték, a könyvtár állománya rohamosan gyarapodott. A könyvtárban alig lehet megmozdulni. A szekrények zsúfoltan állanak, az állványok a roskadásig megteltek, a termek sarkaiban, az asztalok alatt és a padlón szanaszét embermagasságra halmozódott a könyvek és újságkötetek gamadaja. Rendszeres elhelyezésről, számontartásról, a szükséges példányok hozzáférhetőségéről szó sem lehet. A kevésbé használt könyvtári anyag egy részét már régebben a múzeum szárazabb pinczehelyiségeiben raktározták el. Ujabbán a múzeum a Szentkirályi-utca 7. szám alatti bérházban a földszinten és pinczében raktárhelyiségeket bérelt, ahová *ládákba csomagolva helyezik el a múzeumi könyvtár újabb gyarapodását.*

(*) Beiratás az iparművészeti iskolába. Az iparművészeti iskolába az újonnan belépő rendes, rendkívüli és vendéglátó növendékeket a most kezdődő iskolaévre szeptember 5-én és 6-án délelőtt 9—11 óra között írják be. Aki ezeket a beiratási napokat elmulasztja, vagy a tanév megkezdése után jelentkezik, az csakis miniszteri engedély alapján vehető fel. Az újonnan belépő növendékek rajzolás vagy mintázási s azonkívül szakbeli felvételi vizsgákat is tesznek. Ezek idejét a beiratás alkalmával közlik a jelentkezőkkel.

(*) A Műcsarnok téli tárlata. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat vezetősége a Műcsarnokban rendezendő téli tárlat szervezésével minden irányban elkészült. A tárlatra, amely november 6-án nyílik és 1913. január 16-ig tart, minden a külföldről és vidékről küldendő műnek is legkésőbb október 16-án délután 5 óráig a Műcsarnokba be kell érkezniük. Művek késedelmes beküldésére halasztást a jury csak a legindokoltabb kérelemre engedélyez, azonban minden egyes késelelemmel beküldött mű után annak átvételekor tartozik a művész husz koronát lefizetni a műtárosi hivatalban a művészi segély- és nyugdíjalap javára. A kiállításon a következő díjak kerülnek odaítélésre: 1. Az állami művészeti aranyérmek. 2. A kétezer koronás Rökk-jutalom. 3. A hatezerkilencszázötvenegy koronás Rudics-féle ösztöndíj. 4. Az ezuttal kivételesen kétezer koronából álló néhai Ráth György nevére alapított díj. 5. A hatszáz koronás Esterházy-díj. 6. A Lipótvárosi Kaszinó ezer koronás díja. 7. Az Erzsébetvárosi Kaszinó ötszáz koronás díja. A beküldéshez szükséges és a művekre akasztandó főkönyvi lapokat a titkári hivatal írásbeli kérelemre a külföldön és vidéken élő művészeknek szeptember hó 10-től, a budapestieknek pedig október hó 1-től kezdve adja ki. A Társulat csakis a kiállításra szabályszerűen felszerelt és a bíráló-bizottság által elfogadott művek helybeli, vagy vasuti szállítási költségeit téríti meg a feladónak, de csakis akkor, ha a küldemény teheráru gyanánt érkezett Budapestre és az eredeti feladási helyére küldetik vissza. A jury egy-egy művésztől legfeljebb tíz művet fogadhat el kiállításra.

(*) Színházak hírei. A Népepera új szezonjának második új darabja Offenbach klasszikus remeke, a Hoffmann meséi lesz. Az örökszép dalművet két teljesen különböző kiosztásban tanulta be a színház. A hármass női főszerepet Adler Adeline és Jávör Mária éneklik. Az első bemutatóelőadás szombaton lesz. A Népepera orchestere, amelynek a sajtóban és közönségben egyaránt annyi nagy sikere volt, az idei szezonban az adandó lehetőségekhez képest több önálló hangversenyyel fog szerepelni, egyelőre egy-egy rövidebb tartamu dalmű kapesán. Az első ilyen hangverseny szerdán este lesz Beethoven és Wagner egy-egy művének előadásával. A C-dur-szimfónia és a Fannhaeuser-nyitány van műsoron, amelyet Márkus Dezső igazgató vezényel. A hangverseny után Gounod vig operája, a Botesinálta doktor következik. Csütörtökön lesz a szezon első operette-előadása, mikor is a Kornevillei harangok kerülnek színre.

A Víg-színházban csütörtökön, az „Osztigás Mici”-t, Feydeau Georges híres bohózatát frissítik fel Varsányi Irénnel a czimszerepben. Szerdán, a „Csitit” kerül színre, Varsányi Irénnel és Hegedűs Gyulával a két vezető szerepben. Szombaton mutatják be a „Piktorok”-at, Rivoire és Mirande háromfelvonásos vígjátékát. Az első felvonás színhelye egy vidéki vendéglő,

a második és harmadik felvonásé Páris. Az újdonságot Szilágyi Vilmos rendezi.

A Király Színházban Harsányi Zsolt énekes vígjátéka, a Limonádé ezredes, amelyet a fiatal író Lip-schitz és Horst darabjából írt, már teljesen elkészülve várja a csütörtöki bemutató előadást. A darabnak, melyhez Vincze Zsigmond hatásosnál hatásosabb zeneszámokat írt, szerdán délelőtt 11 órakor lesz a sajtó meghívott képviselői előtt a főpróbája. A bemutató előadás először mutatkozik be Perczel Sári, a színház új tagja. A Limonádé ezredes bemutató előadásig holnap, szerdán a Leányvásárnak lesz a hetedik jubileuma, a 175-ik előadása.

A Magyar Színházban Friedmann Á. bohózata, a Brezeda ur, amely Heltai Jenő átdolgozásában szombaton óriási sikert aratott. A közönség minden előadásra a darab kezdetétől fogva végéig ki nem jött a kazdagából és többször nyílt színen tapsaival is adózott az előadónak, különösen Borossnak Z. Molnárnak, Kertésznek, Pethőnek, Ballának, Haraszthy Micsinek, Tóth Irmának és Csatay Jankának. A mulatságos bohózat e héten még holnap, szerdán, pénteken és vasárnap este van műsorra tűzve.

A Budapesti Színházban szerdán este 32-edszer kerül színre a Mayerék című nagysikerű bohózat, a főszerepben Feld Zsigmond igazgatóval. Miss Saharet csütörtökön kezdi meg több napra tervezett vendégjátékát.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* A Kisfaludy-Társaság ülése. A nyári szünet után szerdán, e hónap 4-én, délután 5 órakor a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében tartja meg a Kisfaludy-Társaság első rendes havi ülését, a következő tárgysorozattal: 1. Folyó ügyek. 2. Hangok éjjeli, költemény-ciklus Hegedűs István rendes tagtól. 3. Európai kulturrevizikázások, humoreszk Bereczik Árpád rendes tagtól. 4. Tót népköltmények műfordításai, Kozma Andor rendes tagtól. 5. Részletek „Az anyaföld” című s a Magyar Tudományos Akadémia által a Nádasdy-díjjal jutalmazott költői elbeszélésből. Palágyi Lajos vendégtől, felolvassa Vargha Gyula rendes tag. A rendes ülést zárt ülés követi, majd a tagok társasvacsorára gyűlnek össze a Continental-szállóban.

* „Nők imakönyve” a családi otthonban. Irta: Madarász Imre karczagi ref. lelkész. Nagy Lajos kiadása Karczag. Ára 2 és 3 korona kötve. Szép fohászok, igazi imádságok, melyeknek elolvasása lelki megnyugvást szerez az olvasónak az élet különböző körülményei között. A kitiűnő szerző műve méltán sorakozik a ref. imakönyvek legelső közé. Nyelvezete szép, egyszerű, magyaros. Igaz vallásosság, erős hit jellemzik ezen grönnyörű imákat.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© A magyar-osztrák légiflotta fejlesztése. Bécsi híradás szerint az osztrák arisztokraták és előkelő politikusok ez év tavaszán grüjtést indítottak a monarchia légi flottájának fejlesztésére. A minap olyan hírek terjedtek el, mintha a grüjtés már eddig *négytízmillió koronát* hozott volna. most azonban kitiűnt, hogy a lármás akció eddig *igen kevés eredménnyel járt*. Körülbelül *százezer korona* gyűlt össze, melyből 47.000 márkát a müncheni osztrák-magyar kolónia, tízezeret herceg Fürstenberg, háromezeret egy marienbadi bizottság adott. A grüjtést rendező bizottság most elhatározta, hogy a *bécsi bankokhoz* fordul támogatásért. *Grüjtést fognak indítani Magyarországon is és valószínűleg a magyar bankokat is támogatásra kéri fel*. Ez akcióval párhuzamosan a hadvezetés erősen foglalkozik a Magyarországon létesítendő repülőtér kérdésével. Valószínű, hogy *nem Budapesten, hanem az eredeti terv szerint Hajmáskéren lesz a repülőtér, mert ott alkalmasabb a terület, mint Pest környékén*. Ugyanott gyakorlótér lesz a léggömbök számára is. *Magyarországon ezenkívül még két katonai repülőtér lesz: az egyik Debreczenben, illetőleg a Hortobágyi pusztán, a másik egy keleti vármegye székvárosában.*

© A magyar aviatikusok. Tegnap este is grönnyörű repülésnek volt tanuja a repülőtér állandó közönsége. *Dobos István* repült a *Svachulay-féle „Albatrosz”-monoplánon*. A denevérhez hasonló, kis cső-gép a borult időben csakhamar jó *40 méter magasságra* emelkedett. Állandóan ebben a magasságban járva, egymásután írt le szép köröket a nyolczasokat. A tehetséges fiatal pilóta-jelölt *16 percig volt a levegőben*. *Dobos és Svachulay* különben legköze-

lebb Aradon fog látványos fölszállást rendezni. — A nyolczas számú hangárban elkészült *Székelly Mihály* monoplánjának kijavításával, mely a Szent István-napi versenyen sérült meg. *Székelly* még holnap kipróbálja rendbehozott gépét. — Vasárnap *Nyiregyháza Minár Gyula* akart repülni *Zsemlye* monoplánon, de csak a balesetek számát gyarapította.

© Bécsből Makóra repülőgépen. Uzelac Emil alezredes, a hadseregi repülőgép-osztag parancsnoka, ma reggel Bécsujhelyen azzal a szándékkal szállott föl, hogy a délvidéki királygyakorlatok színhelyére, Makóra repüljön. A repülés további fázisairól azonban mindaddig semmi értesítés sem érkezett.

© Egy nap alatt Franciaországon át repülőgépen. Párisból jelentik lapunknak: A Pommery-serlegért folyó vetélkedésben Bathiat ragadta magához az elsőbbséget. A versenyt tudvalevően az nyeri meg, aki egy nap leforgásán belül leghosszabb utat teszi meg egyfolytában, még pedig nem zárt pályán. *Bathiat* a tengerpartról, Calaisból indult el kora reggel és Versailles érintésével Poitiersen meg Bordeauxon keresztül Biarritz irányában repült. A spanyol határon fekvő fűrdővárost ugyan nem sikerült elérni, de mégis Bordeauxtól délre mintegy száz kilométernyire jutott el esti hét óráig és Saint-Julien-en-Bornban fejezte be utját. Bathiat tehát egész Franciaországot átrepülte egy nap alatt és összesen 780 kilométert hagyott maga mögött. A gépe Sommer-féle biplán volt, Gnome-moterral.

© Az aradi pilóta-telep. Aradról jelentik: *Gróf Teleki Tibor*, ki pilótaiskolát akar felállítani Aradon, annak idején a várostól 10.000 korona évi szubvenziót eszközölt ki magának hangárépítésre, oly feltétellel, hogy a szubvenziót csak utólag fizetik ki. A pilótaiskola azonban nem tudott hozzáfogni a hangárépítéshez, mivel az alapítóknak nincs pénzüik, a hangárok építése pedig sürgős; *Petrőczy* százados ugyanis a katonai léghajóosztály nevében nyilatkozatra hivta fel *Varjassy Árpád* aradi polgármestert az iránt, vajjon a város október 1-re rendelkezésre bocsáthat-e megfelelő méretű hangárokat, mert ezen esetben 5 hadi repülőgép-pel katonai pilótatelepet rendeznének be Aradon. A város most kinos helyzetbe jutott. Hangárokat nem építhet, mert erre Telekinek adott koncessziót, Telekiéknek pedig nincs pénzüik és így nem tudnak építeni, a katonaság különben sem hajlandó Telekivel tovább tárgyalni. Valószínű, hogy gróf Teleki Tibor vissza adja a koncessziót és lemond az aradi pilótaiskola terveiről.

Nyilttér.

Brovatlan készíttékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

72-54.

Budapesti Autóipari R.-T.

Bérautói

ÉJJEL - NAPPAL.

Garage. Javitó mülhely.

72-54.

FŐVÁROS.

(Uj iparostanoncziskolai és ismétlőiskolai igazgatók. A tanács mai ülésében az iparostanoncziskolák vezetésére a következőknek adott megbízást. A fiutanoncziskoláknál I., Fehérsas-téri: Varga László, I., Attila-utcai: Szabó Ágoston, I., Szalay-utcai: Szilas Ágost, III., Ürm-utcai: Huszár Zoltán, VI., Izabella-utcai: Schramm Alajos, VI., Szent László-utcai: Kardos Gyula, VI., Palotai-uti: Szervei György, VII., Dohány-utcai: Baranyai János, VII., Damjanich-utcai: Pintér Zsigmond, VII., Dob-utcai: Voith László, VII., Verseny-téri: Timár Béla, VII., Örnagy-

utczai: Kolbe Antal, VIII., Rókk Szilárd-utczai: Ternyei Ferencz, VIII., Dugonics-utczai: Szilaveczy Árpád, VIII., Baross-utczai: Dietz Elek, IX., Ipar-utczai: Sternichky Lajos, IX., Soroksári-utczai: Tamás Antal. A leányiparostanoncziskoláknál: I., Krisztina-téri: Kelemen Konstanca, IV., Váci-utczai: Gyulányi István, V., Szemere-utczai: Száva János. Az ismétlőiskolák (háztartási, gazdasági és iparirányúak) vezetésével a tanács a következőket bizta meg: I., Krisztina-téri: Iván Andor, I., Labancz-uti: Oláh Dezső, III., Lajos-utczai: Reisinger Lajos, III., Ürömi-utczai: Hrivnyák János, III., Kisczelli-uti: Nagy Endre, III., Miklós-téri: Weisz Lajos, III., Miklós-utczai: Martin Gyula, V., Szemere-utczai: Száva János, VII., Nyár-utczai: Irtzing Imre, X., Százados-utczai: Mócsy László, VII., Murányi-utczai: Szerencse József, VIII., Erdélyi-utczai: Kallós József.

(A Gellérthegyi serpentin-ut. A tabáni hegyvidék egyesület kezdeményezésére a Gellérthegy, Naphegy és Sashegy vidékén lakó villa- és háztulajdonosok, valamint lakók dr. Hazai Gyula miniszteri osztálytanácsos elnöklété alatt értekezletet tartottak, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy a tabán rendezésével tervbe vett serpentin-ut munkálatainak megkezdése végett száztagu küldöttséggel fognak dr. Bárczy István polgármester elé járulni e hó 5-én, csütörtökön, délelőtt tizenegy órákor.

(A Ferencz József-téri kerülővágány. A budapesti villamos városi vasut r.-t. már régebben azzal a kérelemmel fordul a tanácshoz, hogy a Ferencz József-téren és a Margithid mellett a Rudolf-rakparton a forgalom könnyebb lebonyolítása céljából kerülő vágányt építhessen. A tanács a maga részéről hozzá is járult ennek a két vágynak megépítéséhez, a közmunkák tanácsa azonban a Ferencz József-téren létesítendő kerülő vágány ellen menetrendi szempontból kifogást emelt. A tanács ma tartott ülésében a közmunkák tanácsának álláspontjával szemben fenntartotta eredeti álláspontját, vagyis előnyösnek mondotta a Ferencz József-téri kerülő vágány megépítését is. Erről a közmunkák tanácsát azzal értesítette, hogy az ügyet most már döntés céljából a kereskedelemügyi miniszterhez terjeszse fel.

(A józsefvárosi templom világitása. A józsefvárosi róm. kath. plébániatemplom villamos világitási berendezése annyira megromlott, hogy a világitást be kellett szüntetni. A tanács ma tartott ülésében elhatározta, hogy a villamos világitási berendezést újból felszereli és megbizta az építkezési ügyosztályt, hogy ezeket a munkálatokat azonnal végeztesse el.

(A közúti közlekedés megjavítása. Az elmúlt évben, amikor a közúti vasúti közlekedési műzériák szinte napirenden voltak, a tanács utasította a társaság vezetését, hogy a rendellenességek megszüntetésére irányuló intézkedéseket haladéknélkül kezdje meg. A tanács utasítására a közúti vaspálya társaság hozzá is látott vonalainak rekonstrukciójához és igen sok beruházást tett. Így kieserülte sineit, új kocsikot hozott forgalomba, új vonalakat létesített, kifejlesztette áramfejlesztő telepét, úgy hogy összesen 36 millió korona értékű miniszterileg engedélyezett munkálatokat hajtott végre, illetve — minthogy a munkák egy része még folyamatban van — fog végrehajtani. A tanács ma tartott ülésében foglalkozott ezeknek a költségeknek a fedezetével és a maga részéről hozzájárult a társaság által bemutatott törlesztési tervhez.

(A népszínház-utczai vonal meghosszabbítása. A Budapesti Villamos Városi Vasut r.-t., mint már megírtuk, bejelentette a tanácsnak, hogy a Népszínház-utca—keleti pályaudvar—nyugati pályaudvar vonala Tisza Kálmán-tér—keleti pályaudvar közötti szakaszának megépítését befejezte. A tanács ma tartott ülésében ezt a bejelentést tudomásul vette és a bejelentés alapján a menetrendet és a viteldijakat is megállapította. Ezen a szakaszon a 2. sz. kocsí flog közlekedni és pedig és pedig oly módon, hogy a Szabadság-tér Tisza Kálmán-téri reláció a nyári menetrend alapján a keleti pályaudvarig közlekedik. A viteldij nem változik, vagyis a Szabadság-tértől a keleti pályaudvarig és vissza a viteldij ugyanaz lesz, mint volt a Szabadság-tértől a Tisza Kálmán-térig és vissza.

(Versenytergialások. A tanács versenytergialást hirdet a következő utépítési és csatornázási munkálatokra: 1. Az I. ker., Alagut-utczai bérkocsialomás aszfaltozási munkáira. 2. Az I. ker., Mozdony-utca kocsijutjának makadám munkáira és járdáinak kövezésére. 3. Az I. ker., Fadrusz János-utca csatornázási munkálataira. Az ajánlatok szept. 13-án délelőtt 11 óráig nyújtandók be a tanács ügyosztály vezetőjének vagy helyettesének kezébe (központi városház, II. 279.). Továbbá versenytergialást hirdet a tanács a VI. ker., Lehel-utczai műhelybérház üvegező, burkoló- és hajpedozati munkáira, a VI. ker. Aréna-uti bérház burkoló munkáira és a VIII. ker. Tisza Kálmán-téri iskola központi fűtési munkáira. Az utóbbi ajánlatok szeptember 19-én délelőtt 10 óráig nyújtandók be Krátky János tanácsnok vagy helyettese kezébe (központi városház, III. em. 333.).

(Asztalos-tanfolyam a szeretetházban. A közgyűlés már régebben elhatározta, hogy a községi szeretetházban az asztalosipar oktatását behozza. A kormányhatóság az erre vonatkozó közgyűlési határozatot jóváhagyta s a tanács ma tartott ülésében elhatározta, hogy a most kezdődő tanév elején a szeretetházban az asztalosipar tanítását megkezdi. Az ipar tanításával a tanács Fodor Jenő okleveles tanítót bizta meg, aki egyuttal képzett asztalosiparos is.

TANÜGY.

Gróf Teleki Pál az egyetemen. A magyar tudományos világnak egyik ismert és rokonszenves tagja, gróf Teleki Pál, ki jelenleg Washingtonban időzik, ahol az „American Geographical Society” most folyó félszázados jubilaris kongresszusán vesz részt, mint a Magyar Földrajzi Társaság képviselője. Hazatérte után a budapesti tudományegyetemen a magyar királyi kereskedelmi iskolai tanárképző intézetben megkezdi előadásait a gazdasági földrajzból.

Hajza egy tanító ellen. Kaposvárról jelenik: A bőszenfai iskolaszék Farkas György plébános vezetésével a legképtelenebb hajszát folytatja egy idő óta Hidas József felekezeti tanító ellen, akinek legfőbb bűne az, hogy a sajtó több ízben védelmébe vette már a basáskodással szemben. Minden cselekvésében erőszakkal hibát keresnek és nyakra-főre fegyelmi feljelentésekkel zaklatják. Legutóbb is a nyilvánosság előtt sikkasztással vádolták meg, mert az iskolai tanszereket nem volt hajlandó az okvetetlenkedő iskolaszék tagjainak bemutatni. Hidas József tanító a mult iskola év elején a rendszabályok értelmében beiratási díj címén 30 fillér szedett minden tanulóól a tanítói könyvtár céljaira és a beszédett összeget a megfelelő célra fordította. Közben azonban Hidas Józsefnek sikerült megakadályozni azt, hogy a bőszenfai hitközség fűtés és tisztogatás címén egy-egy koronát szedjen minden tankötelestől. Emiatt Farkas György plébános rettentően felháborodott s most azzal állt boszut a tanítón, hogy jogtalannak mondta ki a tanítói könyvtár javára beszédett 30 filléréket. Utasította

tehát az iskolaszék gondnokot, hogy Hidas Józsefnek a községi járó 33 korona 33 fillér havi fizetésének augusztusi részletéből vonjon le 21 koronát. Hidas József ilyformán augusztus havában tizenkét korona fizetést kapott Bőszenfa községiől. Szóval naponta negyven fillér fizetésből kellett a tanítónak megélni. Hidas József tanító, kinek gimnáziumi érettségije is van, az ősszel az egyetemre akar beiratkozni s meg akar válni állásától. De nem fejezik be azt a fegyelmi vizsgálatot, amelyet a tanszerhistória erőszakos ürügyén indítottak a tanító ellen. Hidas most egyenest Hornig püspökhöz fordul, hogy legalább szépszerével elhagyhassa tizenkét koronás állását.

A Gazdasági Szaktanítók Országos Egyesülete ez évi rendes közgyűlését folyó évi szeptember 26. és 27. napján Budapesten a Tanítók Házában tartja meg. A program az első napon: Elnöki megnyitó, titkári jelentés, a zárszámadások, a költségvetés, új szerkesztő választása, alapszabálymódosítás. A második nap programja: A gazdasági iskolák oktatásügyei; a gazdasági iskola rendtartása, a szaktanítóság személyi ügyei, házi segélyalap létesítése, a gazdasági népoktatási törvény sürgős életbeléptetése iránt való kérvény, a választmány előterjesztései és esetleges indítványok. A közgyűlést Rádli Lajos elnök fogja vezetni.

Iskolaorvosi és egészséggtanári tanfolyam. Az iskolaorvosi és egészséggtanári tanfolyam a kolozsvári egyetemen folyó évi szeptember hó 15-től december hó 15-éig fog tartani. A tanfolyamon orvosdoktorok és szigorló orvosok vehetnek részt. A tanfolyam díjtalan. Jelenkezni az orvosok dékáni hivatalánál folyó évi szeptember hó 1—10-ig lehet. A hivatal az érdekelteket a főlvetelről értesíteni fogja.

Külföldi utazási ösztöndíjak. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1912-13-ik tanévre dr. Sárffy Andor, dr. Hovhannesian Eghia, dr. Gyulay Tibor jogtudoroknak, dr. Serény Pál és dr. Pólya György bölcsészettudoroknak, dr. Ortvay Rudolf kolozsvári egyetemi tanársegédnek, Kaemmer Tamás budapesti egyetemi végzett hittanulgaftónak 2000 korona, továbbá dr. Szigethy Lehel kecskeméti református jogakadémiai tanárnak, dr. Magyary Zoltán és dr. Herzogh Ottó jogtudornak, nemkülönbén dr. Kovács József műtörövéndéknek 1000 korona külföldi utazási ösztöndíjat engedélyezett.

EGYESÜLETEK.

Az Otthon körből. Az Otthon Írók és Hírlapírók Körének választmánya ma tartotta a nyári szünet után első ülését. Engel Sámuel választmányi tag indítványára elhatározták, hogy Barna Izidornak, az Esti Újság néhai szerkesztőjének síremléket állítsanak s evégből bizottságot küldenek ki. Ez a bizottság fogja a szükséges összeget összegyűjteni és a síremléket felállítani. Az elnök ezután az ülést berekesztette.

A Magyar Védő Egyesület szeptember elsején immáron VI-ik művirágkésztő tanfolyamát nyitja meg. Tanítónők, urinők és leányok díjtalanul nyernék oktatást a művirágtanfolyamon, mely egyben kereseti forrást is nyit a hallgatóknak. Beiratkozni lehet 9—12-ig és 3—6-ig az egyesület helyiségében, VIII., Szentkirályi-utca 3., II., 16., a Magyar Védő Egyesület irodájában. Ugyanott lehet iratkozni a pipere-kosár-munka tanfolyamra is.

BELATINY PEZSGO

H e t i m ű s o r :

Szeptember hó	Nemzeti Színház	Magy. Kir. Operaház	Népopera	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Színház)	Uránia
5 Csütörtök	Bábjáték	—	A kornevilei harangok	Osztrigás Mici	Limonádé erredes	Sárga lilium	Mayrök	A vig izvegy	Eva
6 Péntek	A szovillai borbély	—	Mari, az ozred anyja	A gölya — Toto	Limonádé ozredes	Erezoda ur	Tót legény Amerikában	A szerelm gyermeke	Szere em to tenet
7 Szombat	Stuarí Mária	—	Hoffmann meséi	Piktorok	Limonádé ozredes	A frankfurtiak	Tót legény Amerikában	Színészvér	—
8 Délu'an; Vasárnap Este	Liliumfi	—	Hoffmann meséi	Piktorok	Leányvásár	Orvosok	A péleskei nó a ius	A koldusdiák	—
					Limonádé ozredes	Erezoda ur	Tót legény Amerikában	Színészvér	

KÖZIGAZGATÁS

Öngyilkos lett egy segédjegyző.

Budapest, szeptember 3.

Csekély jelentőségű esemény önmagában véve, hogy egy fiatal ember megúván az élettel az egyetlen harcát, amidőn érezte, hogy politikai ereje összeroppan, lelke pedig elveszti minden energiáját: kezébe veszi a halálhozó pisztolyt. Bizonyára nem volt multjában oly derűs sziget, amelyen vergődő lelke csak egy percze is megpihenhetett volna s bizonyára érezte, hogy sivár, kietlen multján nem terem boldog jövő. Szenvedéssel, küzdelmekkel teli mult, amelynek utját szívének vére, honlokának verejtéke öntözte, vált mögötte, kilátástalan jövő előtte. A lélek maghasonlik önmagával, elveszti egyensúlyát s a kétségbeesés egy pillanatában, amely pillanatban az élet javai oly kicsinyeknek, szenvedései oly nagyoknak tűnnek fel; eldörren a fegyver s a golyó nyomán pirosan buzog az átlótt mellből az élet meleg forrása. Mondjuk, ismétéljük, hogy ez nem nagy esemény, mindennapi dolog, hogy akiken az élet kegyetlenül végig vág kemény ostorával s akiknek lelke nem tud megküzdeni a reá szakadó fájdalommal: az élet elől a halálba, a küzdelmek közül az örökös nirvánába menekülnek. Nem nagy esemény. A napsugár csak oly ragyogóan tűz, a pillangók épp oly vidáman kergetik egymást virágról-virágra, az élet épp úgy hullámszik, zajong, édes leányjakon épp úgy megcsendül az ezüst szavú kacaj s a csókos szájak épp úgy összeforrádnak s a szerelmi mámorban épp úgy megszületik egy új élet, talán a gyötrődéseknek, a fájdalomnak egy újabb martirja, amint akkor amidőn ő még nehéz szívvel, vívódó lélekkel köztünk támolygott. Még csak egy korán elsárgult falevél sem hull le azért, mert valaki erőszakkal tépte saját életét fonálát. . . .

S hogy mi mégis megállunk egy frissen hantolt sir előtt, annak oka nem más, mint az, hogy egy segédjegyző volt az, aki mostanában önkénytelenül feküdt a sir sötétjébe.

Ezzel az öngyilkossággal komolyan kell foglalkoznunk, mert huszezernyi szellemi munkás életébe nyit komor perspektívát.

Ma öngyilkos lesz egy ügyvéd, egy bankár, egy földbirtokos, egy kereskedő. Az öngyilkosság rugóit keresve, azt csak az illetőben magában találjuk meg. Szerelmi csalódás, megbomlott idegrendszer, betegségben elevenen oszladásnak induló test, vagy elvesztés, bűnöző lélek önértetének utolsó felcsillanása, ezek az öngyilkosság okai, tehát mindig egyéni okok. Az öngyilkosnak akár külső, akár belső körülményeiből eredők is: de mindig szorosan egyéniék.

Ez a szerencsétlen fiatal segédjegyző pedig, aki elbukott az élettel való küzdelemben, s akit az irgalmatlan, a kegyetlen Élet akkor, abban a korban ütött halálosan szíven, amidőn a léleknek tetterőtől kellene duzzadnia, ambícióktól kellene hevülnie, a vérnek forrón kellene az erekben pezsegni s a szemeknek a remény egy parányi halvány sugarára is lobognia kellene: azért ért tragikus véget, azért fosztotta meg magát ifju életétől, mert nem tudott megélni és nem voltak biztosítékai, hogy helyzete jobbra válik s valaha állásra vergődhetik.

S nem azért nem tudott megélni, mintha igényei túlszárnyalták volna azokat, amelyeket jogosan támaszthat műveltsége, előtanulmányai, általa a köz részére teljesített munkálkodás után, nem azért nem bizott jövőjében, mintha azt multjával, annak hibáival ő maga rontotta volna el, nem azért nem remélte önálló pozíció elérését, mert erre érdemtelen lenne.

Nem, Nem, tudott megélni, mert ma Magyarországon segédjegyző és községi alkalmazott fizetéséből nem élhet meg, amint hogy a változott életviszonyok lehetetlenné is teszik, hogy bárki is

800—1000 koronányi jövedelemből legminimálisabban számított szükségleteit is képes legyen kielégíteni.

Nem bizott jövőjében, mert ma nincsenek garanciák, hogy a segédjegyző bizonyos szolgálati év eltelte után önálló jegyző lesz; a segédjegyző aspirációinak geográfiai határait egy járás szűk keretei szabják meg, előmenetele nem becsületes munkájától, jellemének szilárdságától függ, hanem szubjektív szempontoktól vezetett apró zsarnokok önkényétől.

A tragikus véget ért fiatal ember öngyilkosságának okai tehát nem egyéni, hanem pályatársaisal közösek s azok az okok, amelyek őt időnap előtt önmaga ássott sirba fektették, nem voltak általa elháríthatók, mert bekövetkeztük, fenforgásuk tőle függetlenül szakadt le rá, előidézésükben sem passzivitással, sem aktivitással része nem volt, mindössze annyiban, hogy segédjegyzővé lett.

Ez, hogy az öngyilkosság oka nem egyéni, hanem egy egész huszezernyi embert számláló testületnek teljesen egyforma helyzetéből keletkezett, vagyis nemcsak annak az egy segédjegyzőnek, hanem valamennyinek oka van a legnagyobb kétségbeesésre jövője iránt: állított meg bennünket ennél az új, jeltelen sirnál.

Az a pisztolylövés, amely eldurant s amely egy percze éles dörrenéssel vágott bele a csendbe: egy egész testületnek jajkiáltása s az eloszló füstfelhő mögül egy egész testületnek rémes helyzete bontakozik ki.

Ez a dörrenés az utolsó szó, most már tetteknek kell következniük, amelyek alkalmasak arra, hogy elimináltassanak az okok, amelyek azt előidézték.

Egy állam, amely magát modernnek, kulturának nevezi, köteles gondoskodni arról, hogy ha huszezernyi szellemi munkásra van szüksége, akkor ezek sorsát úgy biztosítsa, hogy helyzetük ne legyen önmagában véve ok az — öngyilkosságra.

Az állami tisztviselők és a nyugdíjtörvény. Az állami tisztviselők szombat este hét órakor a nyugdíjtörvény revíziója tárgyában értekezletre gyűltek össze. Az értekezleten, amelyen Watter Gyula kuriai irodai igazgató elnököl, elhatározták, hogy szeptember hó 15-én délután 3 órakor országos nagygyűlést tartanak. Ezt megelőzőleg ismerkedési estély lesz 14-én, szombaton este 8 órakor a Danjanich-utca és Aréna-ut sarkán levő Andrassy-kávéházban. A végrehajtó bizottság felkéri az ország összes köröit, hatóságait, egyesületeit, hogy a kongresszuson megjelenő képviselőiket az elnökségnél jelentésük be. A végrehajtó bizottság a kongresszus költségeinek fedezéséhez csekély adományokat elfogad s kéri azokat Gyarmati Jakab pestvidéki ügyésznek Semmelweis-utca 6. sz. címre küldeni. Az elaborátumot, melyet a végrehajtó bizottság Erdős József törvényszéki irodatiszt felolvasásából konstatált, egyhangulag fogják a nagygyűlés elé terjeszteni. A végrehajtó bizottság, élén Watter Gyulával, állandó permanenciában marad a nagygyűlésig. A gyűlés helye valószínűleg a vármegyeház nagyterme lesz, melynek megnyeréséért egy bizottság fog az alispánnal tárgyalni.

A telefon terjedése. A kereskedelmi miniszter rendeletére a posta- és távírdai igazgatóság egyfelől Budapest, másfelől Ung.-Bród osztrák távbeszélő központok között folyó évi szeptember hó 10-én helyközi távbeszélő forgalmat léptet életbe. Ezen viszonylatban egy három perczig tartó egyszerű beszélgetés díja négy korona, a sürgős beszélgetés pedig ennek háromszorosa. A fizetett szolgálati értesítés díja egy korona.

Az önkéntesek a sorozáson. A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz az egyévi önkéntesek ezidei sorozása ügyében. A körrendelet szerint a honvédelmi miniszter a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel megállapodott abban, hogy azokat az ifjakat, akik az idén sorozásra kerülnek, október 10-ig fölveszik a hazai főiskolákra, ha az illető ifjaknak az a szándékuk, hogy katonai szolgálatukat ez év október 1-én megkezdik, de a szándékukat be nem soroztatásuk miatt meg nem valósíthatják. Azok az ifjak, akik most az iskolai év elején beiratkoznak, de a sorozáson katonának beválnak és szolgálatukat most októberben megkezdik, — a lefizetett félévi tanítási díj visszafizetéséért folyamodhatnak.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A nemzetközi bírói kongresszus. Bécsből jelentik, hogy a nemzetközi bírói kongresszus szept. 1-én este tartotta ismerkedési estélyét a Stadtpark Kursalonjának dísztermében. Ez alkalommal a világ minden részéből mintegy 300 bíró jött össze. Dr. Elsner Ottó osztrák legfőbb törvényszéki bíró, mint az osztrák bírói egyet elnöke, üdvözölte a megjelent magyar, olasz, német bírodalmi, svájci és bolgár egyeteket képviselőit, örömeinek adván kifejezést a felett, hogy az első bírói kongresszus alkalmával ilyen nagy eredménye lett a felhívásnak s hogy ilyen nagyfokú érdeklődés mutatkozik a közös érdekű kérdések megvitatása iránt. Grecsak Károly kuriai bíró, a Magyar Bírói és Ügyészi Egyet nevében mint közel 3600 magyar bíró képviselője, megköszönte a szíves fogadtatást és általános, zajos tetszést aratott beszédében arra mutatott rá, hogy a különböző országok bírának, mint az államok legfüggetlenebb közegeinek egymáshoz való közeledése és egyetértése legalkalmasabb mód az államok között a politikusok által támasztott ellentetek kiegyenlítésére. Ugy neki, mint minden magyar bírónak tehát kétszeresen örömeire szolgál, hogy a mai viszonyok között az osztrák bírósággal való barátságos viszonyt megerősíteni alkalom kínálkozik. Ezután dr. Leeb, mint a Németbírodalom bírói szövetségének elnöke, dr. Piola Caselli Ede olasz főtörvényszéki bíró az olasz bírói egyet, dr. Schubof bolgár táblai alelnök a bolgár kartársak nevében köszönte meg az üdvözlést. Felszólalt még báró Vitorelli v. b. t. t. a bécsi főtörvényszék elnöke, aki arra mutatott rá, hogy mennyire szükséges az egyesülés és a közös érdekű ügyeknek együttes megvitatása, amittől szép eredmények várhatók.

§ Repülő tintatartó a képviselőházban. Dr. Szlavetz Ferenc vizsgálóbíró tegnap és ma tanukat hallgatott ki az emlékezetes képviselőházi tintatartó dobálás ügyében. A kihallgatott tanuk, köztük dr. Zboray Miklós képviselő, dr. Somogyi Aladár volt képviselő elmondották, hogyan folyt le repülő tintatartókkal a Khuen-kabinet fogadtatása, de a nagy zűrzavarban nem figyelhették meg, hogy kik dobálták a réztintatartókat. A vizsgálóbíró azonban kívül kihallgatva Lajos Dénes hírlapíró és Zamborszky Dénes képviselőházi terembiztos és más tanukat is ez ügyben arra nézve: látták-e, hogy a terheltek gróf Khuen-Héderváry és gróf Serényi minisztereket bántalmazták. A tanuk közül egyik sem látta, hogy a vádlottak követték volna el a vádbeli cselekményt. A sokáig huzódó ügyben egy a fővárosban, mint a vidéken számos tanut hallgattak ki és fognak még ezután is kihallgatni.

§ A Hollandi Biztosító tolvajai. Alig egy éve, hogy a Hollandi Életbiztosító Társaság két tisztviselője, Bíró Braun Béla és Mokos Géza, akik főnökeik megbízásából a biztosító társaság részére huszezer koronát vettek fel az egyik fővárosi banknál, ez összeget megtartották maguknak és aztán autóbilit bérrelve, hölgyeik társaságában Fiume felé akartak megszökni. A tolvajokat a detektívek már Székesfehérváron elfogták, visszahozták őket Budapestre és a rendőrség a lefolytatott vizsgálat után átadta őket a kir. ügyészségnek. A budapesti büntetőtörvényszék Bíró Braun Bélát lopás büntetéseért két évre, Mokos Gézát pedig egy évre ítélte. A bejelentett felebbezések folytán a budapesti ítélőtábla elé került az ügy, ahol ma tárgyalják ezt a bűnpert. Az ítélőtábla a vád és védelem meghallgatása után Bíró Braun Béla büntetését négy, Mokos Gézát pedig két évre emelte fel.

§ Háromszáz vádlott. A májusi parlamenti büntetések dolgában ma újabb szenzáció pattant ki. Az ügyészség a letartóztatottak és szabadlábon levő vádlottak közül ugyanis száznegyven tünnető ellen adott vádiratot s ezeket a vádtanús vád alá is helyezte már. Mindenki azt hitte, hogy ezzel vége van az ügynek s már nincs más hátra, mint a monstre-főtárgyalás, amely heteken át el fog tartani. Ámde a rendőrség a héten újabb száz tünnetőt ügyében fejezte be a vizsgálatot s ezeknek iratait ma küldte el az ügyészségre. A kísérelt iratban jelzi a rendőrség, hogy még ötven ember ellen folyik a nyomozás, amely a héten szintén befejeződik. E szerint háromszáznál több embert ültetnek a vádlottak padjára azért, mert tünnettek az általános és titkos választói jog mellett. Háromszáz vádlott és legalább ugyanennyi tanu!

Ennyi embernek ügye, legalább két hónapot rabol el a törvényszék drága idejéből.

§ A newyorki rendőrség szennyese. Londonból jelentik: Ma kezdődik Newyorkban Becker rendőrhadnagy bírópöre, amely leírhatatlan szenzációja a városnak annak is inkább, mert két súlyosan terhelő tanu eltűnt a rendőrség fogházából. Általános a vád, hogy a rendőrség szöktette meg a két tanut és azok már Európában vannak. Wytman főügyész szerint a két tanu hiányában is olyan meggyőzőek a bizonyítékok, hogy lesújtóak lesznek a newyorki rendőrségre nézve.

§ A főherceg támadója. Purkersdorfól jelentik, hogy az ottani járásbíróson tegnap hozták meg az ítéletet Mairinger Lipót fuvaroskocsis ügyében, akinek az volt a büne, hogy május 6-ikán *ostorával* a mellette automobilon elhaladó *Henrik Ferdinánd főherceg arcába csapott*. A várgyaláson azt vallotta a vádlott, hogy neki egyáltalán nem volt szándékában a főhercegen végigválni, csupán jelzést akart adni az automobil vezetőjének, hogy lassítsa menetét, nehogy lovai megbokrosodjanak. A főherceg kamarása azonban, aki a főherceg mellett ült, azt vallotta, hogy a kocsis szándékosan ütötte meg a főherceget. A törvényszék ennek a vallomásnak alapján Mairingert bűnösnek mondotta ki a könnyű testi sértés elkövetésében és öt napi elzárásra ítélte.

§ Volt miniszter a fegyházban. Kopenhágából jelentik nekünk: *Alberti* volt miniszter, akit a bíróság tavaly tizenöt millió korona összegű csalás miatt nyolcz évi fegyházra ítélte, a horzeni fegyházban töltötte eddig büntetését. A volt miniszter állapotában az utóbbi hónapokban oly komoly fordulat állott be, hogy életének megmentése végett rendkívüli intézkedéseket kellett tenni. A dán börtönök főigazgatója már el is rendelte, hogy Albertit egy másik fogházba szállítsák. Alberti, aki 1910. decemberben kezdte meg büntetését, azóta rettenetesen megsoványodott és ez az óriás ember, akinek testsúlya százharmincz kiló volt, most hetvennégy kilót nyom. Alberti már tavaly sokat szenvedett szédülés és ájulás miatt. Az orvosok véleménye szerint a fogoly lesoványodását lelki kinokon kívül a rossz táplálkozás is okozta. *Albertinak* az új fogházban tágas szobát rendeztek be, ahol egy nőrokona ápolja.

§ Szakértők sajtópöre. Nagykikindáról jelentik: Néhai báró *Csávossy* Gyula ismert hagyatéki ügyéből kifolyólag *Hudovernik* és társai orvosok rágalmazás miatt feljelentést tettek dr. *Teller Miksa* fővárosi ügyvéd és *Jendrassik Ernő* egyetemi tanár ellen. A nagykikindai törvényszék ma délelőtt hirdette ki az ítéletet, mely szerint *Teller* ügyvédet 200 korona fő- és 100 korona mellékbüntetésre ítélte, *Jendrassikot* pedig felmentette. Az ítélet még nem jogerős.

SPORT.

( ) Az alagi versenyek részletes eredménye a következők:

I. *Eladók handicapja*. Díj 1800 korona. Táv 1600 méter. 1. Geist G. 36 pk *Laska* (Lipták), 2. Taranto (Machian), 3. Gyöngyölet (Baluska.) Futottak még: Foglaltó, Vladimir, Tok, Kuliczek, Péter, Pinty, Borona. Biztosan másfél hosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:58, 20:35, 34, 28.

II. *Rhadost-akadályverseny*. Díj 2000 korona. Táv 4000 méter. 1. Br. Baich P. 46 sk *Gabi* (Kisziváth), 2. Tihámér (Rybenski), 3. Pelish Galloway (Zimjanszki.) Futottak még: Samuela, Papsajt, Revanne, Dollár, Rontó Pál. Biztosan másfél hosszal nyerve, nyolcz hosszal harmadik. Tot.: 10:20, 20:26, 30, 42.

III. *Kisérleti akadályverseny*. Díj 2000 korona. Táv 3200 méter. 1. Br. Neumanns R. 36 pfer *Wamba* (Hujber), 2. Spinozza (Kollár), 3. Tokmány (Rybenski.) Futottak még: Tréfás, Nordstern, St. Asaph, Schluss, Bihar, Garonne. Biztosan nyakhosszal nyerve, fél hosszal harmadik. Tot.: 10:58, 20:30, 52, 24.

IV. *None-gátverseny*. Díj 1800 korona. Táv 2400 méter. 1. Br. Baich P. 35 pk *Minca* (Kisziváth), 2. Duty (Fries), 3. Rebarbara (Rybenski.) Futottak még: Mókus, Duckmaiser, Mokány, Aur, Tiny Tim, Florika. Biztosan fél hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:19, 20:24, 30, 29.

V. *Szeptemberi díj*. Díj 1800 korona. Táv 1800 méter. 1. Gr. Zichy A. 36 pm *Orom* (Herold), 2. Arion (Játékos), 3. Sirene (Baluska.) Futottak még: Sonate, Taban, Bellerophon, Wondarski, Igaz legyen. Könnyen négy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:47, 20:32, 51, 25.

VI. *Kétéves nyeretlenek eladóversenye*. Díj 1500 korona. Táv 1000 méter. 1. Milne F. sk *Bergina* (Richter), 2. Arc-en-ciel (Játékos), 3. Kedves (Lipták.) Futottak még: Kondwiramur, Golyó, Margareta, Taifun. Küzdelem után nyakhosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:20, 20:22, 45, 23.

Fodor Ernő

államilag köpösített okl. zeneitanár vezetése alatt álló

zeneiskola

Akadémiai előkészítő tanfolyam

Liszt Ferenc-tér 4. sz.

Beírások: augusztus 28-tól szept. 7-ig
d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5-ig

Felvételi vizsgálatok: szept. 9. és 10-én.

Beírási díj: 10 korona.

Tandíj: 120 és 200 kor.

Felvéletnek kezdő és haladó növendékek a következő tanszakokra: zongora, hegedű, gordonka, zeneszerzés, magánének, zeneóktatás, általános zenean, általános zeneelmélet, egyetemes zenei történet, a magyar zene története, zeneesztétika, a magyar irodalom története, zongora melléktanszak, énekkorrepetíció, prima vista olvasás, hangszereles és partitúra olvasás, melyhegedű, kamarazene, zenekari gyakorlat, karének és a

középiskolai énektanításra, előkészítő tanfolyamra, valamint

GOBBI HENRIK

zongora himnívelési tanfolyamára.

Tanári testület:

1. Ábrányi Emil, 2. Ánizs Aladár, 3. Bárdos Béla, 4. Bánkó Miksa, 5. Berényi Aladár, 6. Borkovits Lajos, 7. Biró Malvin, 8. Böhm Gizella, 9. Chovan Margit, 10. De Sanktis Arthur, 11. Epstein Irén, 12. Gobbi Henrik, 13. Grünfeld Vilmosné Schuk Anna, 14. Halászné Sch. Olga, 15. Horri (Nirsch) Gyula, 16. Kardos Olga, 17. Kereszty István, 18. Kóczyné O. Malvin, 19. Kovács Sándor dr., 20. Kovácsné T. Emma, 21. Körösné W. Szilónia, 22. Lavotia Rezső, 23. Moszlányi Róbert dr., 24. Nagy Irma, 25. Novacsok Károly, 26. Recht Sándor, 27. Reiner Frigyes, 28. Renkey dr.-né M. Sarolta, 29. Sarnoczky Ferenc, 30. Sándor Margit, 31. Senn Irén, 32. Siklós Albert, 33. Son Harry, 34. Staub Margit, 35. Südföld Lajos, 36. Szigeti Dezső, 37. Szilágyi Arabella, 38. Carnay Alajos, 39. Tórci Vilma, 40. Ifj. Thoma József, 41. Tóth Árpád, 42. Vikár György, 43. Waldbauer József, 44. Zádorné S. Berta. — **HÉLYECSEK:** 1. Ánizs Ilona, 2. Berger Margit, 3. Darvas Lujza, 4. Deák Ella, 5. Gallizenstain Margit, 6. Guth Zoltán, 7. Havas Ede, 8. Hamvas Margit, 9. Orbán Erzsébet, 10. Radó József, 11. Rechlizer Izabella, 12. Schreiber Boriska, 13. Stern Árpád, 14. Stier Gizella, 15. Vész Leona.

Az intézet *Évkönyv*-ét 10 fillér postabélyeg beküldése mellett díjtalanul küldi meg az igazgatóság. — Kapható azonkívül az összes hangszer- és zeneműkereskedésekben.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Bank újabb városi kölcsöne. Több ízben megírtuk, hogy az összes fővárosi intézetek között egyedül a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság az, amely még a mostani nagy pénzválság között is abban a helyzetben van, hogy egymásután tudja kielégíteni vidéki városaink kölcsönös szükségletét. Ezek a városok igazán hálásak lehetnek a Magyar Banknak, Debreczen, Arad városa után most — mint értesülünk — Pozsony városa fordult a Magyar Bankhoz 1,200,000 koronás kölcsönért. A kölcsönt a Magyar Bank a pozsonyi affiliált intézete: a Pozsonyi Kereskedelmi és Hitelbank Részvénytársaság útján nyújtja Pozsony városának. A bank a kölcsönt a mai napon már folyósította is.

Egy erdőipari vállalat felszámolása. A Gazdasági Erdővállalat R.-T. a tegnap megtartott közgyűlésen kimondotta a felszámolást. Mint értesülünk, a felszámolást a Magyar Országos Központi Takarékpénztár és annak egyik faipari vállalata, a Beszterce-Naszódi Faipari R.-T. fogja végzni. A felszámoló-bizottságba a következők kerültek: Soltész József, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár helyettes igazgatója, Fieber Gyula, a takarékpénztár egyik főtisztviselője, Neuberger József, a Beszterce-Naszódi Faipari r.-t. elnöke, végül Nagy Andor, az Országos Gazdasági Bank vezérigazgatója. A vállalatot az Országos Gazdasági Bank R.-T. alapította 1911-ben, a felszámolás folytán azonban a bank egyáltalában nem károsodik.

Szeszgyár Zsolnán. Ugy látszik, a szeszkartelnek befellegzett, mert ha igaz az a hír, hogy Elek Pál több milliós alaptőkével szeszgyárat létesít Zsolnán, akkor tudjuk azt is, hogy Elek Pál a legkíméletlenebb harcot fogja indítani a szeszkartellel szemben és ahogy mi ismerjük Elek Pált, ez a harc sikerrel is fog járni. Hiszen tudjuk, hogy az ö-akcióinak volt köszönhető annak idején a bankkارتel meghiusítása, ő lépett fel először a cukorkartel ellen, ő törte meg a budapesti nagybankok egyeduralmát a fővárosi kölcsönkötvények kibocsátásainál és az ipari alapítások egész sorával igazolta, hogy egy nagyszabású pénzember milyen nagy hasznára lehet egy ország közgazdaságának. Az új szeszgyári részvénytársaságnak az alaptőkéje már lényegesen túl van jegyezve, úgy hogy az alakulás, amely körül dr. Stern Rezső zsolnai ügyvéd fáradozik, legközelebb megörténhetik.

A hamis kiállítási kitüntetések ellen. Az Országos Magyar Kiállítási Központ a következő figyelmeztetést teszi közzé: Miatán a magyar kiállítási központ többszöri figyelmeztetése dacára a fővárosban és a vidéken sok jóra való iparos és kereskedő áldozatul esik a hamis kiállítási kitüntetésekkel szédelő zsedek rendszeres üzemelésnek. A központ arra figyelmezteti az érdekeltséget, hogy mielőtt bárhonnán jövő kiállítása kitüntetését ajánlatra reflektálnak, forduljanak információsért a központ irodájához (VI. Gróf Zichy Jenő-utca 4. sz.), miáltal minden felületésnek és becsapásnak elejét vehetik. A központ különben a zugkiállítások elleni küzdelemben azt is terve vette, hogy a nagyközönséget többször ismétlődő figyelmeztetéseivel fogja óvni azokról az iparosoktól és kereskedőktől, akik tudatosan szerzik meg az ilyen értéktelen kitüntetések, akik tehát nem állják a jóhiszemű közönséget ezen a réven megtéveszteni.

A Hungária Bank a Margitszigeten. A Hungária Bank Részvénytársaság működéséről alig tudnak valamit a pénzpiacra s azt mondják, hogy a bank csak „papíron” működik. Rácáfól azonban erre az a hír, hogy a bank a Margitszigeten fiókot óhajt felállítani. A banknak ez irányú tevékenységét igazán nem értjük. Mit akar a Margitszigeten? Igaz, hogy nagyobb nyaraló- és fürdőtelepeken szoktak egyes fővárosi intézetek kirendeltséget létesíteni, de ennek a kirendeltségnek a működése csak 3—4 hónapra terjed ki s működési köre utalványok és külföldi pénzek beváltása. Ha ilyen időleges bankfiókra gondol a Hungária Bank, akkor is érthetetlen a vállalkozása. Idegenforgalmunk ugyanis a Margitszigeten olyan csekély, hogy erre bázisolni egy bankfiókot igazán nem volna rentabilis. Ha el is vetődik néhány idegen a Margitszigetre, azok a bankári teendőiket amugy sem fogják elvégezni a szigeten, hanem a városban. Közöl fekszik azonban az a gondolat, hogy a Hungária

már azzal a csoporttal igyekszik közeledést kelteni, amelyik bérbe fogja kapni a szigetet. S miután ott nagyobb élet is lesz — legalább ezt remélik — a Hungaria Bank is úgy gondolkodik, hogy akkor meg fogja találni számadását.

Rendkívüli közgyűlés — bírósági rendeletre. Szombathelyről jelentik: Az itteni törvényszék a szombathelyi bányász részvénytársaság több részvényesnek kérelmére felszólította a részvénytársaságot, hogy szeptember 15-ére rendkívüli közgyűlést hívjon össze a következő napirenddel: 1. Bizalmatlansági szavazat az igazgatóságnak és ebből kifolyólag az igazgatóság elmozdítása. 2. Az igazgatóság tagjainak a folyó év nyolcz hónapjára járó fizetésekielégítése.

Részvénytőke visszafizetés a Felsőmagyarországinál? Tőzsdei körökben beszélnek, hogy a Felsőmagyarországi Bányász- és Kohóvállalat Részvénytársaság idei üzletével olyan kitűnően alakult, hogy a társaság igazgatósága a legközelebbi közgyűlésnek olyan javaslatot fog előterjeszteni, hogy a részvények névértékének egy részét fizessék vissza a részvényeseknek. Ez nem is lehetetlen. A társaság legutóbb 1907-ben fizetett vissza egymillió koronát boldog részvényeseknek, akiknek 1910-ben 14 és kétharmad százalékos osztályt fizetett.

Az Urikány-részvények a budapesti tőzsdén. Az Urikány-Zsilvölgyi kőszénbánya részvényeit a Magyar Általános Hitelbank már legközelebb a budapesti tőzsdére is bevezeti, míhelyest a bécsi tőzsdékamara a nála benyújtott jegyzés iránti kérvényt elintézte. A részvények bevezetési kurzusa a párisi jegyzéshez fog igazodni, úgy, hogy körülbelül 220 korona lesz. Az Urikány-Zsilvölgyi a Hitelbank által most megvett Brenneri kőszénbányavállalattal szoros érdekösszefüggésbe fog lépni.

A Jelzálog-Hitelbank félévi mérlege. A Magyar Jelzáloghitelbank igazgatósága holnap, szeptember 4-én tartja ülését, amikor is a félévi mérleget állapítják meg. Pénzügyi körökben igen jó vélemény van elterjedve a mérleg felől, s azt mondják, hogy az mindenben igazolni fogja azokat a várakozásokat, amelyeket pénzügyi, főleg tőzsdei körökben a mérleghez fűztek.

Kereskedők gyűlése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés oraviczi kerülete vasárnap tartotta beszámoló közgyűlését. Földes Vilmos elnök megnyitja után Földes Ferencz kerületi titkár számolt be a fiók tevékenységéről. Flórián-Schütz Gergely felszólalása után dr. Bosnyák Béla segédtitkár, a központ kiküldöttje tartott előadást az adóreformról, a megrendelések gyűjtésének új szabályozásáról és más aktuális gazdasági kérdésekről.

Kamarai tagok törlése. Kassáról jelentik: A kassai kereskedelmi és iparkamara tegnap egy ritka határozatot hozott. A törvény a kamaráknak jogot ad az olyan tagok törlésére, akik hosszabb időn át indokolatlanul távolmaradnak az ülésekről. A törvény ezen jogával vajmi ritkán élnek a kamarák. A kassai kamara tegnap üléseben ezen törvényes intézkedés alkalmazásával tagjai sorából törölte Frankovszky István kamarai tagot.

A szőlők állapota. A szőlészeti és borászati felügyelő újabb a szőlők állapotáról és a várható terméseredményeiről a következő jelentéseket terjesztették a földművelésügyi miniszter elé: **Budapesti kerület:** A bogycsók szépen fejlődnek. A jég egyes helyeken 40 százalékos kárt is tett. A termés gyengének ígérkezik. — **Négyeskeresztény kerület:** Az idő legutóbb kedvezett a szőlők fejlődésnek. Peronoszpóra és lisztharmat szörványosan és kis mértékben pusztít. Középen aluli termés várható. — **Pécsi kerület:** Közepes, helyenkint gyenge termés várható. — **Pápai kerület:** Különösen a peronoszpóra és lisztharmat miatt a sik fekvésű szőlőkben rossz közepes, a hegyi szőlőkben közepes termés várható. — **Soproni kerület:** A szőlők állapota nagyon változó. Gyenge közepes termés várható. — **Pozsonyi kerület:** A peronoszpóra terjed. A hívás idő pedig az érést hátráltatja. Általánosságban közepes aluli termés várható. — **Budapesti kerület:** A peronoszpóra Hont- és Esztergommegyékben a termés 90 százalékát is tönkretette. Középtermés várható. — **Egri kerület:** Lisztharmat itt-ott mutatkozik. — **Miskolci kerület:** A peronoszpóra erősen pusztít. Gyenge termés várható. — **Tatabányai kerület:** A peronoszpóra a tatabányai, bodrogkeresztúri és a kistóznai szőlőkben okozott nagy kárt. Az időjárás a szőlő fejlődésére nem kedvező. — **Beregszászi kerület:** A levél- és fűtperonoszpóra miatt Bereg- és Ungvármegyékben közepes, Szabolcsmegyében szintén ezért és a szőlőmoly, valamint a szőlőlevegő pusztítása miatt közepesen aluli termés várható. — **Szatmári kerület:** A termés felül a peronoszpóra tönkretette. A borhereslet élénkült. — **Bihar-ábrányi kerület:** A peronoszpóra miatt általában közepesen aluli termés várható. — **Fehérvári kerület:** Az elemi, valamint az egyéb betegségek által okozott kár csak most látható teljes egészében. A várható termés hozam alig fogja átlagban a 10 hektólitert megútni katasztrális mértékben. — **Kecskeméti kerület:** Noha a

szőlő rendszeresen fejlődik, a peronoszpóra és szőlőmoly, valamint az újabb jégverés miatt gyenge, sőt helyenkint rossz lesz a termés. — **Nagyenyedi kerület:** A peronoszpóra terjed. Az időjárás kedvezőtlen. Gyenge közepes termésre van kilátás. — **Dicsőszentmártoni kerület:** A bogycsók lassan fejlődnek. Pusztít a fűtperonoszpóra. Közép-, sok helyen azonban már csak gyenge termés várható.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, szeptember 3.

A készáru-piacon ma is csendes volt az irányzat. Bőséges kínálat mellett a malmok igen élénken vásároltak és mivel az árubirtokosok egy csopót sem voltak rá tartósak, rendkívül nagyarányu forgalom fejlődött ki, aminek a folyamán elkelt mintegy 75.000 q buza változatlan tegnapi áron. — A legdrágább eladási ár 11.70 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.05 korona 77 kilós felsőtiszavidéki nyirkos búzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs ártartó a többi változatlan. — Forgalmomban került 1200 q rozs 9.42½—9.50 koronás áron, 2100 q árpa 9.50—10 koronás áron, 1200 q zab 10.10—10.40 koronás áron és 3400 q román és szerb tengeri 9.30—9.60 koronás áron. — A határidőpiacon a mai üzlet csendesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg. A forgalom folyamán egyre fokozódó kínálatra erősen lanyhult az irányzat, mi mellett aztán meglehetősen csökkentek az összes árfolyamok. Az októberi buza 11.43 koronán indult, előbb 11.45 koronára javult ugyan, de aztán 11.34 koronáig csökkent és zárlatkor 11.35 koronán maradt. Az októberi rozs 9.80 koronás fezdő árfolyama 9.72 koronáig ment vissza, aztán 9.77 koronára javult, de zárlatkor mégis csak 9.74 koronán maradt. A tegnapi zárlatkor viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza 9 fillérrel, az áprilisi buza 9 fillérrel, az októberi rozs 6 fillérrel, az áprilisi rozs 8 fillérrel, az októberi zab 6 fillérrel, az áprilisi zab 5 fillérrel, az új tengeri 4 fillérrel, a szeptemberi tengeri 7 fillérrel csökkent.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki új	75	—	79	22.70—23.10
"	76	22.10—22.40	80	22.90—23.20
"	77	22.30—22.60	81	22.90—23.30
"	78	22.40—22.80	82	—
Fejérmegyei új	75	—	79	22.40—22.90
"	76	—	80	22.60—23.00
"	77	22.00—22.40	81	22.70—23.10
"	78	22.20—22.60	82	—
Pestvidéki új	75	—	79	22.60—23.00
"	76	—	80	22.70—23.10
"	77	22.10—22.50	81	22.80—23.20
"	78	22.30—22.70	82	—
Bánsági új	75	—	79	—
"	76	22.00—22.30	80	—
"	77	22.10—22.50	81	—
"	78	22.30—22.60	82	—
Bácskai új	75	—	79	—
"	76	22.00—22.30	80	—
"	77	22.10—22.50	81	—
"	78	22.30—22.60	82	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	19.00—19.10
középmínőségű új	—	—	—	19.00—19.10
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	19.10—19.60
II.	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	21.00—21.50
II.	—	—	—	19.80—20.20
Tengeri belföldi új	—	—	—	19.35—19.60
Köles	—	—	—	—

Kötött:
Buza, Tiszavidéki 800 q 80 k 23.40 K, 500 q 80 k 23.30 K, 200 q 80 k 23.30 K, 1000 q 79.5 k 23.40 K, 200 q 79.5 k 23.20 K.
Pestvidéki: 150 q 81 k 23.40 K, 100 q 80.5 k 23.30 K, 450 q 80 k 23.30 K.
Bácskai: 2100 q 76 k 22.60 K, 1150 q 75 k 22.50 K, 4000 q 75.8 k 22.50 K.
Bánsági: 5000 q 78.8 k 22.80 K, 10.000 q 77 k 22.80 K, 5000 q 77 k 22.80 K.
Tolnai: 2150 q 77.5 k 22.70 K, 2300 q 77 k 22.80 korona.
Panesovai: 1600 q 77 k 22.80 K, 1000 q 78 k 22.80 korona.
Törökkecsői: 4000 q 76 k 22.50 K.
Rozs: 100 q 18.45 K kp., 300 q 19. — K pp., 200 q 18.95 K kp. p.

Takarmányárpa: 200 q 19.80 K pp., 1200 q 19.20 K pp., 200 q 19.20 K pp.
Zab: 100 q 20.70 K kp., 100 q 20.80 K kp., 100 q 20.40 K kp.
Román tengeri: 100 q 19.10 K kocsiára, 100 q Szerb tengeri: 1500 q 18.60 K kocsiára.

Az árak korona értékben 100 kilogrammonként értendők.

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1912-re.

Buza 1913 áprilisra	11.82—93—83—86—84
Buza októberre	11.43—45—34—33—35
Rozs áprilisra	10.26—17—06—09—07
Rozs októberre	9.80—81—73—77—74
Zab áprilisra	10.59—49—53—52
Zab októberre	10.43—25—37—36
Tengeri 1913 májusra	7.62—62—55—60—58
Tengeri szeptemberre	9.40—41—38—39

1 óra 30 percig zárulnak:

Buza 1913 áprilisra	11.81—11.85
Buza októberre	11.35—11.36
Rozs áprilisra	10.07—10.03
Rozs októberre	9.74—9.75
Zab áprilisra	10.52—10.53
Zab októberre	10.26—10.27
Tengeri 1913 májusra	7.58—7.59
Tengeri szeptemberre	9.59—9.49

Budapesti gabonaforgalom:

1912 szept 1-ől 1912. szept. 2-ig.

Erkezett Elszállított

	m é t e r m á z s a	
Buza	61492	410
Rozs	3016	—
Árpa	640	—
Zab	1947	50
Tengeri	10648	1378
Liszt	—	5231
Korpa	—	1831

Ertéktőzsde.

Az újabb hírek hatása alatt, amelyek a béke reményét megerősíteni látszanak, a külföldi tőzsdékről csaknem kivétel nélkül szilárd jelentések érkeztek, amelyek itt is jó hatással voltak az értékek áralakulására. Az érdeklődés előterében a Rima részvény állott, mely a bécsi vaspiac hausse mozgalmára öt koronás áremelkedést ért el. A többi érték is 1—2 koronával emelkedett. A készáru-piacon a temesvári szesz részvényt 10 koronával olcsóbban becsátották áruba. A járadékpiac üzletelen volt.

Az előzőszen köttetett: Osztrák hitel 647—647.75, Magyar hitel 850.75—851.50, Leszámitóbank 546.25—546.50, Jelzálogbank 467.50—468.50, Rimamurányi 781—784.75, Államvasút 712—713, Déli vasút 110—112.50, Magyar bank 661.50—662.25, Agrárbank 522.50, Salgószén 794—796, Temesvári szesz 517—525, Atlantica 314.50.

A déli tőzsdén köttetett: Osztrák hitel 647.75—648, Magyar hitel 851.25—851.75, Leszámitóbank 546—547, Jelzálogbank 468.50—470, Rimamurányi 783.50—787, Államvasút 713, Déli vasút 111.50—112.50, Városlátó villamos 410.50—412, Közúti vasút 770—771.50, Agrár bank 298.50—299, Magyar bank 661.75—662, Agrárbank 522.25—522.75, Kereskedelmi bank 5980, Szászvári 408, Cement I. 766, Magyar cukor 2025—3032, Atlantica 314—314.75.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, szeptember 3. Ma is főleg vasértékek felé fordult az érdeklődés, különösen alpesi részvények voltak élénkek.

Kötött: Osztrák hitel 647, Magyar hitel 851, Államvasút 712.25, Déli vasút 111.50, Unibank 615.50, Alpesi 1055.50, Rimamurányi 781.50, Skoda 763.50, Dunagőzhajózási 1384, Török sorsjegy 214, Dobány-részvény 842.50, Májusi járadék 87.25, Magyar korona-járadék 87.10, Török sorsjegy 245.50, Maria 117.87, Skoda 764.

Fécs, szept. 3. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 107.85 Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 293. — Magyar hitelbank részvény 849.6 Magyar leszámitó és váltó részvény —, Rima murányi 784. — Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 569 —, Magyar korona-járadék 87.15, 4 százalékos magyar földterem. kötvény —, Magy. nyarom-köles sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasútrészv. —, Magyar jelzálogbank 470. — Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, szept. 3. (Osztrák értékek zárlata), 4.9 száza lékos papír-járadék 87.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 112.55 1860-as sorsjegy 1570, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 233. — Bécsi Bankverein 537.40 Osztrák-magyar bank 2137, Déli vasút 111.75 Dunagőzhajózási r.t. 1370, Dobány részv. 843.50 Cs. k. arany (vert) 11.38, Német bankv. 117.86 Osztr. Lloyd 593 — 4.2 száz. ezüst jár. 87.25 — 90. 5 Osztr. korona-járadék 87.90, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézet részvény 646.75 Union-Bank 614.65 Osztrák Landerbank 531.75 Osztrák-magyar államvasút 712. — Elbevélyvasút —, Alpesi részvény 1078.75 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 24.12 Lipótkohó 357.50 Török sorsjegy 244.75

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szeptember 3. (Értéktőzsde.) A tőzsde mai forgalma is a kedvetlenség jegyében folyt le. Kedvezőtlenül hatott a 3 százalékos birodalmi kölcsön árfolyamessége, valamint a bányáértékek piacraán gyakorolt folytatódásos realizáció. Bányáértékek részben egy százalékos és annál többet is vesztek árfolyamukból. A bányáértékek irányzatára befolyást gyakorolt a Metz-Friede-társaság ki nem elégit üzleti zárata. Egyes esetekben fedezések történtek ugyan, amelyek azonban az árakra csak csekély befolyást gyakoroltak. Zárlat felé jó keresletnek örvendtek Harpeni részvények. Egyéb értékek közül orosz részvények kedvező orosz vétés-beesésekre javultak; így az Azow-Don kereskedelmi bank-részvények, amelyek 11 százalékkal emelkedtek; továbbá Kanada-részvények, amelyek londoni jelentések folytán ösztönzést nyertek. A Prinz Heinrich-vasút részvények az augusztusi harmadik heti kimutatás bevételzaporodása következtében, a Déli Vasút-részvények pedig Béceszel egybehangozva, végül a Deutsche Bank részvényei a kedvező félévi zárlat következtében szilárdabbak voltak és magasabbban jegyztek. Török sorsjegyek a békétárgyalásokkal kapcsolatban szintén szilárdak voltak és magasabban jegyztek. Török sorsjegyek vasuti részvények gyengültek. Egyéb változások ugy lefelé, mint felfelé jelentéktelenek voltak. A zárlat kedvetlen volt Azow-Don és Harpeni részvényeket kivéve. A készpénzpiac ipari értékei nyomomán szilárdak voltak. Napi pénz 4-3 és háromnegyed, magánleszámitolási kamatláb 4 és egy-negyed százalékos.

Berlin, szept. 3. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 42 százalékos papírjárdék — 4. százalékos osztrák aranyjárdék 95.30 osztr. hitelrészvény 303. — Déli vasút 21. — orosz bankjegyek 216.30, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Discontó Commandit 189.20, Dinamitruszt 179.20, Harpeni 188.90 Unifikált török járadék 91.50, 4.2 százalékos ezüst jár —, 4 százalékos magyar aranyjárdék 90.30, Magya koronajárdék 87.10 Osztrák-magyar államvasút — Bécsi váltótár 847.25 Olasz járadék —, Alt. villamos sági Edison 270. — Gelsenkircheni 205.50, Laurakohó 178.40

Frankfurt, szept. 3. Zárlat. 4.20/1 papírjárdék 90.30, 4 százalékos osztr. ar-jár. 95.70 Magy. ar-jár. 90.65 Osztr. hitelint. részv. 203. — Osztrák-magyar államvasút 153.25 Északnyugati vasút —, Bustleh radi vasút —, Londoni váltótár 204.23, Bécsi Bank verőin 135.75 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 73. —, 4.2 százalékos ezüstjárdék 90.60, Osztrák koronajárdék 87.40, Magyar korona-járdék 87.30 Osztrák-magyar bank 152.25 Déli vasút részvény 21.49 Elbavölgyi vasút —, Bécsi váltótár 847.50, Párisi váltótár 808.50, Union bankrészv. —

Hamburg, szept. 3. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüstjárdék 89.90, 1860. sorsjegy 165. — Déli vasút 21. — 4 százalékos aranyjárdék 95.80, Osztrák hitelrészvény 200. —, Osztrák-magyar államvasút —, Olasz járadék —, 4 százalékos Magyar aranyjárdék —

Páris, szept. 3. (Zárlat.) 3 százalékos franciaia járadék 92.75 Osztr. aranyjárdék 97. —, Magyar arany járadék 92.75, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 90.5. — 3/4 százalékos Olasz járadék 96.80 Déli vasuti elsöbbségi kötv. 275. —, 5 százalékos marokkói járadék 530. — 4 százalékos 1890. román köles —, 4 százalékos amort. román jár. —, 5 százalékos orosz járadék 106.90, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék —, 4 százalékos spanyol jár. 94.25 4 százalékos unifikált török jár. 92.40 Török sorsjegy 210. — Török dohányrészvény 361. — Osztrák földhitelintézet 1872. Osztrák Länderbank 576. — Magyarjelzőlog bank —, Banque de Paris 17.51, Banque Ottomane 688. —, Osztrák-magyar államvasút 763. —, Déli vasút 118. — Meridionalvasút 655. — Hartman gépgyár 821. — Rio Tinto 20.83, Sucrerie d'Égypte 80. —, Tula 1145, Uríkányi köszén —, Chartered 89.75 De Beers 563.75 East Rand 76. —, Jagersfontein 164.50 Trans. Land Compan 45.25 Váltó Amsterdama (rövid) 209.25, Váltó német piacokra (rövid) 123.50, Váltó Bécsre (rövid) 104.75 Váltó Belgiumra (rövid) 1/4 Olasz arany váltó (rövi) 1 Váltó Svájcra (rövid) 1/3 Csekk Londonra 252.85 Magánkamatláb 2 3/4

Üzleti tudósítások.

Buzakorpa.

Table with 2 columns: Item description and price range. Includes Finom korpa, Durva korpa, Zsiradékok, and Disznósír.

Zsiradékok.

Table with 2 columns: Item description and price range. Includes Disznósír budapesti, vidéki, Szalonna, and Városi 3 drbos.

Kőbányai sertésvásár.

Szeptember 3. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 165-167 fillér. Fialat közép (páronként 21-320 klg-ig terjedő súlyban) 168-170 fillér. Közép (páronként 240-280 klg.) 176-178 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi szeptember 1. napján volt készlet 35609 drb. — 1912. szeptember 2-án felhajtott 100 drb. — 1912. szeptember 2-án elszállított 276 drb. — 1912. szeptember 3. napjára maradt készletben 35333 drb. A hizott sertéstüzet irányzata: csepdes.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfevárosi állatvásár és közbizottság igazgatóságától. 1912. szeptember 3-án.) Előző napi eladatlann maradvány 177 drb sertés, 26 drb süldő, 4 drb malacz. Pótfelhajtás 373 drb sertés. Mai felhajtás (egy-negyed 4-ig) 870 drb sertés. Összesen 1420 drb sertés, 26 drb süldő, 4 drb malacz. Eladott 1167 drb sertés, 26 drb süldő, 4 drb malacz. Mai maradvány 253 drb sertés. Árjegyzések. Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felüli életsúlyonással 160-163 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felüli életsúlyonással 160-173 fillér. Fialat közép 220-300 klg-ig életsúlyonással 164-176 fillér. Fialat könnyű 120 klg-ig életsúlyonással 164-186 fillér. Süldő 50 klg-ig belföldi életsúlyban 120-130 fillér. Malacz életsúlyban 130 fillér. A vásár irányzata esendes. Az árak szilárdak.

Budapesti szurómarhavásár.

Szeptember 3. Felhajtott: 801 drb elő borjú (közte 8 rugott). Árjegyzések: Elsőrendű elő borjúkért 108-124 fillérig, kivételesen 128-136 fillér, középminőségű elő borjúkért 90-104 fillérig, sily és rugott borjúkért 68-80 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat lanyha volt, az árak 6-8 fillérrel kegy-kint esőkentek.

Bécsi sertésvásár.

Szeptember 3. A mai sertésvására 18.503 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 11697 fiatal és 6806 hizott sertés. Árak: elsőrendű 146-149 fillér; középhez 140-145; könnyű hizott 133-138 fillér; fiatal sertés 112-148 fillér. Szalonna 78-83.50 K. Zsir 83.50-86 K (50 kilogrammonként).

Felölös szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos: Magyar Ujságkiadó Vállalat. Igazgató: ERDOS ARMAND.

Budapesti értéktőzsde

Main financial table with multiple columns: Item description, price, and other financial metrics. Includes sections for Allamadozsag, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, and Horajjegyek.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 3. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter a pénzügyi főbiztosok létszámából Schmitt Nándort a VIII. fizetési osztályba pénzügyi felügyelővé Balassagyarmatra, a pénzügyi biztosok létszámából Hermann Ferenczet a IX. fizetési osztályba pénzügyi főbiztosá Gálántára és a pénzügyi biztoshelyettesek létszámából Fenyvesi Józsefet a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi biztossá Nagyváradra;

a földmívelésügyi miniszter a számvételek tiszti személyzetének egyesített létszámában Fagyas Ferencz aradi, Gójdics Béla ungvári, Ország Sándor budapesti és Burkovszky Gyula besztercebányai lakosokat ideiglenes minőségű díjtalan számvételezőkorré; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Bertha Teréz balassagyarmati állami polgári leányiskolai helyettes tanítónőt az abonyi állami polgári leányiskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónővé, Nikolics László okl. tanítót az ilonci (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónővé;

a kereskedelemügyi miniszter Béres András katonai igazolvánnyal ellátott cs. és kir. huszármestert, Zombor székhellyel, ideiglenes minőségű utmesterré; a marosvásárhelyi ítéltábla elnöke dr. Zakariás Lajos dési törvényszéki joggyakornokot a marosvásárhelyi ítéltábla kerületbe díjaz joggyakornokká; a pozsonyi ítéltábla elnöke ifj. Brokés Ede közjegyzőjelölt, somorjai lakost a pozsonyi ítéltábla területére díjaz joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szita Gyula szeged-tanyai és Kertész János nagybánya-borpataki állami elemi iskolai tanítókat, Paál Sándor kiskalombfalvi és Paál Jenő magyarhidgkuti állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

Pályázatok. A székesfehérvári pénzügyigazgatóságnál 3 fővizsgálói és több vizsgálói, a kolozsvári és lipótszentmiklósi pénzügyigazgatóságnál több fővizsgálói állásra 2 hét alatt; a nagyenyedi és budapesti pénzügyigazgatóságnál számtisztai állásra 2 hét alatt; a móri járásbírósnál szolgái állásra október 18-ig lehet beadni a pályázatokat.

Aggság ellen

Dr. Hommel-féle Haematogen!
Óvási a Dr. Hommel nevet
hangsúlyozni kell!

ÁLARCZ ALATT

— FRANCZIA REGÉNY. —

Midőn e szavakat lassan kiejtő, a grófné tekintetével kérdést intézett a némethez; ő mintegy odavetve említé csak a erőszakot és azon kérdést intézte önmagához, vajon a német megértette-e? Szövetségese megértette.

— Ezen nem fog mulni, kegyes engedelmével magamra vállalom.

A mondat kiegészítése nem tetszhetett a grófnának, ki egy lépéssel hátrált és úgy látta, elijedt a bünrészességtől. Keresztül akarta ugyan vinni a dolgot, mert ő pendítette meg az eszmét, de semmiképp sem akart a kivitelle befolylni.

— En azt mondtam — tevő hozzá — hogy egyedül az erőszak szabadíthat meg ez utunkban álló szolgától, ki úgy beleléte magát a gróf ügyeibe; mindamellett ezen eszél, melyet nem kívánok és nem akarok alkalmazni, kivihetetlen. Fülöp nem hagyja el a gróft és ez csak őt akarja maga mellett látni, kivéve...

Nem fejezhette be a mondatot. A háttérben levő ajtó mindkét szárnya felnyílt. Lockeren Hector gróf, vagyis inkább egy kísértet jelent meg. Az öreg Fülöp karjára támaszkodott, kiről az imént szóltunk. Arca nagyon el volt torzulva, a hosszú lelki és testi szenvedés nagyon is bevészte nyomait a fiatal és férfias arcra. Tekintete lángolt. A beteg összegyűjtötte minden erejét. Jobbján egy körülbelül harminczöt éves férfi állt, kinek arca még ismeretlen volt a kastélyban. Ezen ép oly váratlan, mint rögtön megjelenés borzadályt szült a teremben egybegyűlt személyeknél. Mindnyájan ösztönszerűen felkeltek és minden tekintet találkozáva kérdezni látszott a másiktól valamit.

RÁCZ SÁNDOR

FŐVÁROSI FIUNEVELO- ÉS TANINTÉZETE

a Dunaparton, az Országház mellett s közel a Margitszigethez
Budapest, Személynök-utca 7

Elemi, közép- és koresek. Iskolai tanulók számára.

Német, francia, angol társalgás. Zene, torna, sport. Korrespondencia bejárók számára. Magántanulóknak rendszeres tanfolyamok. Elsőrendű fővárosi és állami közép- és kereskedelmi iskolai tanárok. — Akadémiai és egyetemi haligatők számára külön pensio és jogi szeminárium.

Nyári szünidei telep: Párisban és Abbáziában. — A budapesti intézetben rendszeres tanítás az egész nyáron át. — Prospektust szívesen küld az igazgatóaság.

VIZÁLLÁS.

szept. 3. szept. 2.		szept. 3. szept. 2.	
m é t e s		m é t e s	
Inn	Schärding 1.14 2.15	Tisza	M.-Sziget 0.68 0.60
Duna	Passau 3.43 3.51		Tekelháza 0.42 0.78
	Linz 0.70 0.90		V.-Namény 0. — 1.84
	Bécs 0.46 1.00		Tokaj 1.35 0. —
	Pozsony 2.31 2.82		Tiszafüred 1.52 1.54
	Komárom 3.22 3.41		Szolnok 1.93 1.03
	Budapest 2.86 2.85		Szeged 2.20 1.14
	Paks 2.46 3.33		T.-Becse 1.90 1.34
	Mohács 3.62 3.45		Titel 2.95 2.76
	Gombos 0. — 0. —		Óndova 1.10 1.00
	Újvilág 3.16 3.17		Tapely 0.88 0.50
	Pancsova 1.81 1.80		Bodrog 0.92 0.20
	Orsova 2.24 2.35		Sajó 1.34 1.25
Sorva	Morvafalu 1.46 1.80		Hernád H.-Németi 0.19 0.14
Vág	Zsolna 0.90 0.50		Borettyó Margitta 0.19 0. —
	Trencsén 0.45 0.38		B.-Ujfalu 0.10 0.10
	Szered 0.84 0.96		Csuca 0.46 0.40
Rába	Szt.-Gothárd 0.26 0.10		N.-Várad 0.04 0.04
	Sárvár 0.02 0.73		Belényes 0.50 0. —
	Győr 0.02 0.73		Tenke 0.02 0.44
Dráva	Várasd 1.72 0.72		Gurabonc 0.50 0.60
	Zákány 0.18 0. —		Borosjenő 0.48 0.22
	Barcs 0.44 0.74		Békes 0.84 0.61
	Eszék 1.50 1.48		Gyoma 0.55 0.53
Mura	M.-Szerdah. 0.70 0.80		Gy.-Fehérvár 0. — 0.32
Száva	Zágráb 0.09 0.84		Branyicska 1.10 0.36
	Sziszák 0.23 0.65		Soborsin 0.10 0.38
	Nitrovoica 1.05 0.98		Arad 1.00 0.80
Szamos	Szatmár 0.48 0.36		Makó 0.94 0.98
	Szatmár 0.42 0.84		K.-Kostály 0.42 0.58
Kraszna	N.-Majtény 0.33 0.35		Kiszetó 0.42 0.58
Latorza	Munkács 0.20 0.34		Temesvár 0.70 0.56
Laboroz	Homonna 0.18 0.22		Becskerek 1.15 1.10
Ung	Pereseny 0. — 0.09		

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatall igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap a nyugati határmegyék kivételével általános volt az eső; mennyisége a Dunántulnak, Kis Alföldnek, Pestmegyének és Erdély egyes részeinek kivételével 10 és 30 mm. között ingadozott, sőt 40 mm.-t meghaladó esőket is jelentettek (Szatmár 55 mm., Marosvásárhely 52, Nagybecskerek 41 mm.)

A hőmérséklet alacsony volt s csupán a keleti részeken érte el a 20 C. fokot; a maximum 23 C. fok volt Marosvásárhelyen és Aknaszlatinán, a minimum pedig 4 C. fok Árvaváralján.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony, szeles, hűvös idő várható, sok helyütt még esővel.

(Sürgönyprognózis: Változékony, szeles, hűvös, sok helyütt csapadék).

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet		
					max.	min.	max.	min.	
A.-Szlatina	52.5	14.5	NE	2	4	10	23	12	15
Ungvár	51.3	15.0	SE	1	4	20	24	15	10
Kásmárk	52.5	8.5	N	2	0	22	17	10	13
Losoncz	48.6	11.9	N	3	0	30	21	13	18
Ogyalla	52.5	10.2	NW	2	0	10	16	11	11
Budapest	51.0	11.2	NW	3	1	9	20	15	11
Hérsény	53.5	12.1	N	1	0	—	17	11	11
Keszthely	53.0	12.0	N	2	2	4	18	12	12
Pécs	52.7	12.0	N	1	1	—	18	13	13
Zágráb	54.1	13.8	SSE	1	1	—	20	26	26
Pitme	52.0	17.8	S	1	0	—	21	12	12
Szeged	51.9	13.2	NW	1	0	—	21	12	12
Temesvár	52.0	13.8	S	1	0	—	20	12	12
Nagyvárad	50.0	00.0	—	0	0	—	—	—	—
Kolozsvár	51.6	12.9	—	0	0	—	22	10	10
Nagyszobon	51.3	12.4	E	1	0	—	24	10	10
Szatmár	—	17.0	SW	0	0	—	23	14	14
Eger	—	15.0	—	1	0	—	23	14	14
Árvaváralja	—	9.8	SSW	1	0	—	14	9	9
Selmeczbánya	—	10.0	N	4	0	—	14	6	6
Komárom	—	10.0	NW	4	0	—	17	10	10
Magyar-Ovár	—	11.2	NW	1	4	—	18	10	10
Sopron	—	11.2	NW	3	4	—	18	10	10
Eszék	—	11.7	NW	3	0	—	20	11	11
Cirkvenica	—	18.2	NW	2	3	—	20	15	15
Debreczen	—	14.9	S	1	0	—	26	10	10
Kecskemét	—	13.2	W	2	0	—	25	12	12
Oroszló	—	14.4	W	2	0	—	23	9	9
Arad	—	00.0	—	0	0	—	29	—	—
Zeombolya	—	14.8	SW	2	0	—	13	20	13
Versecz	—	14.8	W	1	0	—	12	22	13
Orsova	—	15.5	—	0	0	—	22	27	16

Fülöp egy pillanatra eleresztve urát, a nagy tölgyfa karszékért ment, melyen a Lockeren grófi korona díszlett és melyet néhány pillanat előtt a grófné foglalt el és e széket a nagy kandallóhoz tolvaj, urának kintálta. Hector lassan a szék felé tartott és leült.

Egy kissé magához térve izalmából, a grófné közelített mostoha fiához és mézes hangon így szólt hozzá:

— Mily vigyázatlanság, Hector!

Ez utóbbi buskomolyan rázta fejét. Intett Fülöpnek, ki egy székkal szolgált a grófnénak.

A teremben siri csend uralkodott. A beteg egy üvegesét vett elő és néhány csepp orvosságot ivott. Azután nyugodt, átlátszó tekintetét a grófnéról a gyülekezetre vetve, lélekzetet vett, mint oly ember, ki hosszasan akar beszélni és tiszta, majdnem csengő hangon így szólt:

— Önök valószínűleg nem vártak!

Egy kissé magához térve csodálkozásából, a grófné hevesen így felelt:

— Ki hihette volna, Hector, hogy ön ilyen örülten súlyosbitja baját.

— Bajomat? Én nem kétlem, hogy ön a legnagyobb gondoskodással kíséri betegségem előmenetelét és a jelenlevő társaság ezt mind jól tudja. Azért jöttem, mert az önök által jelenetezett szindarabot nem lehet eljátszani, ha a főszereplő hiányzik; nem igaz?

— Mit akar ezzel mondani? — kérde komolyan a grófné.

— Majd megtudja, asszonyom. Én talán már csak néhány órát élek és jobban óhajtom, mint itt bárki más, tudatni önnel végakaratomat. Mielőtt önök közé jöttem, megirtam és lepecsételttem végrendeletemet, a jegyző és a vonziersi plébános jelenlétében, kiket e célra hívtam; ezenfelül még jelen volt Chátenay Aymar barátom, ki itt van, ő kérésre megérkezett Párisból és őt nevez-

tem ki végrendeletem végrehajtójának. A végrendelet biztos helyen van.

— E szó sértés családja ellen — folytatá hevesen Lockeren asszony — ellenem boldogult atyja neje és Fabienne, az ön nővére ellen.

Anélkül, hogy e félbenszakításra ügyelne, a beteg így folytató:

— E végrendelet tehát biztos helyen van; de bizonyos intézkedésekről akartam önöket külön értesíteni. Lockeren asszony tudja, hogy szegény atyám halálakor a hagyaték javai osztatlanok maradtak és hogy a jelen órában a mi az atyai hagyatékából reám szállott, még nem ment át hirtokomba. Nem szólok anyám vagyonáról, mely oly módon van letéve, hogy egészen az enyém és hogy ezt semmiképp sem lehet elvitatni. E kastély, hol e pillanatban vagyunk, ehhez tartozik és kizárólag az enyém. Tehát elhatároztam, hogy mihelyt meghalok, Chátenay ur itt mint tulajdonos rendezkedik be és a jövőben tetszése szerint fog rendelkezni e kastély fölött.

— Uram! — kiáltá a grófné, nem birván többé magával — amit ön tesz, az méltatlanság!

De Goery Ferencz halkán így szólt:

— Önkívületben van!

Hector tekintete találkozott az övével.

— Ami önt illeti, nem ismerem el jogát, hogy itt szót emelhesen, ön idegen itt, hallgasson tehát!

A porosz böszülten felkelt.

— Maradjon — folytatá Hector anélkül, hogy felizgatná magát — még elég ideje lesz távozni, ha erre kiadom a parancsot.

A beteg hangjában semmi látszólagos harag sem volt. Hector azon nyugalommal birt, mely a nagy elhatározásokhoz megkívántatik.

— Most engem sérteget! — kiáltá az örnagy.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1912. szeptember 4-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Az aranyember.

Eredeti dráma 5 felv. előjáték 7 képpel. Irta: Jókai Mór.

Személyek:

Timár Mihály	Pethes
Trikálisz	Bartos
Timea	Török I.
Tereza	Jászai Mari
Noémi	D. Ligeti
Krisztyán	Dezso
Granicár tisz	Rózsahegy
Brazovics	Somlai
Zsófia	K. Demjén M.
Athalia	Aczél I.
Kadisa	Nádai
Fabula J.	Abonyi

Kezdeté 1/8 órákor

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Brezeda ur.

Böhözát 3 felvonásban. Irta: Friedmann A. Szinpadra alkalmazta: Heitai Jenő.

Személyek:

Biró Lintai Andor	Z. Molnár
Tilda, II-k felesége	Zala Carola
Tivadar, fia	Petheő
Maud gyámleánya	Tóth I.
Herenfi Isti	Csatay J.
Baró Brandt	Harasztly
Dr. Sándor Ottó	Kertész
H. Brezeda Mátys	Boross

Kezdeté 1/8 órákor

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Leányvásár.

Operetta 3 felvonásban. Irta: Martos Ferenc és Brédy Miksa. Zenéjét szerzte: Jacobi Victor.

Személyek:

Harrison	Boross
Harrisonné	Drdei B.
Lucy, leánya	Harmath L.
Rottenberg gróf	Latabár
Fritz, fia	Rátkai
Nirles Tom	Király
Koresmáros	Sáfrány
Hajóskapitány	Krasznai
Bessi, szobalány	Berky L.
Sam. pincesz	Devényi

Kezdeté 1/8 órákor

ROYAL-ORFEUM.

VII. Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Ma este 8 órákor legelsőrangú színházi és variété-előadás. Szenzációs szeptemberi új műsor. Billie Reeves az amerikai Tingli-tangli világhírű első alakítója, a részegek királya csak e hó 15-éig. — Conchita Ledesma, Cilli Bauer, Redam Brothers, Smaragda, 6 1/2 Sennets, tréfas jelenet az állatkertben, A bicikliző Klein-osalád, Lydia & Amelys, The 7 Brighton Bathing Belles, stb. A mexikói nagybacsai operett, Solti Hermin, Szasz Ilona, Virág Jenő új szülő műsorral és a többi pompás attrakció. Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál és a városi jegyárúsi helyeken. Előadás után Royal-Cabaret. Csütörtökön, szeptember 5-én délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyűre nagy családi előadás teljes esti műsorral.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leirátával kitüntetve

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: Károly-körút 10. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Szápadlás nélküli műfogak, aranyhidak, koronák. Tartós fogtömések. Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése. Foghuzások (altatásban is). Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Augusztus hó 17-étől naponta Kezdeté 1/9 órákor. 9 órákor!

A vörös Bernát

és 11 órákor!

Zavaros rokonság

Böhözátok. Irta: Glinger és Taussig. Ford. és átdolg. Steinhardt Steinhardt, Mnnyadi, Rieza Eiza új kuplékkal. Éjfél-től hajnalig a remek téli kertben cabaret és tánc és Sárközi Pista cigányzenekara. Jegyek: délelőtt 10-1 óráig és délután 3-6-ig a mulató pénztáránál, egész nap a Hirsch-féle nagytársaságban Andrassy-ut 19. és a Hungária fürdő pénztáránál kaphatók.

NÉPOPERA.

A botcsinálta doktor.

Vig opera 3 felvonásban. Szövegét Molière nyomán írta: Jules Barbier és Michael Carré. Fordította: Mérei Adolf. Zenéjét szerzte: Charles Gounod.

Személyek:

Géronte, polgár	Bihar
Lucinde, leánya	Serák M.
Leander	Gyárfás D.
Szanárelle	Pajor
Marline, felesége	Hikisch K.
Valéra	Matrai
Lukács	Hajagos
Jacqueline	Bazilidesz M.
Fasztoricány	Gervai E.
Favado	Fenér

Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Csitri.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Pierre Veber és de Gorsae Henri. Fordította: Heitai Jenő.

Személyek:

Dalanoy Maurice	Balassa J.
Vergnaud	Ditrói
Alcide	Tunay
Simoneau	Szerény
Sernin Pierre	Körmendi
Piebanos	Vendrey
Colette	Varányi
Aglae	Harasztly
Valter Nancy	Mészáros
Suberville k. a.	Komlóssy

Kezdeté 1/8 órákor.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ.

Mayerék.

Böhözát 3 felvonásban. Irta: Fritz Friedmann-Frederich. Fordította és magyar színré alkalmazta: Szomorj Emil. Mayer Adolf Mörice Feld. Mayer Mörice Delliné. Mayer Irén Mányoky L. Mayer Frigyes Póó. Mayer Izsák Fekete. Mayer Jakab Fenyvesi. Bató Vilmos Klenovits. Bató Vilmosné Veszpréminé. Eit, leányuk Sz. Szöllösi. César Roche lovag Gábor Ernő.

Kezdeté 1/8 órákor!

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZINKÖR)

Gyurkovics lányok.

Szinmú 3 felvonásban. Irta: Horczeg Ferencz.

Személyek:

Radványi báró	Szegő
Hörkay Feri	Ternyei
Gyurkovicsné	Bánházy T.
Miczi	Greguss M.
Katalin	Fodor Ella
Ella	Ocskayné
Liza	Keindl
Alvi	Morsó V.
Sári	Ligeizhy K.
Torka	Keindl A.
Gida	Cseh
Kemény Tóni	Abay

Kezdeté 1/8 órákor!

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Pénz öfelsége.

Kezdeté 1/8 órákor.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazg. VI., Nagymező-u. 17. Az előadás kezdete 8 órákor. Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig.

Ma és minden este

Les Perezoffs

a „Café Americain”-ben.

Aallbach, Gyárfás, Keleti, Sajó, Robins, Thienel, Graham és további 12 attrakció.

Kezdeté 8 órákor.

Jegyelővétel délelőtt 10-1 óráig és délután 3-6 óráig a nappali penztárnál.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telefon 107-64

Minden este 8-kor nagy előadás

Kiváló speciális műsor

Elsőrangú birkozó mutatványok.

Rendező: GYGANIEWICZ ZBYSKO a világhírű világbajnok, aki 50 elsőrangú birkozót szerződett. Közöttük: LURICH, ZIPPS, SMITH, KING-BUG, MAMUTOW stb. Minden mérkőzés döntőség tart. Csütörtökön 2 előadás, délután 4 és este 8 órákor. Délután félárak. Vasárnap 2 előadás d. u. 4 és este 8 óráig. D. u. gyermeknek félárak.

ROYAL-ORFEUM:

Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22

Külön jelentés.

Billie Reeves

az amerikai Tingli-Tangli világhírű első alakítója.

A részegek királya,

csak szeptember 15-ig vendégszerepel a ROYAL-ORFEUMBAN.

A mélyen tisztelt közönség szíves tudomására hozom, hogy

Képviselőházi étterem és kávéházamban

az eddigi árakat a nappali forgalomban tetemesen lecsökkentem, hogy azáltal a t. közönségnek eme páratlanul álló, kellemes szórakozó helyet hozzáférhetőbbé tegyem. Minden este mélyen szíves zene Silving Berthold karmester vezetése alatt.

Teljes tisztelettel

Czipölj József

tulajdonos.

ROYAL-ORFEUM:

Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Minden este 8 órákor

a szenzációs szeptemberi új műsor!

Billie Reeves

az amerikai Tingli-Tangli világhírű első alakítója.

A részegek királya

csak e hó 15-éig vendégszerepel. Conchita Ledesma, Cilli Bauer, Smaragda.

6 1/2 SENNETS.

Tréfas jelenet az állatkertben.

Redam Bros. A bicikliző Klein-osalád. Lydia & Amelys. The 7 Brighton, Bathing Belles, A mexikói nagybacsai operett. Solti Hermin, Szasz Ilona, Virág Jenő új szülő műsorral és a többi pompás attrakció. Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál és a városi jegyárúsi helyeken. Előadás után Royal-Cabaret. Csütörtökön, szeptember 5-én, délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyűre nagy családi előadás teljes esti műsorral.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/9 órákor.

9 1/4 órákor! Ma! 9 1/4 órákor!

„A menyasszony leánya”.

Böhözát 1 felv., irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor. 10 órákor!

MORITZ II.

Sketch, előadja: Springer Armin. 11 órákor!

SEINE TANTE.

Böhözát 1 felvonásban, irta: Hirschfeld L. és a többi új szövegszámok.

Jegyek elővételen: a Folies Caprice nappali penztáránál d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Hirsch Andrassy-ut 19. Sopronyi Rákóczi-ut 1. és Az Est kiadóban. — 12 óra után az I. sz. emeleti „Casino de Parisban a világ legelső ének- és táncszámainak fellepte.

SZÁSZ-FÉLE NYILVÁN. MAGAN ELEM. LEÁNY- ÉS FIÚISKOLA

BUDAPESTEN II. VI. IZABELLA-UTCA 48. SZAM

BRISTOL

Elsőrangú szálloda. Kávéház és étterem.

BUDAPEST-DUNAPARTON.

XI. évfolyam. XI. évfolyam.

LÖWY MAYER

okleveles zene tanár igazgatása alatt álló ZENEISKOLA Zeneakadémiai előkészítő tanfolyam. (Felnőtteknek esti kurzus.)

Bpest, VI., Csengery-u. 45. (Radai-u. sarok.)

Tanszakok: Hegedű, zongora, gordonka, ónok.

Beiratások d. e. 9-12, d. u. 3-6. Prospektus díjtalan.

Az Alföldi Gazdasági Egyesület

„Széchenyi” felső kereskedelmi iskolája szept. 1-én nyílik meg első és középső osztályokkal. Beiratások szeptember 1-től 6-ig tartanak. V., Személynök-utca 7. I. em. f. Az intézetnek elsőrendű tanári kara van. ... Elhelyező irodája révén gondoskodik az intézet növendékeinek elhelyezéséről. Az iskolával kapcsolatban internátus is van.

Telefon 152-64. ... Telefon 152-64.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

(Főpostával szemben)

XIX. ÉVFOLYAM. TELEFON 62-45.

Beiratások naponta 9-6-ig.

SOMOGYI

MÓR zongoraművész

államilag képesített okl. zene tanár igazgatása alatt álló ZENE-CONSERVATORIUM

akadémiai előkészítő tanfolyamokkal. — Kiképzés a zene minden ágában. — Bizonyítvány. — Oklevél.

Budapest, VII, Erzsébet-körút 44.

Idegen nyelvek oktatása. Esti tanfolyam 7-10.

Növendékeink kívánatra az Orsz. M. Kir. Zeneakadémián tehetnek évférvizsgát.

Államilag diplomált tanárok.

Kérjen évkönyvet!

DARANYI LEHETŐSÉGEK MODELLE

Számoló

ÉS LÁTHATÓ IRASU

összeadógépei

nem szorulnak reklámra.

DARANYI MIKSA
Első Magyar Számoló- és Összeadó-
Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási
és Iparbank részvénytársaság Áruszállítója
Budapest, VI., Váci-körút 37.

Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.
Telefon 139-54.

FÉRFIAK NEMI BAJAIT

húgyszervi bajokat, syphilit, 5nfertőzéstől származott idegbajokat, különösen pedig a **férfigyengeség** (impotencia) **makaos alakjait**, melyek már más kezeléssel dacoltak, meglepő eredménnyel gyógyítja racionálisan kombinált módszerével számos évi gazdag tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI

szpecialista, v. kórházi orvos (a nemi betegek osztályán)

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.
Levelekre díjtalan válasz. — Kívánatra gyógyszerök.
Rendelés: 9-3, este 5-7-ig.
Budapesten, Rákóczi-út 8/a.
(Lépcsőházi bejárat.)

Velenceből Egyiptomba

rendszeres szalongözös-közlekedés a

Norddeutscher Lloyd

üzemében.

Utazási idő tartama: 4 nap.

Bővebb felvilágosítással és prospektussal szolgál a

Norddeutscher Lloyd, Bremen,

valamint képviselői: **Budapest:** Norddeutscher Lloyd és Missler F. VIII., Kerepesi-út 1. Idegenforgalmi és utazási vállalat r.t. (Menetjegyiroda) IV., Vigadó-tér 1.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Modern tőkeértékesítés.

Magánosan álló egyének, gyermektelen házaspárok és olyanok részére, kiknek szükségletei túlhaladják vagyonuk kamatait, kiknek inkább áll érdekekben, hogy maguknak minden veszteség nélkül élethossziglan nagyobb évi jövedelmet biztosítsanak, mint az, hogy tőkéjüket örökösök részére megőrizték, legalkalmasabb egy **életjáradék** megszerzése. Például egy 65 éves egyén 10.000 K betét után a takarékpénztártól **kamatokban 3,5% = 350 K-t** kap évente, ellenben **életjáradék fejében 10,68% = 1068 K-t** kap évente, tehát több, mint háromszoros **jövedelmet** szerez magának, ha a szerszódést

„AZ ANKER“

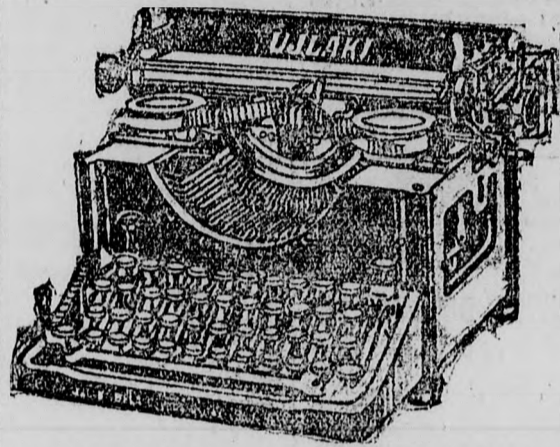
élet- és járadék-biztosító társaságnál

Budapest, VI., Deák-tér „Anker-palota“
köti meg.

Állomány 1910. végén

Összes vagyon	195.116.550,02 korona.
Biztosítási állomány	90.008 Kötvény
	596.142.373,27 korona biztosítási tőke
	1.701.779,11 évjáradék

Pészletfizetésre is!

Amerikai redőnyös íróasztalok. — Összerakható könyvszekrények. — Angol bőrgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes írodaharondozások.

UJLAKI BÉLA modern amerikai írodaharondozótelepe,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz.
Árjegyzék ingyen. Telefon 122-60.

Schottola Ernő gyáros Budapest

VI., Váci-körút 13. és 53. sz.
az E. Mabilie Frères Amboise cég képviselője.

▲▲▲ Árjegyzék ingyen és bérmentve		▲▲▲ Árjegyzék ingyen és bérmentve
--	--	--

Borsajtók. Szőlőzuzók.

Bor szivattyúk,
minden rendszerben.

Borszűrők
minden nagyságban és
minden rendszerben.

Bor fejtőtömlők
„Extra“ minőségben,
:: védjeggyel. ::

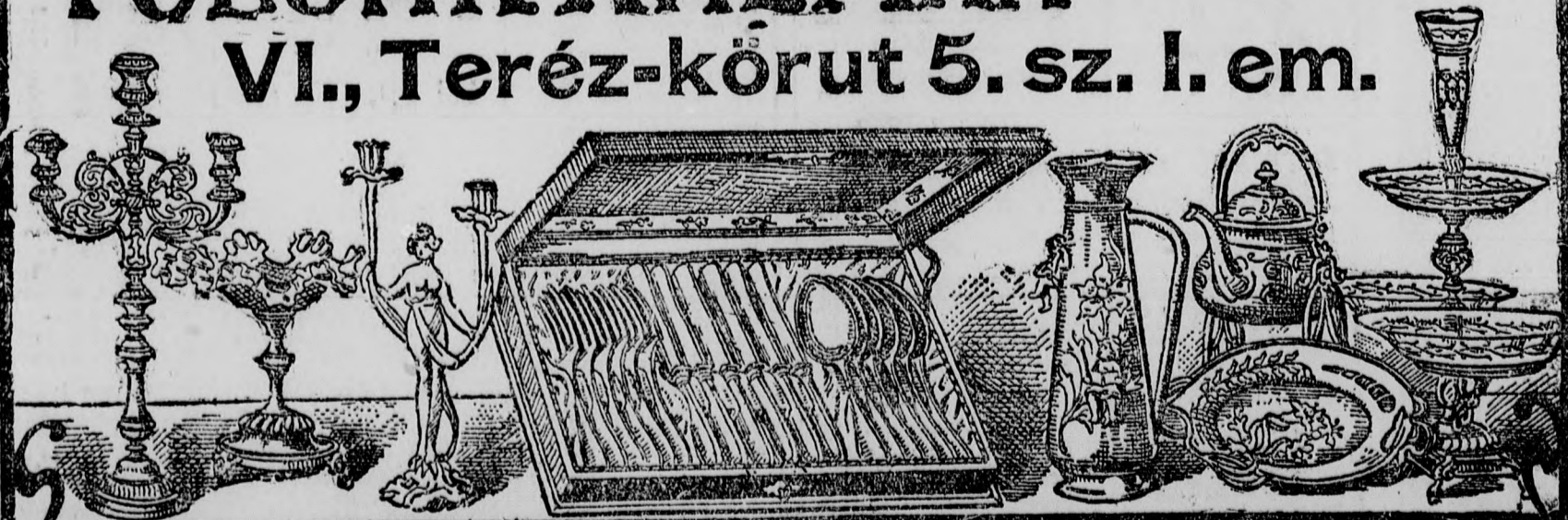
**Pincegazdasági
cikkek,** palackfejtő
tömlők, parafadugók,
őnkupakok stb. stb.

ÉLŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

VI., Teréz-körút 5. sz. I. em.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Nappali kereskedelmi szaktanfolyam (Engedélyezett a 40988—1910. sz. min. szervezett alapján.) A tanfolyam fentartója a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete és célja kereskedelmi tisztviselők kiképzése. A tanfolyamra oly nők és férfiak léphetnek, akik a polgári iskola 2—4-ik osztályát elvégezték és 14-ik életévüket betöltötték. Kezdő és haladó csoportok. Időtartam 6 hó. Állásbiztosítás. Tájékoztató. Telefon 79—45. Beiratkozásokat elfogad az igazgatóság, **Andrássy-ut 67.** (bejárt a Vörösmarthy-utca felől.) Elnök dr. Vázyonyi Vilmos orsz. képviselő. Igazgató: Aranyosi Miksa felsőker. Isk. igazgató

Még nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételekkel szállítunk háló, ebédő, uriszobák és szalonbutorokat, szálodák, kivételesen rendezéseket, rézbutorokat, csillárokat, zongorákat helyben és vidékre. Butor album 1 korona. Állandó butor-és lakberendezési vállalat, VII., Dohány-utca 28. sz.

Csemegeszőlő, muskotály, szasza mázsánként 50 kor., postakosaranként 3.50, táblakörte, őszibarack, magbaváló szilva, csemegealma vegyesen 3.50, ananászdinye, ugorka, paprika 1.60. Szabó Csongrádrol.

Gyorsírás és gyorsgéprás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen magnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartanak. Legalaposabb kiképzés géprás-magyar-és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Karlottka” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, **összeadó-és számlógépek** kezelése. Párhuzamosan esli tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk Glogowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Készpénzért

vagy hiteltépes egyéneknél kedvező feltételek mellett szállítunk teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosítunk, hogy ilyen

olesón

sehol nem kap modern háló, ebédő, uriszobák stb. Győződjön meg, tekintse meg szűrt raktárakat, itt jutányosan

vehet

leggyorsabbtól a legbiztosabb kivittelg minden fajta

BUTORT

Nagy Imre

lakberendezési vállalkozó cég

BUDAPEST,

Váci-körút 9. szám

(Bejárt Szerecsen-utca 1., l. em.) Árjegyzék in-gy. Album 1 K.

Gazdag brazilai hölgy, serfőzetulajdonos, egyedül álló gyermektelen özvegy, szép és derék, gyorsan házasságra lépne egészséges, jellemes emberrel, akár vagyontalannal is. **Fides,** Berlin 18.

Saszellaszőlő mészés, mázsánként 54.—K, postakosaranként 3.50, őszibarack, táblakörte, magválószilva, csemegealma vegyesen 3.60. Turkesztándínye, ugorka, paprika 1.60. Paradicsomnak mázsáját 16.—koronáért szállítja Szabó Géza, Budapest, Mátyás-u. 9.

Szabadalmakat külföldi értékesítésre elfogad Révai és Társa szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, József-körút 21.

Cseplőkészletek minden nagyságban, legkiválóbb szerkezetben, teljes szavatossággal, kedvező árban és előnyös fizetési módokkal, azonnali szállításra ajánl Szűcs Ödön gépkereskedelmi vállalata. Budapest, Nagymező-utca 66.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás különféle gépeken és magyar-német fogalmazásoktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiái rendes tanárok által oktatott szaktanfolyamok. **Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai nyilvánosságú joggal.** Alapította Markovits Iván az 1863. évben. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag Hege-düs Sándor-utca 7, előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtevesztés céljából utánozzák. Telefon 64—68.

Tokaji szamorodni 1906. évi 5 liter 11 korona, tokaji édes asszu bor 5 filliteres üveg 12 korona bérmentve, **Grittner Lajosnál,** Tokajban.

FATIME és SEMIRAMIS

Óvszer-különlegességek a világ legkiválóbb minőségű! Válogatott 1-a paragummi gyanták. Előfőnteszenben tartályal vagy anélkül. **Fatime és Semiramis** feltűnő biztonságot nyújtanak! Elszakíthatatlanok! Több évi rakározó képesség! Ár: tucatonként 4.—8.—12 kor. 20 koronát kitévő vásárlásnál 20% rabatt. Szétküldés azonnali titoktartás mellett.

KELETI J., Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

Virus telepen Balatonpart legszebb pontján (fürdőtelep, vasút és hajóállomás), sanatorium szállodák és villatellékeknek alkalmas erdei terület 2 koronáért eladó. **Virus,** Szeged, Zala megye.

BUTOR

30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenczy-körút 3 főemelet. Vétel és eladása használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. **Telefon 82—13. 28592**

ÚJ KÖNYVI

GYULAI PÁL KRITIKAI DOLGOZATOK 1854—1861. **Ára 5 korona.**

Hét nagyobb kritikai esszé van e kötetben, Gyulai Pál munkásságának az az irodalomtörténeti fontosságú része, melyet irodalmunk leghatalmasabb kritikusává és féltetes polemikusává küzdötte fel magát.

Megrendelhető: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Kitűnő fegyverek öröklék. önvédelemre, vadászatra és szobadisznek. Wernli gyalgolyóra tölthető, szurronnyal 25 K. fegyverszif 1 korona, éles töltevény darabja 10 fill., vaktöltény 2 fillér. Katonai puskaműves által kipróbált jó fegyverek. **Tiller Mór és Társa** udv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver-árjegyzék kívánatra díjmentesen.

Szingazdag természeti leírások!

Makay Béla Hegyen-Völgyön

Természeti és vadászkepek Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbihez. Illet, költői lendület van minden leírásában, rejtő szerzetet a szabadság: a természet iránt

Ára 6 korona.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Csillárok

rézből és galvanizált, gáz-és villanyhasználatra a legújabb eljárás szerint gyártva, legjutányosabb áron szállít **Schulz-csillárgyár** Róza-utca 109. Podmaniczky-utca mellett. Telefon 108—07.

Ajtók, Ablakok

vasredőnyök, használt és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.

Telefon: 62—80.

Alapított 1896-ban

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronánál költségmentesen kiváltak és teljes értékűt kifizetem.

Singer Jakob

ékszerkereskedő

BUDAPEST,

Király-utca 91. sz.

Isabella-utca sarkán.

OLÁH GÁBOR:

KORUNK HÖSE

Verses regény.

Ára 3 korona.

Kiadja a

FRANKLIN-TÁRSULAT.

Kapható: **Lampel R.**

könyvkereskedésben

(Wodianer F. és Fiai r.-t.)

Budapest, VI., Andrássy-ut 21

és minden könyvkereskedésben.

AZ ATHENAEUM A KÖNYVTÁR

legújabb kötete:

A németek egyik legérdekesebb és legkülönösebb tehetségű írójának káprázatosan szép és megrögzött regénye:

VOSS RICHÁRD:

A költő és az asszony

(A Falconeri villa)

384 old. ... Ára

190

Eddig megjelentek:

KÓBOR TAMÁS: Komédiák. Nov. (424 old.)

BIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (443 old.)

BALZAC: A számárbőr. Regény (387 old.) Fordította Barsányi K.

ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.) Ford. Gerő A.

DICKENS: Két város. Reg. Ford. Bálint M. (448 o.)

ANATOLE FRANCE: A Pin-guinek szigete. Regény. Ford. Bölöny Gy. (320 o.)

CSEHOV: Az orvos felesége és más novellák. (354 oldal)

BÖLSCHÉ: Szerlem az élk világában. (1152 oldal). Két kötet.

TOLSZTOJ: Hadzi-Murát. Regény. Az ördög. Elbeszélés. (374 old.)

Minden kötet

ára ...

190

Kapható minden könyvtárban. Kijadja az Athenaeum Irod. és nyomdai r.-társ.

Nyugalmazott

uri családoknak alkalmas villák esetleg szállóval, Balatonparton eladók. **Virus,** Szeged, Zalam.

Zálogcédulát,

briliántot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45. Meghívásra jövök

Saját gyártmányú fűrdőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elváltak mindenféle kúszásványok és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. **LEFKOVICS ADOLF** Budapest, VII., Wesselényi-u. 5/E. Telefon 113—40. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Herefelfőgépek

minden nagyságban, legteljesebb szavatossággal azonnali szállításra legelőnyösebb árakban megvételre ajánlatnak. Szűcs Ödön Budapest, Nagymező-utca 66. sz. cég által.

„Hungária

beszélő-gépek

tölcsermélküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetés is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa

Budapest, VI., Teréz-körút 4.

Kérjen árjegyzéket.

MAKAY BÉLA

új könyve:

A LÁP VIRÁGA

és egyéb írások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bübös világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászkepeket ad, hanem történeteket is kerekít ki.

Ára 4 korona.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21,

valamint minden könyvkereskedésben.

BÉRCZI-VITRAGE

60/85 cm. nagy beresüllye Point-Lace szalag munka rezurdal és gyűjtemény darabja 1 kor. 50 fill.

Bérczi D. Sándor

BUDAPEST

Főüzlet: Dossowff-u.

5. szám. — Fióküzlet:

VII., Üllői-ut 4. szám

Soványosság

Az egyedüli eredménytől kísérő háziszor a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodást jótállat. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorba-josoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kintüetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 ffr 10 kr. Használati utasítással. Forrártar Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. 11/2. Telefon 156—80.

Illusztrált korrajz a párisi kemünről!

RÁKOSI VIKTOR

A PÁRISI GYUJTOGATÓK

(A kommün története)

Regényes korrajz

Ára fűzve 6 korona,

vaszonkötésben 8 korona.

Kapható

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, Andrássy-ut 21 és

minden könyvkereskedésben.

Soha nem létezett

rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butordarabokat részletfizetésre.

Modern lakberendezési vállalat:

Budapest, IV. ker.,

Garlóczy-utca 7. sz.

0 izes butor-album 1 kor.